

II

(Acte fără caracter legislativ)

DECIZII

DECIZIA COMISIEI

din 25 ianuarie 2012

privind măsura SA.14588 (C 20/09) pusă în aplicare de Belgia în favoarea De Post-La Poste (în prezent „bpost”)

[notificată cu numărul C(2012) 178]

(Numai textele în limbile franceză și neerlandeză sunt autentice)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2012/321/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf ⁽¹⁾,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în temeiul articolelor ⁽²⁾ sus-menționate și având în vedere aceste observații,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

1.1. DECIZIA COMISIEI DIN 2003 ANULATĂ DE TRIBUNAL

(1) La 3 decembrie 2002, autoritățile belgiene au notificat ⁽³⁾ Comisiei o majorare a capitalului operatorului de servicii poștale din Belgia De Post-La Poste [denumită în continuare „DPLP”, în prezent „bpost ⁽⁴⁾”]. În urma unei examinări prealabile, Comisia a decis, la 23 iulie 2003 ⁽⁵⁾, să nu ridice obiecții cu privire la măsura notificată. În decizia sa, Comisia a stabilit că această injecție de capital, la fel ca celelalte măsuri în favoarea DPLP identificate pe parcursul investigației prealabile, nu a determinat o supracompensare a costurilor nete suportate de întreprindere în îndeplinirea misiunilor sale de serviciu public din perioada 1992-2002.

(2) La 27 noiembrie 2003, decizia Comisiei a fost contestată în fața Tribunalului de către Deutsche Post AG și filiala sa

⁽¹⁾ Începând de la 1 decembrie 2009, articolele 87 și 88 din Tratatul CE au devenit articolul 107, respectiv articolul 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”). Cele două seturi de dispoziții sunt, în esență, identice. În sensul prezentei decizii, trimiterile la articolele 107 și 108 din TFUE se înțeleg ca trimiteri la articolul 87, respectiv la articolul 88 din Tratatul CE, dacă este cazul.

⁽²⁾ JO C 176, 29.7.2009, p. 17.

⁽³⁾ Cazul N 763/02.

⁽⁴⁾ Începând de la 1 septembrie 2010 [<http://www.bpost.be/site/fr/postgroup/bpost/intro/index.html>].

⁽⁵⁾ C(2003) 2508 final (JO C 241, 8.10.2003, p. 13).

belgiană, DHL International ⁽⁶⁾. La 10 februarie 2009, Tribunalul a anulat decizia Comisiei, concluzionând că aceasta din urmă a decis să nu ridice obiecții în pofida existenței unor dificultăți serioase care ar fi trebuit să o determine să inițieze o procedură oficială de investigare.

(3) În luna aprilie a anului 2009, Belgia a formulat o cale de atac ⁽⁷⁾ (C-148/09) la Curtea de Justiție împotriva anulării pronunțate de Tribunal în ceea ce privește decizia Comisiei din 23 iulie 2003 de a nu ridica obiecții.

(4) La 22 septembrie 2011, Curtea a respins calea de atac formulată de Belgia, constatând că Tribunalul a anulat în mod întemeiat decizia Comisiei din 2003.

1.2. PLÂNGEREA PRIVIND AJUTORUL PENTRU DISTRIBUȚIA PRESEI

(5) În 2005, o serie de întreprinderi belgiene private de distribuție a presei au înaintat o plângere ⁽⁸⁾, atât în temeiul normelor antitrust, cât și în temeiul normelor privind ajutoarele de stat, împotriva unui sistem de distribuție a presei convenit între autoritățile belgiene și DPLP. Acest acord încredințează DPLP misiunea de serviciu public de distribuție a presei pe întreg teritoriul Belgiei și stabilește tarifele pentru acest serviciu, precum și compensația la care DPLP are dreptul datorită

⁽⁶⁾ Hotărârea din 10 februarie 2009, Deutsche Post și DHL International/Comisia, T-388/03, Rep., p. II-199.

⁽⁷⁾ Hotărârea din 22 septembrie 2011, Belgia/Deutsche Post AG și DHL International, C-148/09 P, nepublicată încă în Repertoriu.

⁽⁸⁾ Cazul nr. CP 218/2005.

costurilor suplimentare ocazionate de executarea acestei misiuni. Plângerea vizează, în principal, tarifele pentru serviciile propuse de DPLP, despre care reclamanții afirmă că sunt atât de reduse încât exclud efectiv orice urmă de concurență.

- (6) În ceea ce privește normele privind ajutoarele de stat, serviciile Comisiei au respins plângerea, examinarea preliminară relevând absența unei supracompensări a costurilor nete suplimentare suportate de acest serviciu public. Cu toate acestea, în luna mai a anului 2009, reclamanții au contestat această opinie preliminară, au prezentat informații suplimentare și au solicitat Comisiei să desfășoare o investigație aprofundată.

1.3. AL PATRULEA CONTRACT DE GESTIONARE (CONTRAT DE GESTION) (2005-2010)

- (7) Examinarea plângerii privind compensația acordată pentru distribuția presei a permis Comisiei să constate că, în 2005, Belgia a încheiat cu DPLP un „contract de gestionare” (*contrat de gestion*) nenotificat, care prevedea plata unei compensații pentru serviciile de interes economic general (SIEG). Prin urmare, în luna aprilie a anului 2007, Comisia a inițiat o procedură *ex officio* ⁽¹⁾ și a adresat Belgiei o solicitare de informații.
- (8) În luna decembrie a anului 2007, autoritățile belgiene au oferit un răspuns în care au estimat că plata compensației pentru SIEG nu constituie ajutor de stat, deoarece fiecare dintre cele patru condiții enunțate în hotărârea Altmark ⁽²⁾ a fost îndeplinită. Ulterior, autoritățile belgiene au comunicat informații cu privire la cel de al patrulea contract de gestionare și, mai exact, cu privire la sistemul de contabilitate analitică utilizat pentru calculul compensației plătite de către stat.
- (9) Ulterior, măsurile vizate de procedura *ex officio* și plângerile au fost incluse în procedura oficială de investigare C-20/09 inițiată la 23 iulie 2009.

1.4. DECIZIA DE INIȚIERE A PROCEDURII

- (10) Având în vedere anularea deciziei Comisiei din 23 iulie 2003 de către Tribunal și în urma examinării informațiilor comunicate de autoritățile belgiene cu privire la măsurile în cauză, Comisia a decis la 13 iulie 2009 să inițieze procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din TFUE ⁽³⁾.
- (11) Decizia Comisiei de inițiere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile.

⁽¹⁾ Cazul nr. CP 100/2007.

⁽²⁾ Hotărârea din 24 iulie 2003, Altmark Trans GmbH și Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, C-280/00, Rec., p. I-07747.

⁽³⁾ JO C 176, 29.7.2009, p. 17.

1.5. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR BELGIENE CU PRIVIRE LA DECIZIA DE INIȚIERE A PROCEDURII

- (12) Autoritățile belgiene și-au prezentat observațiile la 13 august 2009 și le-au completat cu alte observații la 10 septembrie 2009, 12 octombrie 2009, 23 aprilie 2010, 26 aprilie 2010, 19 octombrie 2010, 19 noiembrie 2010, 21 decembrie 2010, 18 ianuarie 2011, 17 februarie 2011, 2 martie 2011, 29 martie 2011, 11 aprilie 2011, 10 mai 2011, 27 mai 2011, 14 iunie 2011, 10 august 2011, 26 august 2011, 7 octombrie 2011, 14 decembrie 2011, 19 decembrie 2011, 20 decembrie 2011 și 26 decembrie 2011. Autoritățile belgiene au declarat că au formulat o cale de atac la 22 aprilie 2009 împotriva hotărârii Tribunalului din 10 februarie 2009 și au oferit precizări cu privire la compensația pentru serviciile publice și la alte măsuri *ad hoc* în favoarea DPLP.

1.6. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR TERȚE CU PRIVIRE LA DECIZIA DE INIȚIERE A PROCEDURII ȘI OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR BELGIENE CU PRIVIRE LA OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR TERȚE

- (13) Deutsche Post AG și DHL International N.V./S.A. au prezentat observații la 28 august 2009.
- (14) Vlaamse Federatie van Persverspreiders (denumită în continuare „VFP”, federația flamandă a difuzorilor de presă) și Prodipresse („Uniunea profesioniștilor din sectorul difuzării presei”) și-au prezentat observațiile la 28 august 2009.
- (15) Belgische Distributiedienst B.V.B.A (denumită în continuare „BD”, un concurent al DPLP pe piața distribuției de presă) și-a prezentat observațiile la 28 august 2009.
- (16) Asociația editorilor de presă din Belgia, organizație nonprofit, și-a prezentat observațiile la 28 august 2009.

2. DESCRIEREA DETALIATĂ A AJUTORULUI

2.1. STATUTUL JURIDIC ȘI ACTIVITĂȚILE DPLP

- (17) Poșta belgiană a fost o agenție de stat („Regia poștelor”) până în anul 1992, când s-a constituit ca o entitate juridică separată – „entreprise publique autonome” (întreprindere publică autonomă). În anul 2000, statutul său juridic s-a schimbat în „société anonyme de droit public” (societate pe acțiuni de drept public).
- (18) În anul 2010, DPLP a realizat venituri în valoare de 2 318 milioane EUR și un profit din exploatare de 319 milioane EUR. La sfârșitul anului 2010, personalul număra 33 616 angajați. Cu titlu comparativ, în anul 2002 numărul salariaților era de 42 000. Cheltuielile de personal reprezintă 65 % din costurile totale de exploatare.

- (19) Investitorul privat CVC Capital Partners deține o participație minoritară de 50 % minus 1, în timp ce statul belgian este acționar majoritar.

2.2. REZUMATUL MĂSURILOR PUBLICE ÎN CAUZĂ

2.2.1. Misiunile de serviciu public în perioada 1992-2010

- (20) Întreprinderii DPLP i-au fost încredințate o serie de misiuni de serviciu public prin Legea poștelor ⁽¹⁾ și patru contracte de gestionare succesive pe tot parcursul perioadei vizate de investigație, și anume 1992-2010.

2.2.1.1. Obligațiile de serviciu public stabilite în contractele de gestionare

- (21) Contractele de gestionare stabilesc normele și modalitățile de îndeplinire a sarcinilor asumate de DPLP în cadrul desfășurării activităților sale de interes public și determină intervenția financiară a statului belgian.

- (22) De la constituirea DPLP în anul 1992, au fost semnate patru contracte de gestionare între DPLP și statul belgian, care acoperă următoarele perioade ⁽²⁾:

1. primul contract: de la 14 septembrie 1992 până la 31 decembrie 1996;
2. al doilea contract: de la 1 ianuarie 1997 până la 23 septembrie 2002;
3. al treilea contract: de la 24 septembrie 2002 până la 23 septembrie 2005;
4. al patrulea contract: din 24 septembrie 2005 până la 23 septembrie 2010; contract prelungit în așteptarea noului contract.

- (23) Contractele de gestionare stabilesc lista misiunilor de serviciu public. Misiunile de serviciu public prevăzute de statul belgian în contractul de gestionare actual sunt următoarele ⁽³⁾:

Servicii poștale

- (i) Serviciu poștal universal
- (ii) Distribuția cotidienei
- (iii) Distribuția periodicelor
- (iv) Distribuția de materiale electorale tipărite
- (v) Tarife speciale pentru organizațiile nonprofit
- (vi) Expedieri poștale supuse regimului de franciză poștală (corespondență regală și alte corespondențe speciale)
- (vii) Servicii poștale internaționale

⁽¹⁾ Legea din 21 martie 1991 privind reforma anumitor întreprinderi publice economice.

⁽²⁾ În sensul prezentei decizii, evaluarea Comisiei se raportează la cele patru contracte de gestionare, cu excepția unor dispoziții contrare.

⁽³⁾ Capitolul 2 („Misiuni de serviciu public”) din al patrulea contract de gestionare, articolele 2-8. Disponibil la următoarea adresă: http://www.bpost.be/site/fr/docs/corporate_governance/4e_contratgestion_fr.pdf. În primele trei contracte de gestionare, misiunile de serviciu public încredințate DPLP sunt, în esență, identice, în pofida unor diferențe minore privind formularea și regruparea misiunilor.

- (viii) Colete internaționale

Servicii financiare

- (ix) Primirea de depozite de numerar într-un cont curent poștal
- (x) Emiterea de mandate poștale
- (xi) Plata la domiciliu a pensiilor și indemnizațiilor de urmaș și de handicap
- (xii) Plata jetoanelor de prezență la alegeri
- (xiii) Contabilizarea fondurilor și titlurile executorii pentru amenzi de circulație
- (xiv) Servicii legate de autorizațiile de pescuit

Vânzarea de timbre poștale

- (xv) Vânzarea de timbre poștale

Alte servicii publice

- (xvi) Rolul social al factorului poștal
- (xvii) Informarea adecvată a publicului
- (xviii) Imprimarea și livrarea de poștă electronică
- (xix) Servicii de certificare a mesajelor
- (xx) Prestații efectuate pentru contabilii publici
- (xxi) Debitarea de timbre fiscale și amenzi
- (xxii) Cooperarea în distribuția de pachete de buletine de vot

2.2.2. Măsurile publice vizate de investigație

- (24) Din anul 1992 până în anul 2010, DPLP a beneficiat de un sprijin public sub forma mai multor măsuri:

1. sprijinul pentru plata pensiilor: în urma reformării sistemului de pensii operate în 1997, statul a eliberat DPLP de angajamentele asumate privind pensiile în valoare de 3,8 miliarde EUR;
2. compensarea anuală a costurilor de îndeplinire a obligațiilor de serviciu public ⁽⁴⁾ în sumă totală de 5,2 miliarde EUR în perioada 1992-2010;
3. injecții de capital: două în 1997 (62 de milioane EUR), una în 2003 (297,5 milioane EUR) și una în 2006 (40 de milioane EUR);
4. scutiri fiscale: scutirea de la plata impozitului pe profit, a impozitului pe proprietate și a altor taxe indirecte și locale;

⁽⁴⁾ A se vedea considerentul 33.

5. transfer de proprietăți imobiliare: în 1992, 63 de proprietăți imobiliare în valoare de 112,2 milioane EUR au fost transferate către DPLP;
6. garanție acordată de stat în 2004, contra unei prime de 0,25 %, pentru un împrumut în valoare de 100 de milioane EUR.

2.2.2.1. Sprijinul pentru plata pensiilor

- (25) În 1992, Regia poștelor a fost transformată prin lege într-o întreprindere publică autonomă (EPA) denumită „De Post-La Poste”. DPLP, în calitatea sa de succesor legal al Regiei poștelor, a preluat activele și personalul acesteia din urmă. Această schimbare a marcat o ruptură importantă în ceea ce privește modelul de afaceri:
1. spre deosebire de Regia poștelor, administrată și sub autoritatea și conducerea ministrului competent, DPLP era din acest moment administrată de consiliul de administrație și de comitetul său de gestiune,

guvernul păstrând doar o autoritate de supraveghere în sensul respectării legii și a contractului de gestiune (1);

2. DPLP era, în principiu, responsabilă pentru propria stabilitate financiară, în timp ce bugetul anual al Regiei poștelor era stabilit, până atunci, de ministrul competent, care îl prezenta Parlamentului pentru aprobare în anexă la bugetul propriului minister.

- (26) Astfel, în 1992, DPLP a preluat 43 747 de funcționari, precum și protecția juridică de care beneficiau aceștia în materie de securitate a locului de muncă, pensie și salariu (articolul 33 din Legea din 21 martie 1991).

- (27) În 2008, personalul DPLP încă mai număra aproximativ 23 500 de agenți statutari (al căror statut era similar celui de funcționar), reprezentând aproape două treimi din totalul membrilor personalului său, astfel cum este prezentat în continuare.

Tabelul 1

Regimuri de munca în cadrul DPLP

	ENI 2008 ⁽¹⁾	Număr de angajați în 2008	Descrierea regimului de muncă
Personal statutar	20 895 (67 %)	23 538 (67 %)	— Personal angajat în temeiul unui set de norme care derivă din instrumentele statutare aplicabile funcționarilor (denumite în continuare „statut”) și guvernate prin dreptul administrativ
Personal contractual	10 095 ⁽²⁾ (33 %)	11 349 (33 %)	— Personal angajat în temeiul unui contract de muncă reglementat de legislația generală a muncii
Total	30 990	34 887	

⁽¹⁾ Astfel cum se arată în Raportul Social pe anul 2008 (ENI: echivalent normă întreagă)

⁽²⁾ [...] (Secret comercial).

Sursa: autoritățile belgiene.

- (28) Între 1972 și 1996, pensiile au fost plătite în cadrul unui sistem redistributiv. În cadrul acestui sistem, DPLP rambursa statului valoarea pensiilor plătite de acesta foștilor funcționari pensionați ⁽²⁾ pentru drepturile de pensie acumulate de aceștia din 1972, an în cursul căruia Poșta belgiană a devenit o entitate contabilă distinctă în cadrul statului (Regia poștelor).
- (29) Sistemul de finanțare a pensiilor nu a suferit nicio modificare până în momentul reformei pensiilor din 1997. Această reformă a constat în alinierea sistemului de pensii din primul pilon aplicabil personalului statutar DPLP la acela din sectorul privat: începând cu 1997, DPLP a trebuit să plătească ONSS (Oficiul Național de Securitate Socială) o contribuție privind pensiile reprezentând 8,86 % din salarii.

⁽¹⁾ Articolul 7 alineatul (1) din Legea din 6 iulie 1971 privind înființarea Regiei poștelor: „Regia este reprezentată și administrată de ministrul care deține serviciul Poștelor și Cezurilor poștale în atribuțiile sale. Acest ministru are dreptul să efectueze toate actele de gestiune.”

⁽²⁾ În sensul articolului 21 din Legea din 6 iulie 1971 privind înființarea Regiei poștelor, citată deja la nota de subsol precedentă.

(30) În paralel, statul a acceptat să preia angajamentele privind pensiile acumulate de DPLP, care se ridică la 3,8 miliarde EUR.

2.2.2.2. *Compensarea anuală a costului pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public*

(31) Fiecare contract prevedea plata unei compensații anuale de către stat pentru îndeplinirea misiunilor de serviciu public stabilite în contractul respectiv.

(32) În primele trei contracte, compensația era stabilită pe baza diferenței efective între cheltuielile și veniturile misiunilor de serviciu public. Al patrulea contract de gestionare prevede plata unei compensații fixe calculate pe baza diferenței preconizate între costul suportat de DPLP și veniturile generate de utilizatorii serviciilor publice, compensație supusă însă unui plafon stabilit în contractele de gestionare ⁽¹⁾.

(33) Serviciile publice pentru care DPLP este în măsură să primească o compensație din partea statului, conform contractului actual de gestionare ⁽²⁾, sunt următoarele:

Servicii poștale

- (ii) Distribuția cotidienele
- (iii) Distribuția periodicelor
- (iv) Distribuția de materiale electorale tipărite
- (v) Tarife speciale pentru organizațiile nonprofit
- (vi) Expedieri poștale supuse regimului de franciză poștală (corespondență regală și alte corespondențe speciale)

Servicii financiare

- (ix) Primirea de depozite de numerar într-un cont curent poștal
- (x) Emiterea de mandate poștale
- (xi) Plata la domiciliu a pensiilor și indemnizațiilor de urmași și de handicap
- (xiii) Contabilizarea fondurilor și titlurile executorii pentru amenzi de circulație
- (xiv) Servicii legate de autorizațiile de pescuit

Vânzarea de timbre poștale

- (xv) Vânzarea de timbre poștale

Alte servicii publice

- (xvi) Rolul social al factorului
- (xx) Prestații efectuate pentru contabilii de stat
- (xxi) Debitarea de timbre fiscale și amenzi

Distribuția presei constituie o misiune distinctă de serviciul universal

(34) Trebuie remarcat că serviciul poștal universal nu poate da naștere unei compensații în conformitate cu ultimele trei contracte de gestionare ⁽³⁾. Deși distribuția de presă se poate încadra, în general, în serviciul universal, în conformitate cu Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului ⁽⁴⁾, misiunile specifice (distribuție de cotidiene și periodice) care ar trebui să dea naștere unei compensații în temeiul contractelor de gestionare au fost definite de autoritățile belgiene pe baza unor criterii care le diferențiază de serviciul poștal universal. Aceste criterii sunt 1. obiectivele misiunii, care depășesc obiectivele serviciului universal; 2. condițiile specifice stabilite de contractele respective; și 3. dispozițiile specifice privind tarifarea, care diferă de cele aplicabile tarifării serviciului universal.

(35) Obiectivele misiunii: autoritățile belgiene consideră că este deosebit de important să se asigure o largă distribuție a presei scrise pe întreg teritoriul belgian pentru a crește nivelul de informare și diversitatea de opinii și pentru a încuraja participarea publicului la dezbateri politice.

(36) Contractul stabilește condiții specifice de exploatare: serviciul specific de distribuție a presei, impus DPLP și care dă naștere unei compensații, depășește serviciul clasic de distribuție inclus în serviciul universal. Acesta se supune unei serii de condiții stricte în termeni de calitate și rezultate care se referă la ora de distribuție (de exemplu, distribuție înainte de ora 7:30), frecvența distribuției, opțiunile de distribuție pentru editori, flexibilitatea oferită editorilor în ceea ce privește volumul, precum și continuitatea serviciului (inclusiv o definiție strictă a cazurilor de forță majoră).

(37) Tarifare specifică: tarifele misiunii de distribuție a presei care dau naștere unei compensații sunt stabilite în cadrul unor negocieri tripartite (statul belgian/DPLP/sectorul presei) și nu trebuie să fie aprobate de autoritatea de reglementare, spre deosebire de tarifele serviciului public universal. În timp ce tarifele serviciului public universal se bazează pe costuri, tarifele misiunii specifice de distribuție a presei care dau naștere unei compensații sunt cu mult mai reduse, astfel încât permit atingerea obiectivelor vizate.

⁽¹⁾ Articolul 13 alineatul (1) din al patrulea contract de gestionare.

⁽²⁾ Capitolul 3 secțiunea 4 („Intervenția statului în costul misiunilor de serviciu public”) din al patrulea contract de gestionare, articolele 12 și 13.

⁽³⁾ Primul contract de gestionare este anterior Directivei 97/67/CE și introducerii noțiunii de serviciu universal.

⁽⁴⁾ JO L 15, 21.1.1998, p. 14. A se vedea, în special, articolul 2: ziarele și periodicele sunt incluse pe lista expedierilor poștale care trebuie preluate de către prestatorul serviciului universal.

Cuantumul compensației plătite pentru serviciul public

- (38) Serviciile publice menționate la considerentul 33 pot beneficia de o compensație de service public. Compensațiile de serviciu public plătite efectiv pentru fiecare exercițiu sunt următoarele:

Primul contract de gestionare

Anul	Cuantumul (în EUR)
1992 (*)	91 720 000
1993	351 327 000
1994	322 138 000
1995	368 308 000
1996	314 205 000

(*) Doar ultimul trimestru.

Al doilea contract de gestionare

Anul	Cuantumul (în EUR)
1997	208 934 000
1998	228 629 000
1999	213 788 000
2000	216 282 000
2001	224 269 000
2002	194 559 000

Al treilea contract de gestionare

Anul	Cuantumul (în EUR)
2003	175 554 000
2004	247 606 000
2005	254 825 000

Al patrulea contract de gestionare

Anul	Cuantumul (în EUR)
2006	299 729 000
2007	306 396 000
2008	315 683 000
2009	321 244 000
2010	325 735 000

2.2.2.3. Injecțiile de capital

- (39) Injecțiile de capital din 1997: DPLP a beneficiat de două injecții de capital, nenotificate, în valoare totală de 62 de milioane EUR. Cu toate acestea, autoritățile belgiene au precizat ulterior că aceste fonduri constituiau, în realitate, compensații de serviciu public amânate, care nu fuseseră plătite la timp DPLP.

- (40) Injecțiile de capital din 2003: autoritățile belgiene au procedat la o injecție de capital în favoarea DPLP în valoare de 297,5 milioane EUR. Potrivit autorităților belgiene, această injecție s-a realizat în condiții acceptabile pentru un investitor privat care funcționează în condițiile normale ale unei economii de piață; conform principiului investitorului privat în economia de piață, aceasta nu ar constitui, prin urmare, ajutor de stat.

- (41) Injecțiile de capital din 2006: autoritățile belgiene au procedat la o nouă injecție de capital în valoare de 40 de milioane EUR. Potrivit acestora, această aport respecta principiul investitorului privat în economia de piață, fiind realizat în condiții identice cu cele aplicabile investitorilor privați (*pari passu*).

2.2.2.4. Scutirile fiscale

- (42) Până la 31 decembrie 2005, DPLP a beneficiat de o scutire de la plata impozitului pe profit.

- (43) În cursul perioadei vizate de investigație, DPLP a beneficiat de o scutire de la plata impozitului pe proprietate pentru proprietățile imobiliare utilizate în cadrul executării serviciilor publice, reprezentând un beneficiu între [...] (*) și [...] EUR pe an. În cazul în care acest impozit ar fi fost plătit, costurile produselor (serviciu public și produse comerciale) care utilizează aceste proprietăți imobiliare ar fi fost proporțional mai ridicate.

- (44) DPLP beneficiază, de asemenea, de o scutire de la plata altor taxe indirecte și locale. Autoritățile belgiene nu sunt în măsură să estimeze valoarea exactă a acestui beneficiu, însă precizează că această măsură intră sub incidența normelor *de minimis*.

- (45) Scutirile fiscale sunt anterioare intrării în vigoare a Tratatului CE în 1958 și au fost menținute fără modificări majore. Deși scutirea de la plata impozitului pe profit s-a încheiat la 31 decembrie 2005, ultimele două măsuri sunt încă în vigoare.

2.2.2.5. Transferul de proprietăți imobiliare

- (46) În 1992, statul belgian a transferat către DPLP 63 de proprietăți imobiliare, în absența oricărei compensații ⁽¹⁾. Aceasta le utiliza deja, chiar dacă acestea aparțineau din punct de vedere juridic statului. Valoarea totală a acestor active era estimată la 112,2 milioane EUR ⁽²⁾. Aceste proprietăți imobiliare erau diferite față de activele inițiale, la care au fost adăugate, care fuseseră separate de activele aparținând statului atunci când Poșta a devenit o agenție de stat („Regia poștelor”) distinctă în anul 1971. Regia poștelor dispunea deja din punct de vedere legal de activele care fuseseră incluse în bilanțul său. Cu toate acestea, se presupunea că aceste proprietăți imobiliare suplimentare transferate în anul 1992 trebuiau să compenseze sarcina reprezentată de pensii, care revenea în continuare DPLP la data la care aceasta și-a abandonat statutul de agenție în favoarea celui de întreprindere publică autonomă.

(*) Informații confidențiale.

⁽¹⁾ În 1992, Poșta belgiană, până atunci agenție de stat („Regia poștelor”), a devenit o entitate juridică („întreprindere publică autonomă”).

⁽²⁾ Respectiv 27 de clădiri în valoare de 4 138 de milioane BEF (estimare din 1992) + 36 de clădiri în valoare de 388,5 milioane BEF (estimare din 1997).

(47) Autoritățile belgiene susțin că transferul acestor proprietăți imobiliare se înscrie exclusiv în cadrul unei reorganizări interne a proprietăților aparținând statului și nu constituia un avantaj. Potrivit autorităților belgiene, aceste proprietăți imobiliare erau deja utilizate de Poșta belgiană înainte ca aceasta să se transforme în DPLP în 1992 (și, prin urmare, erau deja utilizate de Regia poștelor).

2.2.2.6. Garanția de stat

(48) DPLP a beneficiat de posibilitatea de a solicita o garanție publică pentru împrumuturile sale, în schimbul unei prime de 0,25 %.

(49) În cursul perioadei vizate de investigație, s-a recurs la această garanție o singură dată, pentru un împrumut de 100 de milioane EUR contractat la Banca Europeană de Investiții (BEI). Acordul semnat între DPLP și BEI la 22 decembrie 2004 permitea DPLP să utilizeze facilitatea de credit BEI până la 10 iunie 2008. Recurgând la această facilitate, DPLP a solicitat o sumă de 100 de milioane EUR la 8 noiembrie 2007, sumă primită efectiv la 5 decembrie 2007. DPLP s-a angajat să ramburseze împrumutul în 11 rate anuale egale în valoare de aproximativ 9,09 milioane EUR. Prima tranșă trebuie rambursată la 5 decembrie 2012, iar ultima la 5 decembrie 2022. Dobânzile se achită trimestrial (5 decembrie, 5 martie, 5 iunie, 5 septembrie). Rata dobânzii se stabilește pe baza ratei EURIBOR la trei luni, minus 37 de puncte de bază.

3. DESCRIEREA MOTIVELOR CARE AU CONDUS LA ÎNȚIEREA PROCEDURII ÎN 2009

(50) Întemeindu-și aprecierea pe hotărârea Altmark⁽¹⁾, Comisia a estimat că plata compensației pentru serviciul public efectuată începând cu anul 1992, precum și scutirile fiscale, injecțiile de capital, garanția de stat și transferul de proprietăți imobiliare menționate mai sus erau susceptibile să constituie ajutor în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

(51) Ajutoarele de stat constând în compensații ale costurilor asociate obligațiilor de serviciu universal pot fi declarate compatibile în temeiul articolului 106 alineatul (2) din TFUE în cazul în care acestea sunt necesare executării acestor servicii și nu afectează dezvoltarea schimburilor comerciale într-o măsură contrară interesului Uniunii Europene.

(52) În decizia de inițiere a procedurii din 2009, Comisia a pus la îndoială necesitatea și proporționalitatea măsurilor de ajutor acordate DPLP pentru îndeplinirea misiunilor sale de serviciu public.

(53) În ceea ce privește calculul supracompensării în temeiul articolului 106 alineatul (2) din TFUE, Comisia a estimat că, pentru a se asigura absența unei supracompensări pentru misiunile de serviciu public, au fost luate în considerare totalitatea veniturilor și costurilor asociate obligațiilor de serviciu public. În sensul acestui calcul,

ar trebui să se verifice soliditatea metodei contabile aplicate pentru determinarea costurilor imputabile serviciilor de interes economic general, precum și să se țină seama de toate costurile nete ale serviciului public și de ajutoarele suplimentare acordate sub orice formă.

(54) În ceea ce privește finanțarea pensiilor funcționarilor de către stat, Comisia s-a întrebat în ce măsură eliberarea de obligațiile sale în materie de pensii ar plasa DPLP într-o situație comparabilă cu cea a concurenților săi în ceea ce privește contribuțiile de securitate socială.

(55) Conform abordării urmate de Comisie în decizia sa privind finanțarea publică a costurilor pensiilor pentru funcționarii care lucrează pentru La Poste din Franța⁽²⁾, era necesar să se examineze compatibilitatea acestei măsuri cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE și, în acest scop, să se determine măsura în care costurile de securitate socială plătite de DPLP ulterior descărcării de aceste obligații erau comparabile cu cele suportate de concurenții săi.

4. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE

4.1. OBSERVAȚIILE VFP ȘI PRODIPRESSE

(56) La 28 august 2009, VFP și Prodipresse și-au prezentat observațiile cu privire la sistemul de distribuție a presei instituit de DPLP.

(57) Conform plângerii formulate anterior de VFP și Prodipresse, acestea au subliniat denaturările concurenței care rezultă din tarifele reduse practicate de DPLP pentru distribuția presei și care împiedică orice concurență din partea altor operatori de pe piață.

(58) Acestea au precizat că prețurile practicate de DPLP au fost stabilite în cadrul unor negocieri tripartite între DPLP, editori și stat. Pierderile suportate de DPLP din cauza prețurilor inferioare pieței sunt, în opinia lor, compensate de stat în cadrul compensării SIEG. Dacă DPLP este beneficiarul direct al acestui ajutor, editorii de cotidiene ar beneficia, la rândul lor, de acest ajutor în mod indirect.

(59) VFP și Prodipresse consideră că DPLP ar putea beneficia de o supracompensare pentru sistemul de distribuție a presei, pe care ar utiliza-o pentru finanțarea celorlalte activități ale sale.

4.2. OBSERVAȚIILE ASOCIAȚIEI EDITORILOR DE PRESĂ DIN BELGIA

(60) Asociația editorilor de presă din Belgia și-a prezentat observațiile la 28 august 2009. Cu acest prilej, aceasta a subliniat importanța, în ceea ce privește democrația

(1) Cazul C-280/00, Altmark Trans GmbH, sus-menționat.

(2) Decizia 2008/204/CE a Comisiei din 10 octombrie 2007 privind ajutoarele de stat acordate de către Franța în ceea ce privește reforma modului de finanțare a pensiilor funcționarilor de stat afiliați grupului La Poste (JO L 63, 7.3.2008, p. 16).

și egalitatea, a unui sistem eficient de distribuție a cotidienei pe întreg teritoriul Belgiei, la prețuri uniforme și rezonabile, care să le permită abonaților să își primească ziarul dimineața devreme.

4.3. OBSERVAȚIILE DEUTSCHE POST AG ȘI ALE DHL INTERNATIONAL

- (61) Deutsche Post AG și DHL International și-au prezentat observațiile la 28 august 2009. Acestea au insistat asupra necesității de a examina preluarea obligațiilor care reveneau DPLP în materie de pensii și, în special, de a asigura conformitatea acestei măsuri cu practica anterioară, de a verifica dacă injecțiile de capital sunt conforme cu piața, de a verifica dacă distribuția costurilor este conformă cu hotărârea Chronopost și, în final, de a examina transferul de proprietăți imobiliare.

4.4. OBSERVAȚIILE BELGISCHE DISTRIBUTIEDIENST NV/BELGIQUE DIFFUSION SA

- (62) La 28 august 2009, Belgische Distributiedienst NV/Belgique Diffusion SA („BD”), parte a grupului TNT, și-a prezentat observațiile. BD este un concurent al DPLP, în special al filialei sale responsabile pentru distribuția presei, Deltamedia, pe piața distribuției de cotidiene și periodice. Conform plângerii formulate anterior, BD a subliniat că DPLP practica prețuri inferioare costurilor sale în ceea ce privește distribuția cotidienei. Pierderile suportate de DPLP erau finanțate, în opinia sa, prin subvenții publice. Prețurile reduse ar face dificilă orice concurență cu DPLP.
- (63) Conform afirmațiilor BD, DPLP ar fi încălcat Directiva 92/50/CEE a Consiliului din 18 iunie 1992 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de servicii⁽¹⁾, precum și articolul 7 din Directiva 97/67/CE. De asemenea, BD a pus la îndoială existența unui ajutor în temeiul articolului 107 alineatul (1) din TFUE și compatibilitatea compensării costurilor asociate SIEG în temeiul articolului 106 alineatul (2) din TFUE.
- (64) Aceasta s-a întrebat dacă distribuția de cotidiene ar putea fi calificată drept SIEG, dat fiind faptul că, în majoritatea statelor membre, această activitate este deschisă concurenței, fără implicarea operatorului poștal.
- (65) De asemenea, BD s-a întrebat dacă o subvenție rezervată exclusiv operatorului poștal constituia cel mai adecvat mod pentru a sprijini distribuția de cotidiene, spre deosebire de un ajutor pentru editori, care și-ar putea obține atunci serviciile de distribuție pe piața liberă, ceea ce le ar permite astfel diferiților prestatori să concureze.
- (66) BD a pus sub semnul întrebării necesitatea costurilor, și aceasta chiar dacă misiunea de distribuție a cotidienei încredințată DPLP trebuia aprobată. În opinia sa, DPLP suportă costuri mult mai mari decât alți operatori, ceea ce crește nivelul de subvenții necesar. În acest sens, subvențiile nu ar fi nici proporționate, nici justificate.
- (67) În cele din urmă, BD estimează că printre costurile DPLP preluate de stat s-ar putea număra costuri de investiții

care nu ar fi necesare îndeplinirii SIEG, având în vedere că se poate ca DPLP să fi utilizat infrastructurile introduse pentru alte servicii. Campaniile de promovare a produselor comerciale ar fi putut fi, de asemenea, finanțate prin subvenția publică.

5. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR BELGIENE

5.1. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR BELGIENE CU PRIVIRE LA SPRIJINUL PENTRU PLATA PENSILOR

- (68) Autoritățile belgiene susțin că, în conformitate cu abordarea urmată în hotărârea Combust⁽²⁾, preluarea angajamentelor în materie de pensii nu ar constitui ajutor de stat, dat fiind că aceasta eliberează Poșta belgiană de o sarcină anormală, și nu de o sarcină care grevează în mod normal bugetul unei întreprinderi.
- (69) Această sarcină anormală ar putea rezulta din costurile salariale mai ridicate asociate personalului statutar și dintr-o lipsă de flexibilitate la nivel operațional, care ar împiedica DPLP să reducă atât cât și-ar dori numărul funcționarilor din personalul său.
- (70) Autoritățile belgiene stabilesc trei cauze pentru flexibilitatea insuficientă:
1. siguranța locului de muncă pentru funcționari;
 2. lipsa de mobilitate internă;
 3. lipsa accesului la șomaj temporar.
- (71) Siguranța locului de muncă pentru funcționari: DPLP a susținut că personalul său statutar este angajat de fapt pe perioadă nedeterminată. DPLP nu este în măsură să rezilieze contractele personalului său statutar, cu excepția cazului în care există un motiv grav sau rezultate nesatisfăcătoare recurente. Chiar și așa, procedura de concediere se supune unor cerințe deosebit de împovărătoare.
- (72) În plus, Consiliul de Stat (instanța administrativă belgiană competentă pentru personalul statutar, în timp ce personalul contractat este de competența instanțelor de muncă) s-a arătat înclinat să favorizeze personalul statutar prin stabilirea unui standard strict în scopul stabilirii unui „motiv valabil”. Prin urmare, DPLP nu este în măsură să își concedieze personalul statutar, fie individual, fie colectiv, din motive economice sau tehnice.
- (73) În consecință, rezilierea unui contract de muncă nu constituie un instrument de gestionare care să permită reconfigurarea structurii personalului în funcție de nevoile operaționale efective. În mod similar, imposibilitatea de a proceda la concedieri din motive economice limitează considerabil mijloacele de care dispune DPLP pentru a rezolva probleme precum mobilitatea insuficientă sau salarii și beneficii ale personalului statutar mai mari decât cele practicate pe piață. În plus, personalul statutar nu este abilitat să solicite un transfer automat către administrația publică și nici DPLP nu poate impune un astfel de transfer.

⁽¹⁾ JO L 209, 24.7.1992, p. 1.

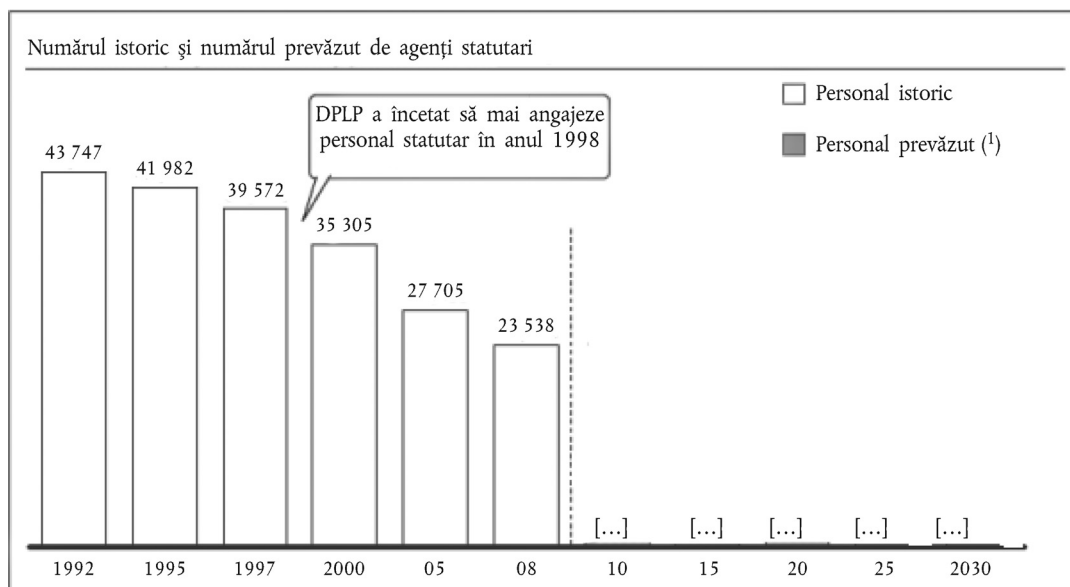
⁽²⁾ Hotărârea din 16 martie 2004, Danske Busvognmaend/Comisia, T-157/01, Rec., p. II-917, punctul 57.

- (74) Aceasta înseamnă că o reducere a personalului statutar se limitează, în esență, la plecări voluntare, puține la număr, și la plecările naturale.
- (75) Lipsa de mobilitate internă: pe lângă incapacitatea DPLP de a reduce personalul statutar în domeniile în care cererea de servicii a scăzut, opțiunile de care dispune în vederea realocării personalului său statutar în cadrul organizației, având în vedere propriile nevoi, se supun unor constrângeri stricte.
- (76) Elemente precum afilierea lingvistică, calificările, vechimea și clasificarea funcțională împiedică DPLP să realoce personalul care lucrează în domenii în care cerințele de personal sunt în scădere, de exemplu, din cauza regresului înregistrat de poșta tradițională, în favoarea sectoarelor cu deficit de personal, determinat, în special, de pensionări sau o cerere în creștere.
- (77) Cu alte cuvinte, din cauza rigidităților „statutului”, DPLP este în mare măsură incapabilă să realoce personal statutar în funcție de nevoile sale sau să compenseze o neconcordanță între domeniile de activitate cu surplus de personal și cele cu personal insuficient. Paradoxal, pentru a răspunde nevoilor identificate în sectoarele cu personal insuficient, DPLP trebuie să angajeze personal temporar sau contractual, păstrând, totodată, personalul statutar excedentar în sectoarele cu surplus de personal.
- (78) Lipsa accesului la șomaj temporar: în plus, DPLP nu își poate trimite personalul statutar în șomaj temporar („șomaj economic”), așa cum pot face operatorii din sectorul privat atunci când nu există activitate.
- (79) Costuri salariale mai ridicate: atunci când Regia poștelor a devenit o întreprindere publică autonomă în 1992 și a fost redenumită DPLP, personalul statutar primea salarii și beneficii semnificativ mai mari decât personalul contractual din sectorul privat. Începând din anul 1992, creșterile salariale asociate automat vechimii și puterii importante de negociere a sindicatelor au contribuit la menținerea salariilor și beneficiilor la aceste niveluri relativ ridicate.
- (80) În plus față de salariile și beneficiile mai mari decât cele primite de personalul contractual, agenții statutare beneficiază de 4-11 zile de concediu suplimentar plătit⁽¹⁾, ceea ce crește costurile suportate de DPLP. Aceste elemente caracteristice personalului statutar au îngreunat gestionarea de către DPLP a costului unitar al personalului statutar, semnificativ mai ridicat decât cel al agenților contractuali din sectorul privat.
- (81) De la preluarea personalului statutar al Regiei poștelor în 1992, administratorii DPLP au recunoscut că acest personal, cu costurile salariale mai ridicate și rigiditățile operaționale, constituia un handicap structural din ce în ce mai dificil de suportat pe parcursul avansării liberalizării pieței serviciilor poștale. Prin urmare, DPLP a încetat să mai angajeze agenți statutare în 1998. Plecările naturale rezultate, în esență, din pensionări au condus la o scădere în termeni absoluți a personalului, care a ajuns să numere 23 538 de angajați în 2008.
- (82) Întrucât reducerea personalului statutar depinde, în principal, de rata plecărilor naturale în contextul piramidei actuale de vârstă, evoluția acesteia a fost una lentă și, după toate probabilitățile, ar trebui să rămână astfel până în 2030, adică mult timp după liberalizarea completă a pieței serviciilor poștale, așa cum se arată în tabelul de mai jos.

⁽¹⁾ Personalul statutar beneficiază de 24 de zile de concediu pe an, față de 20 de zile pentru agenții contractuali, și primesc, de asemenea, până la 7 zile suplimentare în funcție de vârstă.

Tabelul 2

Evoluția personalului statutar al DPLP

⁽¹⁾ [...]

Sursa: autoritățile belgiene.

(83) Autoritățile belgiene consideră, prin urmare, că personalul statutar al DPLP reprezintă un handicap serios în ceea ce privește planul operațional și costurile, comparativ cu operatorii privați și că statul a eliberat DPLP de o sarcină anormală pe care concurenții săi nu o suportă.

(84) În opinia lor, măsura nu constituie ajutor de stat, iar politica aplicată de Comisie în decizia de inițiere a procedurii, în conformitate cu cazurile anterioare privind sisteme de pensii [EDF ⁽¹⁾, La Poste (Franța) ⁽²⁾, Royal Mail ⁽³⁾], nu ar fi, prin urmare, necesară în cazul DPLP.

(85) Cu toate acestea, autoritățile belgiene susțin că eventuala aplicare a acestei metode în cazul DPLP ar conduce la concluzia că ponderea costurilor de securitate socială, ca procent din costurile salariale, suportată de DPLP, este echivalentă cu cea suportată de concurenții săi.

5.2. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR BELGIENE CU PRIVIRE LA COMPENSAREA ANUALĂ A COSTURILOR DE SERVICIU PUBLIC

(86) Autoritățile belgiene au comunicat datele contabile ⁽⁴⁾ ale DPLP și au prezentat principiile de contabilitate a costurilor aplicate de DPLP.

⁽¹⁾ Decizia 2005/145/CE a Comisiei din 16 decembrie 2003 privind ajutoarele de stat acordate de Franța în favoarea EDF și sectorului industriei electrice și de gaz (JO L 49, 22.2.2005, p. 9).

⁽²⁾ Decizia 2008/204/CE, sus-menționată.

⁽³⁾ Decizia 2009/613/CE a Comisiei din 8 aprilie 2009 privind măsurile C 7/07 (ex NN 82/06 și NN 83/06) puse în aplicare de Regatul Unit în favoarea Royal Mail [notificată cu numărul C(2009) 2486] (JO L 210, 14.8.2009, p. 16). A se vedea, în special, considerentele 108-113.

⁽⁴⁾ A se vedea secțiunea 6.1.

(87) În primul rând, acestea susțin că plata anuală a compensației de serviciu public nu constituie ajutor, în măsura în care este în conformitate cu jurisprudența Altmark.

(88) În continuare, autoritățile belgiene susțin că, în cazul în care compensația de serviciu public constituie ajutor de stat, acesta este compatibil, având în vedere că nu reprezintă o supracompensare a costurilor nete suportate de DPLP în cadrul executării misiunilor sale de serviciu public. Calculele prezentate de autoritățile belgiene relevă, în opinia acestora, o subcompensare a costurilor suportate de DPLP.

(89) În cele din urmă, autoritățile belgiene precizează că anumite măsuri constituie ajutor existent. În acest sens, se face trimitere la secțiunea privind ajutoarele existente. (considerentul 224 și următoarele).

5.3. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR BELGIENE CU PRIVIRE LA INJEȚIILE DE CAPITAL

5.3.1. Injecțiile de capital din 1997

(90) Într-o scrisoare adresată Comisiei la 12 august 2009, autoritățile belgiene afirmă că injecțiile de capital efectuate în 1997, în valoare totală de 62 de milioane EUR, trebuie considerate ca fiind compensația amânată pentru obligațiile de serviciu public.

5.3.2. Injecțiile de capital din 2003 și 2006

- (91) Potrivit autorităților belgiene, majorările de capital realizate în 2003 și 2006 se bazează pe un plan strategic ⁽¹⁾, al cărui obiectiv final era îmbunătățirea competitivității și rentabilității întreprinderii în contextul liberalizării progresive a pieței serviciilor poștale.
- (92) Acest plan strategic urmărea două obiective principale:
1. îmbunătățirea productivității pentru a garanta competitivitatea și rentabilitatea într-un mediu de piață tot mai liberalizat;
 2. evoluția DPLP spre o logică de piață, prin deschiderea capitalului acestora investitorilor privați, și anume atingerea și menținerea nivelurilor de randament necesare pentru a atrage investitori privați și pentru a debloca potențialul întreprinderii în ceea ce privește rentabilitatea.
- (93) Injecțiile de capital din 2003: potrivit autorităților belgiene, majorarea de capital din 2003 era menită să consolideze capitalul propriu al DPLP, având în vedere angajamentele financiare semnificative pe care aceasta le contractase, în special, pentru construirea a patru noi centre de sortare și modernizarea unui centru existent, optimizarea rutelor de livrare a corespondenței și automatizare.
- (94) În plus, autoritățile belgiene au susținut că fondurile injectate acopereau și costurile de personal rezultate din scăderea numărului de salariați cauzată de pensionarea anticipată, reducerea timpului de lucru și creșterea salariilor noilor membri ai personalului.
- (95) Aceste măsuri au oferit asigurări rezonabile în ceea ce privește creșterea rentabilității în perioada 2003-2007 care ar fi fost satisfăcătoare și pentru așteptările unor investitori privați. Astfel, statul belgian, în calitate de acționar unic al DPLP în 2003, a fost ghidat de perspective de rentabilitate, într-o logică ce respectă pe deplin principiul investitorului privat în economia de piață, atunci când a decis să realizeze o investiție de capital.
- (96) La 5 august 2009, autoritățile belgiene au adăugat că previziunile de rentabilitate indicau că injecția de capital s-a realizat în condiții conforme cu principiul investitorului în economia de piață, având în vedere că randamentul preconizat depășea randamentul de care ar fi avut nevoie un investitor privat. Aceste previziuni nu erau nerealiste, deoarece rentabilitatea efectivă înregistrată între 2003 și 2008 a fost net superioară rentabilității preconizate.
- (97) Autoritățile belgiene au precizat că injecția de capital din 2003 și anularea, în anul 2005, a creanțelor statului în

conturile DPLP nu erau în niciun fel legate. Această anulare, efectuată la o altă dată, constituia o operațiune contabilă normală, având în vedere că statul a indicat în mod clar că aceste creanțe nu urmau să fie achitate DPLP. Sumele finale anulate în cadrul consolidării bilanțului din 2005 nu corespundeau injecțiilor de capital din 2003 și pierderilor acumulate la sfârșitul anului 2002.

- (98) Injecțiile de capital din 2006: autoritățile belgiene susțin că injecția respecta principiul investitorului privat în economia de piață, în măsura în care s-a realizat în condiții echivalente (*pari passu*) cu cele aplicate unui investitor privat, respectiv Post Invest Europe SA, care a investit 300 de milioane EUR. Noi acțiuni au fost subscrise de către stat și de către investitorul privat, ceea ce a permis noului investitor să obțină 50 % minus 1 acțiune, statul păstrând 50 % plus 1 acțiune ⁽²⁾.
- (99) Pentru a stabili prețul noilor acțiuni emise, banca de investiții la care au apelat autoritățile belgiene a estimat că valoarea totală a DPLP era cuprinsă între [...] și [...] EUR. În cele din urmă, statul a reținut cifra de [...] EUR pentru întreaga întreprindere anterior injecțiilor de capital. Autoritățile belgiene recunosc că rezultatele ulterioare ale DPLP au depășit ipotezele formulate la data estimării.
- (100) Potrivit autorităților belgiene, punerea în aplicare a planului strategic ar fi permis transformarea DPLP în unul dintre cei mai eficienți operatori din Europa. DPLP ar fi înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește rentabilitatea, eficiența ⁽³⁾ și calitatea, menținând, totodată, la un nivel rezonabil prețurile facturate clienților.

5.4. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR BELGIENE CU PRIVIRE LA SCUTIRILE FISCALE

Scutirea de la plata impozitului pe profit

- (101) În declarația din 12 august 2009, autoritățile belgiene recunosc că DPLP nu era supusă unui regim de impozitare pe profit, ci unui regim de impozitare pe venit (și anume, impozitul pe veniturile persoanelor juridice), până la 27 decembrie 2005. Cu toate acestea, autoritățile belgiene susțin că, în perioada 2003-2005, DPLP nu a beneficiat de acest regim fiscal: de fapt, dacă ar fi fost supusă regimului de impozitare pe profit, și-ar fi putut reporta pierderile înregistrate în trecut și nu ar fi trebuit să achite impozitul pe profit în cursul acestei perioade.
- (102) În continuare, acestea susțin că, în perioada 2003-2005, DPLP a trebuit să plătească impozite pe venit în valoare de 2 milioane EUR.

⁽¹⁾ Planul strategic a fost prezentat în notificarea adresată Comisiei la 3 decembrie 2002.

⁽²⁾ Capitalul subscris al DPLP anterior emisiunii de noi acțiuni se ridica la 443,8 milioane EUR și era deținut în proporție de 100 % de către stat. În urma noii emisiuni de acțiuni, capitalul s-a majorat cu 340 de milioane EUR, ajungând, astfel, la 783,8 milioane EUR. Prețul acțiunilor era de 2 500 EUR pentru capitalul existent, în timp ce prețul noilor acțiuni a fost stabilit la 1 464 EUR.

⁽³⁾ Autoritățile belgiene precizează că, în perioada 2003-2009, DPLP a reușit să își diminueze costurile, în medie, cu [...] % pe an, menținând, totodată, creșterea veniturilor.

(103) Începând cu exercițiul fiscal 2006, DLPL a fost obligată la plata impozitului pe profit fără a fi în măsură să raporteze pierderile anterioare. Autoritățile belgiene evaluează creditul fiscal sacrificat la această dată la valoarea de 51,87 milioane EUR.

(104) Autoritățile belgiene concluzionează, prin urmare, că DPLP nu a obținut niciun avantaj net din scutirea de la plata impozitului pe profit înainte de anul 2006.

Scutirea de la plata impozitului pe proprietate

(105) Autoritățile belgiene precizează că DPLP a beneficiat de o scutire de la plata impozitului pe proprietate pentru veniturile realizate din bunurile imobiliare utilizate în scopul executării unui serviciu de interes public.

(106) Autoritățile belgiene au estimat beneficiul net primit de DPLP, care, în opinia lor, nu reprezintă decât o parte limitată a costurilor suplimentare pe care le suportă în legătură cu obligația ce îi revine de a menține o rețea poștală caracterizată printr-o densitate teritorială strict definită, obligație care nu face obiectul niciunei alte compensații.

Scutirea de la plata altor taxe

(107) Autoritățile belgiene menționează faptul că DPLP beneficiază de anumite scutiri de taxe indirecte și locale și susțin că aceste scutiri au un impact net *de minimis*.

5.5. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR BELGIENE CU PRIVIRE LA TRANSFERUL DE PROPRIETĂȚI IMOBILIARE

(108) În declarația din 12 august 2009, autoritățile belgiene au confirmat faptul că un anumit număr de proprietăți imobiliare au fost transferate către DPLP la data transformării acestora în întreprindere publică autonomă. Aceste proprietăți imobiliare erau deja utilizate de DPLP din anul 1971 și erau necesare executării misiunii sale de serviciu poștal.

(109) Autoritățile belgiene afirmă că transferul acestor proprietăți imobiliare nu a conferit niciun avantaj DPLP, întrucât aceasta le utiliza deja în cadrul misiunii sale de serviciu public. Cu alte cuvinte, în opinia acestora, nu era vorba decât de o reorganizare a bunurilor publice.

5.6. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR BELGIENE CU PRIVIRE LA GARANTAREA ÎMPRUMUTURILOR DE CĂTRE STAT

(110) În declarația din 12 august 2009, autoritățile belgiene susțin că DPLP nu beneficiază în mod automat de o garanție de stat pentru împrumuturile sale. Dacă DPLP ar solicita o astfel de garanție, ar trebui să primească aprobarea autorităților belgiene și să achite o primă anuală de 0,25 % către Trezoreria publică.

(111) În cursul perioadei vizate, DPLP nu a recurs decât o singură dată la o garanție publică.

(112) Autoritățile belgiene consideră că o primă de 0,25 % este adecvată, având în vedere situația financiară a DPLP și probabilitatea redusă a unei nerambursări din partea DPLP. Pe de altă parte, acestea estimează că ratele acordate de piață pentru un împrumut similar în absența unei garanții de stat ar fi fost cu până la 40 de puncte de bază mai mari.

5.7. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR BELGIENE CU PRIVIRE LA OBSERVAȚIILE FORMULATE DE PĂRȚILE INTERESATE

(113) În declarația din 12 octombrie 2009, autoritățile belgiene afirmă că numai declarațiile formulate de BD și FVP/Prodipresse conțin elemente determinante. Aceste elemente fac, în special, referire la distribuția în avans a cotidienele și periodicelor.

Observații cu privire la atribuirea distribuției de presă

(114) Autoritățile belgiene susțin, contrar a ceea ce subliniază BD, că atribuirea prestației pentru servicii poștale nerezervate (cum ar fi distribuția presei) nu se încadrează în sfera de aplicare a regulamentului UE privind contractele de achiziții publice [Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului (¹)].

(115) În plus, acestea susțin că distribuția de cotidiene și periodice, care constituie un serviciu de interes economic general, nu încalcă dispozițiile Uniunii privind liberalizarea pieței serviciilor poștale.

(116) Autoritățile belgiene precizează, de asemenea, că această atribuire nu este rezultatul unei decizii arbitrare. În opinia acestora, DPLP este singura întreprindere care poate îndeplini condițiile și obligațiile impuse de prestatorului de astfel de servicii.

Absența supracompensării pentru distribuția de presă

(117) Autoritățile belgiene susțin, contrar afirmațiilor BD, că DPLP nu a beneficiat în perioada 2002-2008 de o supra-compensare a costurilor asociate executării serviciului său de distribuție a cotidienele și periodicelor.

(118) Acestea nu împărtășesc opinia FVP/Prodipresse potrivit căreia DPLP și-a supraestimat investițiile și costurile suplimentare asociate extinderii acoperirii naționale în avans, care ar fi crescut de la 82 % la 100 %. Întrucât cele 18 procente vizau, în special, regiuni îndepărtate, cheltuielile de personal ale DPLP au crescut în mod disproporționat, iar DPLP a trebuit să achiziționeze vehicule de transport pe distante lungi, caracterizate prin costuri de amortizare ridicate.

(119) În cele din urmă, autoritățile belgiene afirmă că costurile campaniei sale publicitare nu au fost luate în considerare la calcularea compensației primite de la stat pentru distribuția presei în avans.

(¹) JO L 134, 30.4.2004, p. 114.

Eficiența în materie de costuri

- (120) BD indică faptul că DPLP nu este, în mod evident, eficientă în materie de costuri. Autoritățile belgiene contestă acest argument, subliniind că nu ține pe deplin cont de costurile suplimentare ridicate asociate distribuției presei în avans și că trece cu vederea eforturile importante depuse de DPLP pentru a-și controla costurile și spori productivitatea.

Deltamedia

- (121) În opinia BD, costurile Deltamedia sunt mai mici decât costurile DPLP. Această situație se datorează, potrivit autorităților belgiene, următoarelor elemente:
- (a) Deltamedia nu propune o acoperire națională;
 - (b) Deltamedia colaborează cu distribuitori independenți;
 - (c) serviciul furnizat de Deltamedia este simplificat, având în vedere că nu colaborează decât cu un număr restrâns de editori asociați unui singur grup de presă;
 - (d) editorii livrează cotidienele imediat la punctele de distribuție.

5.8. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR BELGIENE CU PRIVIRE LA AJUTORUL EXISTENT

- (122) În declarația din 21 decembrie 2010, autoritățile belgiene precizează că unele dintre măsurile vizate de investigare constituie ajutoare existente.

Scutirile fiscale

- (123) În primul rând, autoritățile belgiene afirmă că scutirile fiscale de care beneficia DPLP sunt anterioare aderării Belgiei la Uniunea Europeană și, prin urmare, constituie ajutoare existente.

Liberalizarea pieței serviciilor poștale

- (124) În al doilea rând, autoritățile belgiene susțin că subvenția anuală acordată DPLP datează dinainte de 1999, respectiv, înainte de liberalizarea pieței serviciilor poștale și, prin urmare, constituie ajutor existent. În mod similar, injecțiile de capital realizate înainte de anul 1999 nu ar fi trebuit considerate ajutoare existente în cazul în care constituiau ajutoare de stat.

Termenul de prescripție de zece ani

- (125) În al treilea rând, autoritățile belgiene susțin, dat fiind termenul de prescripție de 10 ani, că toate măsurile adoptate anterior datei de 13 iulie 1999 (însemnând cu 10 ani înainte de inițierea procedurii oficiale în cazul de față) ar constitui ajutoare existente, având în vedere că anularea de către Tribunalul de Primă Instanță intervenită mai devreme ar fi determinat, de asemenea, anularea tuturor actelor de investigare anterioare ale Comisiei. Acestea susțin, în schimb, că, deoarece primul act de investigare al Comisiei datează din luna decembrie a anului 2002, investigația nu ar trebui să includă măsurile puse în aplicare înainte de luna decembrie 1992. Aceasta ar viza transferul de proprietăți imobiliare și acordarea primei subvenții anuale în 1992.

6. EVALUARE

6.1. OBSERVAȚII PRELIMINARE CU PRIVIRE LA SISTEMUL DE CONTABILITATE A COSTURILOR DPLP

- (126) Articolul 14 din Directiva 97/67/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2008/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 februarie 2008 de modificare a Directivei 97/67/CE cu privire la realizarea integrală a pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității⁽¹⁾ (a treia directivă poștală) impune operatorilor poștali să păstreze o contabilitate a costurilor care să realizeze o distincție clară între serviciile și produsele care fac parte din serviciul universal, pe de o parte, și serviciile și produsele care nu fac parte din serviciul universal, pe de altă parte. Contabilitatea acestora trebuie să vizeze în mod direct sau indirect costurile comune, în special, să atribuie în maniera adecvată costurile comune necesare asigurării atât a serviciilor universale, cât și a serviciilor neuniversale. Contabilitatea analitică a DPLP constă într-o metodă de contabilizare a costurilor în funcție de activități (*Activity-based costing* – ABC), care atribuie toate costurile de exploatare, până la nivelul rezultatului înainte de dobânzi și impozite (EBIT), pentru diferite produse, în conformitate cu metoda de alocare completă a costurilor (FDC). Contabilitatea analitică acoperă toate costurile de exploatare și entitățile organizaționale ale DPLP. În anul 2009, produsele comerciale reprezentau [...] % din cifra de afaceri a DPLP, față de [...] % cât reprezentau produsele asociate serviciului public.
- (127) Metoda contabilității analitice are trei niveluri: resursele, activitățile și produsele. Aceasta are ca scop determinarea ponderii fiecărui produs în costuri.
- (128) Costurile sunt împărțite în 398 de tipuri diferite și 3 954 de centre de responsabilitate. În scopuri contabile, acestea sunt grupate în 34 de rezerve de resurse și 108 grupuri de coduri. Există 986 de activități diferite.
- (129) Costurile resurselor sunt atribuite activităților în funcție de natura acestora: „resursele directe” sunt direct asociate unei activități specifice, în timp ce „resursele indirecte” contribuie la mai multe activități și trebuie atribuite prin intermediul unor chei de repartizare care reflectă gradul de utilizare a resursei în cauză de către fiecare activitate. În final, contribuția totală la activitate include costurile generale care nu pot fi imputate unor activități specifice; aceste costuri sunt, astfel, imputate în mod egal tuturor produselor pe baza costului plus.
- (130) Cele 986 de activități diferite formează elementele constitutive ale lanțului valoric al fiecărui produs. O parte dintre costurile asociate unei activități date sunt atribuite unor produse în funcție de utilizarea activității

⁽¹⁾ JO L 52, 27.2.2008, p. 3.

în cauză în fiecare produs. Costurile activităților neoperaționale sunt inițial atribuite activităților de exploatare care contribuie în mod direct la produse.

- (131) În ultima etapă a procesului, costurile activităților sunt în cele din urmă imputate fiecărui produs conform unei chei de repartizare bazate, în general, pe volum. Cu alte cuvinte, toate produsele care utilizează o activitate sunt contabilizate cu o parte din costurile acestei activități în mod proporțional cu volumul lor de utilizare a acesteia.
- (132) Comisia consideră că metoda de contabilitate analitică aplicată în prezent de DPLP este satisfăcătoare, având în vedere că atribuie în mod corespunzător toate costurile cu un nivel suficient de adecvare. Cu toate acestea, Comisia constată că DPLP a dezvoltat această metodă treptat; astfel, se poate presupune că datele contabile de la începutul perioadei acoperite de investigație nu sunt la fel de detaliate ca datele sistemului contabil actual, deși sunt, în general, fiabile.

Modificarea retroactivă a contabilității analitice

- (133) În luna martie a anului 2011, autoritățile belgiene au prezentat Comisiei o modificare retroactivă a metodei de contabilitate analitică a DPLP, în vederea unei repartizări diferite a anumitor costuri între activitățile comerciale și activitățile de serviciu public. Modificarea prevăzută de autoritățile belgiene viza ultima etapă a alocării costurilor, când produsele sunt contabilizate cu costuri proporționale cu volumul lor de utilizare a fiecărei activități.
- (134) Modificarea schimbă metoda aplicată până în prezent de DPLP cu privire la alocarea costurilor de exploatare în funcție de produse. Ca urmare a unei astfel de modificări, anumite costuri asociate produselor comerciale ar trece în sfera serviciilor publice, ceea ce ar extinde baza costurilor de servicii publice. Serviciile publice ar reprezenta, astfel, în medie [...] EUR pe an din costurile atribuite în prezent produselor comerciale. Celelalte componente ale metodei de contabilitate analitică ar rămâne neschimbate.
- (135) Autoritățile belgiene precizează că costurile anumitor activități sunt, prin natura lor, stabilite la un anumit nivel, determinat de nevoile de serviciu public. Cu alte cuvinte, costurile acestor activități utilizate în scopul serviciilor publice ar rămâne neschimbate, chiar dacă niciun produs comercial nu ar utiliza aceste activități. În măsura în care un produs comercial nu a cauzat activitatea în cauză, produsul nu ar trebui să suporte costul de exploatare asociat acestei activități, chiar dacă o utilizează.

- (136) Deși autoritățile belgiene afirmă că metoda revizuită este compatibilă cu Directiva 97/67/CE, hotărârea Chronopost⁽¹⁾ și Cadrul comunitar pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public⁽²⁾ (denumit în continuare „cadrul privind SIEG”), întrucât atribuie produselor costurile direct imputabile acestora, precum și o parte din costurile comune, și reflectă mai bine costurile reale asociate obligațiilor de serviciu public, Comisia consideră că această nouă argumentare nu poate fi reținută din motive formale, economice și juridice.
- (137) Din punct de vedere formal, metoda propusă nu este utilizată în practică în contabilitatea internă a DPLP, ci constă, în plus, într-o modificare *ex post* a unor date anterioare. Metoda revizuită nu a primit aprobarea autorității de reglementare ca bază de tarife și nu mai este utilizată de stat pentru calcularea compensației pentru SIEG. Metoda revizuită pare a fi, prin urmare, o prezentare teoretică elaborată în scopul prezentei proceduri privind ajutoarele de stat. Din punct de vedere economic, nu se poate presupune, în ceea ce privește stabilirea prețului transferului operat la nivel intern, că produselor comerciale nu ar trebui să li se impute o parte din costurile resurselor pe care le utilizează (conform acestei metode, de exemplu, produsele comerciale nu ar contribui la costurile asociate curselor de distribuție ale factorilor, chiar dacă aceștia din urmă distribuie și produse comerciale). În cele din urmă, din punct de vedere juridic, o astfel de modificare nu pare să fie conformă cu articolul 14 alineatul (3) litera (b) punctul (iv) din Directiva 97/67/CE, hotărârea Chronopost⁽³⁾ și cadrul privind SIEG din 2005⁽⁴⁾, care impun ca costurile comune să fie atribuite în mod corespunzător activităților comerciale.
- (138) În consecință, Comisia nu își va întemeia evaluarea pe conturile modificate, ci pe datele de contabilitate analitică validate, în conformitate cu Directiva 97/67/CE, de Institutul de Servicii Poștale și de Telecomunicații din Belgia [IBPT, autoritatea de reglementare din sectorul poștal belgian⁽⁵⁾], care au fost comunicate anterior și care se bazează pe metoda de contabilitate analitică aplicată oficial de DPLP.

(1) Hotărârea din 3 iulie 2003 în cauzele conexe C-83/01 P, C-93/01 P și C-94/01 P, Chronopost și alții/Union française de l'express (Ufex) e.a, Rec., p. I-6993.

(2) JO C 297, 29.11.2005, p. 4.

(3) Hotărârea Chronopost, sus-menționată, punctul 40: „[...] toate costurile variabile [...] generate de furnizarea de asistență logistică și comercială, o contribuție corespunzătoare la costurile fixe rezultate din utilizarea rețelei poștale, precum și o remunerație adecvată a investiției de capital în măsura în care este utilizată pentru activitatea concurențială a SFMI-Chronopost, și dacă, pe de altă parte, nu există niciun indiciu care să sugereze că aceste elemente au fost subevaluate sau stabilite într-o manieră arbitrară”.

(4) Punctul 16 din cadrul privind SIEG: „[...] Costurile alocate serviciului de interes economic general pot acoperi toate costurile variabile ocazionate de prestarea serviciului de interes economic general, o cotă corespunzătoare din costurile fixe, comune atât serviciului de interes economic general, cât și altor activități, și o rentabilitate corespunzătoare a propriilor capitaluri alocate serviciului de interes economic general”.

(5) Directiva 97/67/CE definește autoritatea de reglementare ca fiind „organismul sau organismele din fiecare stat membru cărora statul membru le încredințează, între altele, funcțiile de reglementare ce intră sub incidența domeniului de aplicare a prezentei directive”.

6.2. EVALUAREA SPRIJINULUI PENTRU PLATA PENSILOR

6.2.1. Existența unui ajutor în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE

(139) În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din TFUE, „cu excepția derogărilor prevăzute de tratate, sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre”.

(140) Pentru ca o măsură să constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, trebuie să fie îndeplinite următoarele patru condiții cumulative. Măsura trebuie

- (i) să confere un avantaj beneficiarului;
- (ii) să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi;
- (iii) să constituie o intervenție a statului sau prin intermediul resurselor de stat;
- (iv) să fie susceptibilă să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre.

6.2.1.1. Avantajul și selectivitatea

(141) Bazându-se pe abordarea adoptată în hotărârea *Combust* ⁽¹⁾, autoritățile belgiene afirmă că angajamentele privind pensiile constituie un cost normal pe care concurenții nu erau nevoiți să îl suporte și, prin urmare, că sprijinul acordat de stat pentru aceste costuri nu constituie ajutor de stat.

(142) Acestea susțin, în esență, că, din cauza lipsei de flexibilitate care caracterizează statutul personalului statutar, era imposibil pentru DPLP să reducă ponderea reprezentată de această categorie de personal, deși este mult mai costisitoare decât un efectiv ipotetic de salariați care beneficiază de contracte mai puțin favorabile.

(143) Mai întâi, trebuie menționat, în general, că hotărârea *Combust* nu a fost confirmată de Curte. Dimpotrivă, jurisprudența Curții contrazice ipoteza potrivit căreia compensarea unui handicap structural ar exclude orice calificare drept ajutor. Astfel, rezultă din jurisprudența constantă a Curții că existența unui ajutor trebuie evaluată având în vedere efectele, și nu cauzele sau obiec-

tive intervenției statului ⁽²⁾. De asemenea, Curtea a considerat că noțiunea de ajutor acoperă avantajele acordate de autoritățile publice care, sub diverse forme, ușurează sarcinile care afectează în mod normal bugetul unei întreprinderi ⁽³⁾.

(144) În plus, Curtea a precizat că costurile asociate remunerării salariaților grevează, prin natura lor, bugetul întreprinderilor, indiferent dacă se cunoaște că aceste costuri decurg sau nu din obligațiile legale sau din contractele colective ⁽⁴⁾. În acest sens, Curtea a stabilit că prin faptul că măsurile de stat vizează compensarea costurilor suplimentare, acestea nu evită calificarea drept ajutoare de stat ⁽⁵⁾.

(145) În plus, se poate observa diferența dintre contextul concurențial în care se încadra *Combust* și contextul concurențial al DPLP. *Combust* trebuia să își desfășoare activitatea de transport pe bază comercială și să opereze pe piață în condiții de concurență comparabile cu cele ale societăților private de transport cu autobuzul. În urma unei proceduri de cerere de oferte, societățile de transport în comun își cedează activitatea de transport cu autobuzul unor societăți private și publice. În conformitate cu normele privind achizițiile publice, contractele sunt atribuite „celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic”, indiferent de natura publică sau privată a ofertantului. Pe toată durata perioadei de evaluare, DPLP s-a bucurat de un amplu monopol în care presiunile economice erau exercitate într-un mod total diferit. Mai mult decât atât, spre deosebire de cazul *Combust*, Belgia nu a adoptat, în cazul de față, nicio dispoziție legislativă care să vizeze eliminarea sau adaptarea regimului special de muncă aplicabil funcționarilor angajați ai DPLP sau a modului în care își dobândesc drepturile de pensie.

(146) Prin urmare, Comisia consideră că diferențele de fapt între cauza *Combust* și cazul de față justifică o concluzie diferită.

(147) Pentru a evalua dacă măsurile în cauză includ elemente de ajutor de stat, trebuie să se stabilească dacă aceste măsuri conferă un avantaj economic DPLP, în măsura în care îi permit să evite să suporte costuri care, în mod normal, ar fi trebuit suportate din resursele financiare proprii ale DPLP și, astfel, au împiedicat forțele prezente pe piață să producă un efect normal. Un ajutor constă în reducerea sarcinilor care, în mod normal, ar afecta bugetul întreprinderilor, ținând seama

⁽²⁾ Hotărârea din 2 iulie 1974, *Italia/Comisia*, C-173/73, Rec., p. 709, punctul 13; cauza C-310/85, *Deuffl/Comisia*, Rec., 1987, p. 901, punctul 8; cauza C-241/94, *Franța/Comisia*, Rec., 1996, p. I-4551, punctul 20.

⁽³⁾ Hotărârea din 15 martie 1994, *Banco Exterior*, C-387/92, Rec., p. I-877, punctul 13; cauza C-241/94, *Franța/Comisia*, sus-menționată, punctul 34.

⁽⁴⁾ Hotărârea din 12 decembrie 2002, *Belgia/Comisia*, C-5/01, Rec., p. I-1191, punctul 39.

⁽⁵⁾ Hotărârea din 23 februarie 1961, *Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Haute Autorité*, C-30/59, Rec., 1961, p. 3, punctele 29 și 30; cauza C-173/73, sus-menționată, punctele 12 și 13; cauza C-241/94, sus-menționată, punctele 29 și 35; cauza C-251/97, *Franța/Comisia*, Rec., 1999, p. I-6639, punctele 40, 46 și 47; cauzele conexe C-71/09 P, C-73/09 P și C-76/09 P, hotărârea din 9 iunie 2011 în cauza *Comitato „Venezia vuole vivere”/Comisia*, nepublicată încă în Repertoriu, punctele 90-96.

⁽¹⁾ Cauza T-157/01, *Danske Busvognmaend/Comisia*, sus-menționată.

de natura sau economia sistemului de sarcini în cauză. În schimb, ar putea fi posibilă definirea unei noțiuni de „sarcină specială”, care ar însemna o sarcină suplimentară în raport cu aceste sarcini normale. Retragera unei astfel de sarcini speciale printr-o dispoziție legislativă nu ar acorda un avantaj beneficiarului și, în consecință, nu ar constitui ajutor de stat.

- (148) Având în vedere jurisprudența Curții în materie de analiză a selectivității, care implică o comparație cu un cadru de referință pentru stabilirea conformității sau neconformității cu „natura și economia sistemului” a unui tratament diferențiat acordat anumitor întreprinderi și producției anumitor bunuri, într-o situație normală de piață în termeni structurali, calificarea ca sarcină „normală” sau „specială” implică definirea unui cadru de referință sau de comparație, cu obiectivul de a identifica întreprinderi care s-ar afla într-o situație juridică și de fapt comparabilă în ceea ce privește obiectivul urmărit de măsurile în cauză.
- (149) Cu toate acestea, nu pare posibil să se stabilească un cadru de comparație exterior care să permită definirea unei contribuții „normale” suportate de întreprinderile aflate într-o situație juridică și de fapt comparabilă cu cea a DPLP având în vedere obiectivul urmărit de măsura în cauză. În special, concurenții DPLP sunt întreprinderi de drept privat care își desfășoară activitățile pe piețe concurențiale, în timp ce DPLP a beneficiat de un monopol legal în perioada vizată de evaluare, înainte de liberalizarea completă intervenită în 2011.
- (150) Pentru a determina existența unui avantaj în conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din tratat, Comisia trebuie, în consecință, să examineze situația DPLP și să compare contribuțiile la sistemul de securitate socială înainte și după acordarea sprijinului pentru plata pensiilor.
- (151) După adoptarea Legii din 6 iulie 1971 până la reforma pensiilor din 1997, DPLP a suportat toate costurile de pensionare și de securitate socială pentru funcționarii săi. În aceste condiții, Comisia consideră că aceste costuri fac parte din cheltuielile normale pe care DPLP trebuia să le suporte din resurse proprii, având în vedere poziția sa juridică și de fapt pe piața serviciilor poștale din Belgia.
- (152) Deoarece sprijinul pentru plata pensiilor acordat începând cu anul 1997, care face obiectul investigației, a permis DPLP să nu suporte costuri pe care, în mod normal, ar fi trebuit să le achite din resurse proprii, măsurile în cauză conferă operatorului un avantaj în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat.
- (153) Avantajul în cauză este selectiv, deoarece vizează doar DPLP.

6.2.1.2. Resursele de stat

- (154) Sprijinul pentru plata pensiilor a fost finanțat de stat, care a preluat competențele DPLP în materie de pensii.

- (155) Având în vedere că statul plătește direct pensiile către membrii pensionați ai personalului DPLP din bugetul propriu, este evident faptul că s-a recurs la resurse de stat.

6.2.1.3. Denaturarea concurenței și afectarea schimburilor comerciale dintre statele membre

- (156) Măsurile prezentate mai sus sunt susceptibile să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre, având în vedere că DPLP este prezentă pe piețe deschise concurenței, cum ar fi serviciile de livrare de colete, caracterizate prin importante schimburi transfrontaliere. Pe piața coletelor, DPLP se confruntă cu concurența întreprinderilor care desfășoară activități în alte state membre, cum ar fi UPS, FedEx sau TNT Express. De asemenea, DPLP desfășoară activități pe piața de distribuție a presei, unde funcționează sau pot funcționa întreprinderi din alte state membre. Distribuția coletelor nu a fost niciodată rezervată integral DPLP, existând deja alte întreprinderi care propuneau anumite servicii de distribuție de colete⁽¹⁾ sau alte servicii poștale specifice la începutul anilor 1990⁽²⁾. În plus, DPLP este prezentă pe piața sectoarelor financiare (conturi curente poștale, conturi de economii și servicii de plată), unde se confruntă cu concurența exercitată de operatori care propun produse financiare, cum ar fi băncile și operatorii financiari. Conturile poștale curente și de economii, utilizate atât pentru plăți, cât și pentru depozite, concurează cu conturile bancare curente și de economii. Sectorul bancar era deja deschis concurenței înainte de 1992 și se caracteriza prin schimburi extinse între statele membre. Bănci din diferite state membre s-au stabilit în Belgia înainte de 1992: la acel moment, de fapt, pe teritoriul Belgiei existau peste 70 de instituții financiare străine⁽³⁾.
- (157) Având în vedere considerentele anterioare, este clar că orice măsură de stat care conferă DPLP un avantaj economic este susceptibilă să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre.
- (158) Având în vedere motivele expuse în considerentele 141-157, Comisia consideră că sprijinul pentru plata pensiilor constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

6.2.2. Evaluarea compatibilității cu piața internă, în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c), a sprijinului pentru plata pensiilor

- (159) În cadrul reformei sistemului de pensii din 1997, rambursarea de către DPLP către stat a costului net anual al pensiilor a cedat locul unei contribuții degrevante care alinază costurile de pensii suportate de DPLP la cele ale concurenților acesteia. În lipsa acestei reforme, nivelul costurilor de pensii ar fi continuat să crească substanțial în anii următori, în special din cauza deteriorării raportului între funcționarii activi (contribuabili) și funcționarii nonactivi (beneficiari), ca urmare a deciziei DPLP de a nu mai angaja funcționari.

⁽¹⁾ DHL este prezentă în Belgia începând din anul 1978, FedEx din anul 1984, iar UPS din anul 1988.

⁽²⁾ Hotărârea din 19 mai 1993, Corbeau, C-320/91, Rec., p. I-2533.

⁽³⁾ Donald E. Fair, Robert Raymond, *The competitiveness of financial institutions and centres in Europe*, Société universitaire européenne de recherches financières (Societatea Academică Europeană de Cercetări Financiare), 1994, Kluwer Economic Publishers.

(160) Având în vedere că derogările prevăzute la articolul 107 alineatul (2) și alineatul (3) literele (a) și (b) din TFUE nu se aplică în mod clar și că Belgia nu a invocat articolul 106 alineatul (2) din TFUE în sprijinul compatibilității preluării pensiilor în favoarea DPLP, Comisia va examina dacă această preluare poate fi declarată compatibilă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, care prevede că ajutoarele destinate facilitării dezvoltării anumitor activități sau a anumitor zone economice pot fi considerate compatibile cu piața internă, atunci când acestea nu afectează condițiile schimburilor comerciale într-o măsură contrară interesului comun.

(161) Comisia va determina mai întâi în ce măsură preluarea tuturor costurilor asociate pensiilor îndeplinește un obiectiv de interes comun și este necesară în acest sens, înainte de a examina proporționalitatea acestei măsuri și de a pune în balanță efectele pozitive și negative ale ajutorului.

6.2.2.1. Liberalizarea sectorului poștal constituie un obiectiv de interes comun

(162) Dreptul Uniunii a încurajat o liberalizare din ce în ce mai mare a sectorului poștal începând din anul 1992, odată cu adoptarea cărții verzi, care a condus, ulterior, la adoptarea a trei directive, și anume: (i) Directiva 97/67/CE; (ii) Directiva 2002/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 iunie 2002 de modificare a Directivei 97/67/CE privind continuarea deschiderii spre concurență a serviciilor poștale ale Comunității⁽¹⁾; și (iii) Directiva 2008/6/CE. Este, de asemenea, recunoscut faptul că liberalizarea piețelor poștale la nivelul UE are un rol important în strategia de la Lisabona în favoarea creșterii economice și ocupării forței de muncă.

(163) Prin urmare, este important nu doar să se asigure prestarea serviciilor poștale de bază, astfel cum se impune prin noțiunea de obligație de serviciu universal, ci și să se stabilească o serie de condiții de concurență omogene pentru operatorul istoric, concurenții deja prezenți și cei recent intrați pe piață.

(164) În decizia privind La Poste din Franța, Comisia a recunoscut deja că stabilirea unor condiții echitabile în materie de contribuții sociale pentru operatorul istoric și concurenții acestuia a reprezentat o condiție-cheie pentru o concurență echitabilă în sectorul poștal. Comisia a considerat că sprijinul privind obligațiile de finanțare a pensiilor funcționarilor impuse Poștei franceze era compatibil cu piața internă, subvențiile

publice garantând cote de contribuții sociale egale pentru La Poste din Franța și concurenții acesteia. Comisia intenționează să urmeze în cazul de față aceeași logică precum cea aplicată în capitolul 6.3 din prezenta decizie, care trebuie considerată ca fiind aplicabilă în cazul de față, în măsura în care este relevantă.

6.2.2.2. Necesitatea sprijinului pentru plata pensiilor

(165) Comisia consideră că transformarea DPLP din 1992 era necesară pentru favorizarea concurenței pe piața serviciilor poștale: această măsură a creat, în realitate, condiții de egalitate pentru DPLP și concurenții săi în ceea ce privește forma juridică (și, astfel, a eliminat garanția nelimitată de care beneficia DPLP până la acel moment în calitate de entitate publică).

(166) Cu toate acestea, nici statul belgian, nici Regia poștelor nu acumulasera rezerve corespunzătoare angajamentelor asumate privind pensiile. La data constituirii în anul 1992, DPLP și-a asumat în continuare obligațiile în materie de pensii, însă niciun element de activ corespunzător nu a fost inclus în contabilitatea DPLP în scopul acoperirii acestora.

(167) Plata pensiilor ar fi constituit, așadar, treptat o sarcină mult prea mare pentru DPLP, mulți dintre funcționari apropiindu-se de vârsta pensionării. Chiar dacă ar fi fost adoptate măsuri (creșterea productivității, reducerea treptată a personalului în urma plecărilor naturale, indexarea salariilor) în vederea îmbunătățirii acestei situații, acest lucru nu ar fi fost suficient pentru a obține un echilibru durabil în ceea ce privește finanțele DPLP (a se vedea tabelul 3 de mai jos).

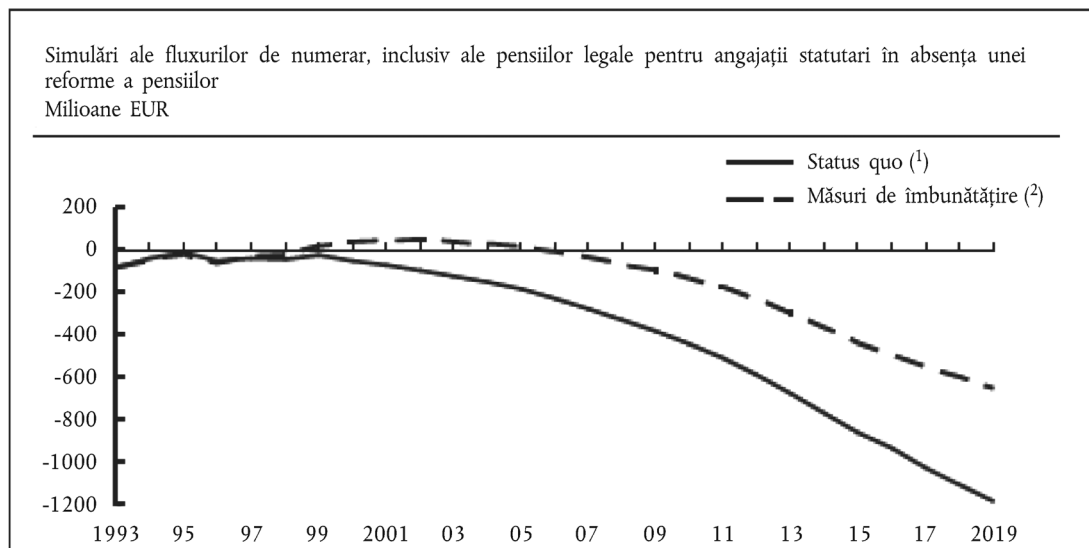
(168) Unul dintre motive este, în special, faptul că transformarea într-o întreprindere de drept privat implica, de asemenea, pentru DPLP, încetarea angajării de funcționari și recrutarea exclusiv de agenți contractuali (care se supun prevederilor contractului individual de muncă și prevederilor generale ale dreptului muncii). În consecință, DPLP ar fi trebuit să finanțeze, ulterior anului 1997, din venituri proprii, atât cheltuielile cu pensiile funcționarilor pensionați, cât și cotizațiile sociale privind asigurarea pentru pensii a agenților săi contractuali activi.

(169) Tendința negativă a fluxurilor de numerar ale DPLP ar urma să se agraveze în timp, deoarece plățile unor pensii mai mari urmau să depășească veniturile generate de activitățile sale (a se vedea tabelul 3).

⁽¹⁾ JO L 176, 5.7.2002, p. 21.

Tabelul 3

Simulări ale fluxurilor de numerar ale DPLP realizate de autoritățile belgiene în anul 1996

(1) Status quo: menținerea numărului de agenți statutari ai DPLP, absența indexării salariale, absența îmbunătățirii productivității.

(2) Măsuri de îmbunătățire: creșterea productivității, reducerea progresivă a personalului pe cale naturală, indexare salarială.

Sursa: autoritățile belgiene.

(170) Este incontestabil faptul că DPLP s-ar fi confruntat cu costuri mult mai mari în cazul în care ar fi trebuit să finanțeze din resurse proprii pensiile tuturor funcționarilor săi pensionați după anul 1997. Este evident că, în absența ajutorului, trecerea de la statutul juridic de administrație publică la cel de întreprindere privată ar fi fost compromisă.

(171) În plus, o refinanțare completă a costurilor asociate pensiilor printr-o creștere a veniturilor realizate din poșta reglementată ar fi condus la tarife de expediere foarte ridicate și la o diminuare posibil foarte importantă a numărului de scrisori expediate, astfel încât oferta de servicii poștale universale ar fi fost compromisă.

(172) În plus, în opinia Comisiei, măsurile în cauză sunt adaptate obiectivului de interes comunitar pe care îl vizează. Niciun alt instrument nu ar fi putut aborda problema într-o manieră mai eficientă. În sectoarele în care există un SIEG, cu siguranță ar fi putut fi acordate compensații de serviciu public, însă această abordare nu ar fi durabilă pe termen lung din cauza naturii structurale specifice a problemei.

(173) Având în vedere obiectivele de liberalizare a piețelor de servicii poștale, care constau, în principal, în asigurarea unei oferte de servicii poștale universale de bună calitate la prețuri accesibile, și având în vedere obiectivul de promovare a unei concurențe loiale, sprijinul pentru plata pensiilor a reprezentat o măsură necesară.

6.2.2.3. Proportionalitatea sprijinului pentru plata pensiilor

(174) Decizia privind La Poste din Franța, prezintă evaluarea Comisiei privind proportionalitatea măsurilor de ajutor asociate sprijinului pentru costurile generate de pensii suportate de operatorii istorici din sectorul serviciilor poștale, care continuă să angajeze funcționari în condiții convenite în perioada în care aceștia se aflau în situație de monopol. Proportionalitatea trebuie evaluată în raport cu stabilirea unor condiții echitabile pe piețele deschise concurenței (corespondență, colete și servicii financiare, de exemplu). Operatorul istoric trebuie să achite contribuții de securitate socială identice cu cele ale concurenților săi.

(175) Având în vedere că personalul contractual al DPLP se află, din punct de vedere juridic, în aceeași situație cu angajații unei întreprinderi private oarecare, spre deosebire de personalul statutar, care se bucură de un statut similar celui al funcționarilor, compararea contribuțiilor sociale plătite de DPLP pentru fiecare categorie de angajați permite verificarea măsurii în care aceasta respectă, din moment ce este degrevată de sarcina finanțării pensiilor, condiția privind plata unor contribuții sociale identice celor ale concurenților săi.

(176) Tabelul recapitulativ de mai jos prezintă în detaliu costurile de securitate socială achitate de către DPLP pentru personalul său statutar și contractual:

Costuri de securitate socială suportate și achitate de către DPLP	Personal statutar	Personal contractual
Contribuția DPLP la sistemul de securitate socială, din care 8,86 % pentru pensii	[...] %	[...] %
Costuri suportate direct de DPLP	[...] %	[...] %
<i>Sănătate și handicap</i>	[...] %	[...] %
<i>Alocații familiale</i>	[...] %	—
Contribuția la plata compensațiilor ⁽¹⁾		[...] %
Reducerea structurală ⁽²⁾		[...] %
CONTRIBUȚIA ANGAJATORULUI la total	[...] %	[...] %
CONTRIBUȚIILE ANGAJAȚILOR	[...] %	[...] %
Contribuția angajatului la sistemului general de securitate socială	[...] %	[...] %

⁽¹⁾ Contribuția la plata compensațiilor: plătită numai pentru angajații contractuali.

⁽²⁾ Reducerea structurală: reducerea contribuțiilor sociale plătite de angajatori pentru personalul contractual în scopul îmbunătățirii competitivității Belgiei, acordată necondiționat tuturor angajatorilor belgieni.

- (177) Astfel cum se arată în tabelul de mai sus, nivelul contribuției DPLP la sistemul belgian de securitate socială (procent nominal din costurile salariale) este net inferior celui al contribuției operatorilor privați ([...] % față de [...] %).
- (178) Cu toate acestea, dacă se iau în considerare costurile suportate direct de angajator, pentru compararea ratelor efective ale contribuțiilor sociale, ambele procente sunt aproape identice, ba chiar ușor mai mari pentru personalul statutar al DPLP ([...] %, față de [...] %).
- (179) De asemenea, se constată că, în ambele cazuri, contribuțiile plătite de angajați sunt, în esență, identice ([...] % față de [...] %).
- (180) Rata nominală mai mică a contribuției de securitate socială plătită de DPLP pentru personalul său statutar se datorează scutirii de la plata anumitor contribuții de securitate socială, care nu sunt aplicabile angajaților care beneficiază de statutul de funcționari (boli profesionale, șomaj, accidente de muncă, de exemplu). Cu toate acestea, DPLP suportă direct costurile asociate contribuțiilor care beneficiază de scutire datorită statutului specific al personalului său statutar. Această abordare determină costuri directe ridicate pentru DPLP.
- (181) În ceea ce privește contribuția proprie a angajaților, care ar trebui, de asemenea, luată în considerare, deoarece angajații trebuie să plătească această contribuție din salariul plătit de angajator (contribuție ce reprezintă, de asemenea, un cost pentru acesta din urmă), aceasta este ușor mai mare pentru personalul statutar decât pentru personalul contractual.
- (182) Autoritățile belgiene și DPLP au comunicat informații care dovedesc faptul că, în timp, contribuțiile directe au rămas relativ stabile.
- (183) Deși costurile directe suportate de DPLP ([...] %) nu sunt echivalente în sens strict cu contribuțiile sociale, trebuie să se țină seama de faptul că aceste costuri nu sunt costuri voluntare, ci decurg direct din statutul special al angajaților statutari și, deci, au fost impuse DPLP. Prin urmare, pare logică asimilarea acestora cu alte costuri obligatorii de securitate socială în ceea ce privește originea și finalitatea.
- (184) Prin urmare, aceste costuri directe ar trebui luate în considerare la calcularea contribuțiilor sociale efective ale DPLP. Rata totală a contribuțiilor sociale rezultată ar fi ușor mai mare pentru personalul statutar al DPLP ([...] %) decât pentru personalul întreprinderilor din sectorul privat ([...] %).
- 6.2.2.4. *Criteriu de echilibrare a sprijinului pentru plata pensiilor*
- Efectele pozitive ale măsurilor de ajutor
- (185) Reforma sistemului de pensii al DPLP a marcat o etapă esențială în adaptarea întreprinderii la liberalizarea progresivă și pentru liberalizarea completă a pieței serviciilor poștale belgiene, care joacă un rol important în cadrul strategiei de la Lisabona pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă.
- (186) În decizia privind La Poste, Comisia a precizat că liberalizarea sectorului poștal ar putea fi mai dificilă în cazul în care proiectele de reformă a pensiilor (comparabilă cu cea aplicată în Belgia) nu ar fi aprobate.
- (187) De asemenea, Comisia consideră că măsurile în cauză, chiar dacă nu se referă la un regim special în ceea ce privește prestațiile plătite pensionarilor, pot spori durabilitatea unui mecanism de finanțare depășit de evoluțiile

istorice. Comisia consideră că aceste măsuri se încadrează, prin urmare, în cadrul mai general al reformei sistemelor de pensii din statele membre, reformă dorită atât de Consiliu, cât și de Comisie.

Efectele negative ale măsurilor de ajutor

- (188) Efectele negative ale măsurii par a fi limitate, dat fiind că, ținând seama de trecutul DPLP și al activităților sale, este clar că o mare parte din angajamentele sale în materie de pensii se raportează la activitățile din sectorul rezervat, în care denaturarea concurenței este limitată prin natura sa.
- (189) Măsura în cauză ar putea permite, teoretic, DPLP să își păstreze o poziție dominantă. Cu toate acestea, Comisia consideră acest risc ca fiind scăzut, deoarece măsurile se limitează la alinierea contribuțiilor plătite de DPLP la cele ale concurenților săi.
- (190) Din cele de mai sus rezultă că efectele negative ale ajutorului acordat DPLP sunt limitate în comparație cu efectele pozitive ale măsurii.
- (191) Având în vedere că măsurile se limitează la ceea ce este strict necesar pentru stabilirea unor condiții echitabile în ceea ce privește contribuțiile sociale și pun capăt unei denaturări a concurenței ce constituie un handicap pentru DPLP, acestea nu afectează condițiile schimburilor comerciale într-o măsură contrară interesului comun.
- (192) Prin urmare, Comisia consideră că măsura de sprijin pentru plata pensiilor adoptată în anul 1997 poate fi considerată drept ajutor compatibil cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, având în vedere că DPLP nu este mai bine plasată decât alți operatori în ceea ce privește costurile de securitate socială ale personalului său statutar.
- 6.3. EVALUAREA COMPENSAȚIEI PENTRU OBLIGAȚIA DE SERVICIU PUBLIC ȘI A ALTOR MĂSURI
- 6.3.1. **Existența unui ajutor în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE**
- 6.3.1.1. *Avantajul și selectivitatea*
- Compensațiile anuale
- (193) În ceea ce privește compensarea costurilor aferente obligației de serviciu public, hotărârea Altmark⁽¹⁾ definește criteriile pe care trebuie să le îndeplinească o intervenție a statului pentru a putea fi considerată compensație pentru o obligație de serviciu public și pentru nu fi calificată drept ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.
- (194) În cazul de față, aceste criterii, în special al patrulea criteriu, nu sunt îndeplinite: alegerea DPLP nu a avut loc în cadrul unei proceduri de achiziții publice. În plus, autoritățile belgiene nu au demonstrat că nivelul compensației a fost stabilit pe baza unei analize a costurilor pe care o întreprindere medie, bine gestionată și dotată cu mijloace adecvate, le-ar fi suportat pentru executarea obligațiilor de serviciu public care îi sunt solicitate, iar Comisia nu dispune de nicio indicație sau informație care să conducă la concluzia că al patrulea criteriu ar fi îndeplinit.
- (195) Deoarece compensațiile anuale au adus beneficii unei singure întreprinderi și au pus la dispoziția acestei întreprinderi resurse suplimentare, măsura a conferit un avantaj selectiv DPLP.
- (196) Injecția de capital din 1997: autoritățile belgiene au recunoscut că injecția de capital realizată în 1997, totalizând 62 de milioane EUR, reprezintă în realitate transferul amânat al unei compensații pentru SIEG, datorată pentru anul 1996. Această injecție nu trebuie, prin urmare, să fie evaluată pe același fundament precum compensațiile anuale. Având în vedere că diferitele condiții definite în hotărârea Altmark nu sunt îndeplinite, măsura a conferit un avantaj selectiv DPLP.
- Injecțiile de capital
- (197) Injecția de capital din 2003: autoritățile belgiene au declarat că injecția de capital realizată în 2003 (297,5 milioane EUR) a respectat principiul investitorului în economia de piață și nu a constituit, prin urmare, un ajutor de stat. Potrivit autorităților belgiene, acest aport a avut ca obiectiv consolidarea fondurilor proprii ale DPLP în vederea construcției și modernizării centrelor de triere, optimizării curselor de distribuție a corespondenței și automatizării. Injecția de fonduri a vizat, de asemenea, acoperirea cheltuielilor de personal care au rezultat în urma diminuării numărului de angajați în contextul unui sistem de pensionare anticipată, reducerea programului de lucru și creșterea salariilor oferite noilor membri ai personalului.
- (198) Pentru a demonstra că această injecție de capital a fost conformă cu principiul investitorului în economia de piață, autoritățile belgiene au realizat proiecții de rentabilitate în cadrul planului lor strategic, care au avut ca rezultat un nivel de rentabilitate superior costurilor de capital pe care le-ar fi suportat un investitor privat.
- (199) Proiecțiile și calculul profiturilor realizate de autoritățile belgiene au un caracter prospectiv, sunt deosebit de detaliate și sunt conforme cu metoda pe care ar utiliza-o un investitor privat:
1. rentabilitatea a fost calculată cu ajutorul metodei fluxurilor de numerar viitoare actualizate, care ia în considerare creșterea viitoare a întreprinderii și capacitatea investițiilor de a genera profit și lichidități pentru acționarii acesteia;

⁽¹⁾ Cauza C-280-00, Altmark Trans GmbH, citată mai sus.

2. au fost avute în vedere trei scenarii diferite: un scenariu optimist, un scenariu pesimist și scenariul cel mai probabil, care a fost în cele din urmă reținut în urma evaluării sensibilității proiecțiilor;
3. proiecțiile au indicat o majorare a marjei de profit până la [...] % în 2007 (a se vedea tabelul 4) și o rată a rentabilității financiare interne estimată la [...] % pe perioada 2003-2012 (a se vedea tabelul 5), fie o rată superioară celei de [...] % indicată de un expert independent (Banca Degroof) ca fiind o marjă de profit pe care investitorii privați din sectorul poștal ar considera-o adecvată.

Tabelul 4

Proiecții ex ante ale profiturilor pe perioada 2003-2007, realizate de autoritățile belgiene

[...]

Sursa: autoritățile belgiene.

Tabelul 5

Calculul ratei interne de rentabilitate ex ante, efectuat de autoritățile belgiene pentru scenariul cel mai probabil

[...]

Sursa: autoritățile belgiene.

- (200) Se poate remarca, de asemenea, că rigurozitatea proiecțiilor a fost validată la nivel global de rezultatele financiare obținute în cursul anilor următori (a se vedea tabelul 6). Datorită acestei creșteri a rentabilității, DPLP a început să distribuie dividende începând din 2007.

Tabelul 6

Profituri ex post în perioada 2003-2007

[...]

Sursa: autoritățile belgiene.

- (201) Rezultatele înregistrate pe o perioadă de zece ani sunt, de asemenea, conforme cu previziunile din 2003, având în vedere că rata internă de rentabilitate ex post ar trebui să fie de [...] %, ceea ce înseamnă un nivel superior celui de [...] % preconizat în 2003.
- (202) Deși rentabilitatea investiției realizate de statul belgian pare suficientă pentru a confirma respectarea de către investiția menționată a principiului investitorului privat în economia de piață, trebuie remarcat că veniturile estimate, care au servit la fundamentarea evaluării acestei rentabilități, includ ajutor de stat, în special compensațiile anuale plătite către DPLP.
- (203) Totuși, aceste măsuri de ajutor de stat au obiective complet diferite și nu au nicio legătură de ordin cronologic cu injecția de capital realizată în 2003.

(204) Printre altele, incertitudinea care putea apărea, pentru un investitor privat, în urma ajutorului nenotificat în favoarea DPLP a fost atenuată de autorizarea oficială a injecției de capital, acordată de Comisie în decizia sa din 2003. În momentul realizării investiției, orice investitor privat, în contextul unor bune perspective privind rentabilitatea, și-ar fi asumat probabil riscul de a realiza această investiție în urma adoptării deciziei favorabile a Comisiei, chiar dacă decizia respectivă nu avea încă un caracter definitiv. Un investitor privat nu ar fi așteptat mai mulți ani pentru luarea acestei decizii, adică până la data hotărârii Curții și a Tribunalului. Prin urmare, anularea ulterioară a acestei decizii constituie un eveniment care nu era previzibil la momentul realizării investiției, ci unul care ar fi părut puțin probabil, având în vedere că deciziile Comisiei sunt considerate legale în măsura în care nu sunt anulate.

(205) Prin urmare, în opinia Comisiei, se poate considera că injecția de capital efectuată în 2003 respectă principiul investitorului privat în economia de piață și că nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

(206) Injecția de capital din 2006: autoritățile belgiene au declarat că injecția de capital realizată în 2006 (însușind 40 de milioane EUR) respectă principiul investitorului în economia de piață și nu constituie, prin urmare, ajutor de stat.

(207) Acest aport a fost realizat în aceleași condiții precum cele care se aplică unui investitor privat: majorarea capitalului DPLP a fost subscrisă de către stat (până la valoarea de 40 de milioane EUR) și de către Post Invest Europe (până la valoarea de 300 de milioane EUR), la un preț unitar echivalent al acțiunilor (*pari passu*). Post Invest Europe era la momentul respectiv un investitor străin care nu avea nicio legătură cu DPLP sau cu statul belgian.

(208) De asemenea, prețul de emisiune al acțiunilor a fost stabilit corect. Pentru a stabili prețul noilor acțiuni emise, banca de investiții la care au apelat autoritățile belgiene a estimat că valoarea totală a DPLP era cuprinsă între [...] și [...] EUR. Statul a reținut în cele din urmă cifra de [...] EUR ca valoare a întreprinderii în ansamblu, anterior injecției de capital. Ipotezele referitoare la nivelul de rentabilitate și de risc pe baza unui plan de afaceri comun se bazează, în sine, pe considerații legate de optimizarea profiturilor pe termen lung. Rezultatele înregistrate ulterior de către DPLP în urma majorării de capital din 2006 (a se vedea mai jos) confirmă, de asemenea, soliditatea ipotezelor și parametrelor luați în considerare la momentul deciziei de investiție.

Tabelul 7

Rezultatele DPLP între 2006 și 2010

[...]

Sursa: autoritățile belgiene.

- (209) Comisia consideră că injecția de capital realizată în 2006 în sumă de 40 de milioane EUR este în mod evident compatibilă cu comportamentul unui investitor în economia de piață și nu constituie, prin urmare, ajutor de stat.

Scutiri fiscale

- (210) Scutirea de la plata impozitului pe profit, deși este susceptibilă a conferi un avantaj DPLP din cauza unei eventuale reduceri a cuantumului impozitului pe care această întreprindere ar fi trebuit, în caz contrar, să îl plătească, nu a generat niciun avantaj concret: în fapt, din 1992 până în 2005, an în care această scutire a fost eliminată, rezultatul cumulat al DPLP după impozit a fost negativ. Deși rezultatul său net a fost, în unii ani, pozitiv, creditul de impozit care ar fi fost reportat de la un an la altul ar fi permis DPLP să nu plătească impozit, chiar dacă ar fi fost supusă regimului impozitului pe profit. Această scutire nu este, prin urmare, examinată în mai mare detaliu în prezenta decizie.
- (211) Scutirile de plata impozitului pe proprietate și a altor taxe locale, în schimb, plasează DPLP într-o poziție mai favorabilă decât cea a altor întreprinderi, deoarece acestea constituie o scutire de obligații pe care întreprinderea ar fi trebuit, în mod normal, să le suporte. Aceste scutiri conferă, prin urmare, întreprinderii un avantaj selectiv.

Transferul de proprietăți imobiliare

- (212) Autoritățile belgiene au afirmat că transferul de proprietăți imobiliare a fost legat de o reorganizare internă a activelor statului, deoarece DPLP aparținea la momentul respectiv integral statului. Cu toate acestea, transferul de proprietăți imobiliare a pus la dispoziția DPLP noi active aparținând anterior statului. DPLP utiliza deja aceste imobile în momentul în care acestea aparțineau statului, însă nu era proprietarul lor legal. Transferul titlului legal de proprietate a dat DPLP, întreprindere neaparținând statului, dreptul de proprietate asupra imobilelor. DPLP a obținut astfel resurse suplimentare comparativ cu situația anterioară transferului. Această măsură i-a conferit astfel un avantaj selectiv.

Garanția de stat

- (213) În absența garanției de stat, DPLP nu ar fi putut să obțină un împrumut în aceleași condiții. Autoritățile belgiene au estimat că rata pieței ar fi fost cu până la 40 de puncte de bază mai ridicată, în timp ce prima plătită statului era de 25 de puncte de bază.
- (214) În conformitate cu Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții⁽¹⁾ [punctul 3.2 litera (d)], „ar trebui ca, în mod normal, suportarea riscului să fie remunerată printr-o primă corespunzătoare aferentă sumei garantate sau contragarantate. Atunci

când prețul plătit pentru garanție este cel puțin la fel de mare ca și prima corespunzătoare de referință a garanției oferite pe piețele financiare, garanția nu conține un ajutor. În cazul în care pe piețele financiare nu există o primă corespunzătoare de referință a garanției, costul financiar total al creditului garantat, care include rata dobânzii la credit și prima garanției, trebuie comparat cu prețul de piață al unui credit similar, negarantat”. Având în vedere că prima nu pare compatibilă cu piața, garanția de stat a permis DPLP să obțină o finanțare la un cost inferior celei pe care întreprinderea ar fi trebuit, în principiu, să îl suporte.

- (215) În consecință, măsura a conferit un avantaj selectiv DPLP, care echivalează cu diferența dintre rata dobânzii pe care DPLP ar fi trebuit să o plătească în absența garanției de stat și rata efectivă a dobânzii plus prima plătită pentru garanție. Avantajul obținut a fost, în fiecare an, de 15 puncte de bază la soldul de plată. Avantajul poate fi, prin urmare, estimat la 1,5 milioane EUR pe întreaga durată a împrumutului.

6.3.1.2. Existența resurselor de stat

Compensația anuală pentru SIEG, inclusiv injecția de capital din 1997

- (216) Compensația anuală pentru SIEG a fost finanțată din bugetul statului belgian, în conformitate cu contractele succesive de gestionare încheiate între DPLP și statul belgian. În conformitate cu informațiile comunicate de statul belgian, injecția de capital realizată în 1997 reprezintă *de facto* o compensație pentru SIEG și este, prin urmare, inclusă în această parte a deciziei.

Scutirile fiscale

- (217) Scutirile fiscale au generat o diminuare a veniturilor fiscale ale statului, din cauza reducerii veniturilor care ar fi fost obținute de stat în absența scutirilor menționate. Acestea implică, prin urmare, un transfer de resurse de stat constând într-o pierdere de venituri fiscale pentru statul belgian.

Transferul de proprietăți imobiliare

- (218) Imobilele transferate întreprinderii DPLP aparțineau anterior statului. Acesta a cedat proprietatea în favoarea DPLP, diminuându-și astfel propriile sale active și majorându-le pe cele ale DPLP. Măsura constituie, prin urmare, un transfer de resurse de stat.

Garanția de stat

- (219) Garanția aferentă împrumutului a fost acordată de către stat, care și-a asumat riscurile asupra propriului buget, fără contrapartidă; această garanție constituie, prin urmare, o resursă de stat sub forma unei renunțări la venituri.

⁽¹⁾ JO C 155, 20.6.2008, p. 10.

Veniturile generate de serviciile de distribuție a corespondenței nu constituie resurse de stat

- (220) Veniturile generate de serviciile de distribuție a corespondenței nu constituie venituri ale statului, în conformitate cu hotărârea Preussen Elektra ⁽¹⁾, având în vedere faptul că prețurile achitate de utilizatori sunt finanțate din fondurile proprii ale acestora, care nu intră sub controlul statului.
- (221) Cu toate acestea, în scopul evaluării compatibilității, aceste venituri sunt raportate direct prestării unui serviciu de interes general în sectorul poștal și trebuie, prin urmare, să fie luate în considerare în conformitate cu punctul 17 din cadrul privind SIEG și cu articolul 7 din Directiva 97/67/CE, în vederea stabilirii necesității și proporționalității compensației.

6.3.1.3. Denaturarea concurenței și afectarea schimburilor între statele membre

- (222) Măsurile sunt susceptibile să afecteze schimburile între statele membre din aceleași motive precum cele indicate la considerentul 156.

6.3.1.4. Recapitularea măsurilor de ajutor

- (223) Din motivele expuse la considerentele 193-222, măsurile următoare constituie ajutoare de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE:
- (a) compensarea anuală a SIEG (1992-2010);
 - (b) injecția de capital realizată în 1997;
 - (c) scutirea de la plata impozitului pe proprietate (1992-2005);
 - (d) transferul de proprietăți imobiliare din 1992;
 - (e) garanția acordată de stat în 2004.

6.3.2. Ajutor existent în sensul articolului 108 alineatul (1) din TFUE

- (224) Unele dintre măsurile examinate în cazul de față ar putea fi considerate ajutoare existente în sensul articolului 108 alineatul (1) din TFUE.

6.3.2.1. Scutirile de la plata impozitelor pe profit și pe proprietate

- (225) Scutirile de la plata impozitelor pe profit și pe proprietate au generat beneficii pentru DPLP atunci când aceasta era încă o administrație publică, adică înainte de 1971, și sunt anterioare aderării Belgiei la CEE. Aceste măsuri nu au fost modificate de la acea dată. Aceste măsuri constituie, prin urmare, ajutoare existente.

⁽¹⁾ Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra AG/Schleswig AG, C-379/98, Rec., p. I-2099.

- (226) Scutirea de impozit pe profit a fost eliminată în 2005, în timp ce scutirea de impozit pe proprietate este încă aplicată.

6.3.2.2. Liberalizarea pieței serviciilor poștale

- (227) Potrivit autorităților belgiene, toate măsurile anterioare liberalizării piețelor serviciilor poștale în 1999 ar trebui să fie considerate drept ajutoare existente. În același timp, măsurile respective au generat beneficii pentru toate activitățile DPLP, întreprindere prezentă pe piețe concurențiale (precum piața distribuției de colete și pe piața serviciilor financiare) cu mult înainte de intrarea în vigoare a Directivei 97/67/CE în 1999. În consecință, în conformitate cu hotărârea Alzetta ⁽²⁾, un astfel de ajutor nu poate fi considerat ca devenind un ajutor existent pe motivul evoluției pieței interne: acest ajutor poate fi considerat ajutor existent pentru un anumit beneficiar în măsura în care acesta ar desfășura activități exclusiv pe piețele care nu erau deschise concurenței în momentul punerii în aplicare a ajutorului.
- (228) Prin urmare, acest argument nu poate fi reținut de către Comisie.

6.3.2.3. Termenul de prescripție de zece ani

- (229) Afirmația potrivit căreia termenul de prescripție de zece ani ar trebui să înceapă să curgă de la deschiderea prezentei proceduri oficiale de investigare, în 2009, nu poate, de asemenea, să fie reținută. Hotărârea pronunțată de Tribunal în 2009 nu a anulat în ansamblu actele de anchetă anterioare. Aceasta a lăsat doar să se înțeleagă că aceste acte ar fi putut convinge Comisia să inițieze o procedură oficială de investigare ⁽³⁾.
- (230) În schimb, deoarece Comisia a publicat primul său act de anchetă la 23 decembrie 2002, atunci când a adresat prima sa solicitare de informații autorităților belgiene, măsurile puse în aplicare înainte de 23 decembrie 1992 trebuie să fie considerate ajutoare existente.

6.3.3. Compatibilitatea compensației pentru SIEG conform articolului 106 alineatul (2) din TFUE

- (231) Compatibilitatea compensației pentru SIEG este evaluată din perspectiva articolului 106 alineatul (2) din TFUE și a orientărilor privind SIEG. Cadrul privind SIEG se aplică începând de la intrarea lor în vigoare, la 29 noiembrie 2005. Având în vedere că acestea constau, în esență, în codificarea unor reguli care existau deja înainte de intrarea în vigoare a orientărilor, se va face referire și la acestea în cadrul evaluării măsurilor care preced data intrării în vigoare.

⁽²⁾ Cauzele conexe T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97-T-607/97, T-1/98, T-3/98-T-6/98, T-23/98, Alzetta Mauro e.a./Comisia, Rec., 2000, p. II-2319.

⁽³⁾ Hotărârea din 9 iulie 2008, Alitalia – Linee aeree italiene SpA/Comisia, T-301/01, Rec., p. II-1753, punctele 98, 99 și 100.

6.3.3.1. *Cadrul de evaluare stabilit pe baza mandatului conferit de contractele de gestionare*

- (232) În observațiile lor, autoritățile belgiene și DPLP s-au opus ferm inițierii de către Comisie, în conformitate cu abordarea adoptată anterior pentru a evalua alte cazuri privind ajutoare plătite ilegal până în prezent, a unei evaluări globale a ajutorului acordat DPLP pe parcursul întregii perioade, ceea ce presupune că acest ajutor a finanțat, indirect, toate misiunile de serviciu public încredințate întreprinderii. Autoritățile belgiene și DPLP au afirmat că, în cazul de față, spre deosebire de ceea ce s-a observat în alte cazuri, contractele de gestionare pe care acestea le-au încheiat delimitează cu strictețe sfera activităților DPLP care trebuie să beneficieze de un ajutor, precum și cuantumul ajutorului care ar putea fi necesar pentru aceste activități ⁽¹⁾.
- (233) Comisia estimează că aceste contracte de gestionare definesc cu rigurozitate drepturile și obligațiile statului și ale beneficiarului ajutorului, stabilind parametrii pentru calculul compensației pe care o poate solicita acesta din urmă pentru activitățile specificate în aceste contracte și pentru perioadele corespunzătoare indicate. Prin urmare, Comisia își va întemeia evaluarea pe dispozițiile diferitelor contracte de gestionare.
- (234) SIEG pentru care compatibilitatea ajutoarelor trebuie să fie verificată sunt definite în mandatele stabilite de statul membru. Misiunile de serviciu public pe care trebuie să le îndeplinească DPLP sunt încredințate acestei întreprinderi prin acte administrative succesive de aprobare a contractelor de gestionare pe care aceasta le semnează cu statul aproximativ o dată la cinci ani. Aceste contracte dezvoltă și completează dispozițiile legii naționale privind serviciile poștale.
- (235) Fiecare contract de gestionare succesiv constituie un mandat distinct care descrie misiunile de serviciu public pe care DPLP trebuie să le îndeplinească și stabilește durata mandatului, precum și parametrii pe baza cărora este calculată compensația care trebuie să fie plătită de către stat. Contractele de gestionare precizează activitățile

care sunt luate în considerare în calculul compensației financiare acordate de stat.

- (236) Compatibilitatea măsurilor de ajutor trebuie să fie evaluată din perspectiva articolului 106 alineatul (2) din TFUE, deoarece compensația a fost acordată pentru finanțarea costurilor generate de îndeplinirea misiunilor de serviciu public. Compensația este compatibilă dacă nu compensează în mod excesiv costurile suplimentare suportate de DPLP în exercitarea misiunilor de serviciu public care îi sunt încredințate prin contractele de gestionare, incluzând un profit rezonabil. Orice supra-compensare ar trebui să facă obiectul unei recuperări.
- (237) În domeniul de aplicare al evaluării supracompensării sunt cuprinse SIEG pentru care dispozițiile contractelor de gestionare succesive prevăd o compensare.
- (238) Trebuie remarcat că dispozițiile contractelor succesive de gestionare prezintă unele diferențe. Prin urmare, supra-compensarea trebuie calculată pe baza parametrilor specifici definiți în fiecare dintre contracte.

Activitățile care beneficiază de un ajutor de stat în temeiul primului contract de gestionare cuprind serviciile publice în ansamblu

- (239) În primul contract de gestionare (1992-1996), compensația pentru SIEG vizează serviciile publice în ansamblu. Dispozițiile acestui prim contract de gestionare nu repartizează compensația între diferitele servicii publice în conformitate cu posibilitatea ca pentru acestea să se solicite sau nu o compensație în temeiul contractului respectiv.
- (240) Prin urmare, se poate considera că compensația prevăzută în acest contract acoperă costurile suplimentare care decurg din îndeplinirea misiunilor de serviciu public în ansamblu, fără să existe o distincție. Pentru această perioadă, verificarea eventualei supracompensări va viza, prin urmare, toate măsurile de serviciu public: serviciul poștal universal (obligație de serviciu universal, OSU), precum și distribuirea presei și alte misiuni încredințate DPLP.

Activitățile care beneficiază de un ajutor în virtutea celui de al doilea, al treilea și al patrulea contract de gestionare cuprind distribuția presei și alte misiuni pentru care poate fi solicitată o compensație

- (241) Spre deosebire de primul contract de gestionare, al doilea, al treilea și al patrulea contract de gestionare rezervă ajutoarele anumitor SIEG care sunt definite în aceste contracte. SIEG pentru care se poate solicita o compensare sunt: distribuția cotidienele și periodicelor, precum și alte servicii publice enumerate la considerentul

⁽¹⁾ Observații din 29.3.2011, punctele 3 și 4:

„3. În afara obligației de serviciu universal, dar independent de aceasta, La Poste era însărcinată cu anumite SIEG în afara distribuției de corespondență, precum plata la domiciliu a pensiilor și a alocațiilor persoanelor cu handicap, distribuția de materiale electorale tipărite și, în plus, distribuția de cotidiene și periodice. Aceste SIEG au generat, în ansamblu, costuri nete care, în esență, au fost acoperite de compensațiile plătite de către stat în temeiul contractelor de gestionare succesive încheiate cu La Poste.

4. Prin urmare, în scopul finanțării, legislația belgiană din domeniul serviciilor poștale a realizat întotdeauna o distincție clară între obligația de serviciu universal și celelalte SIEG (cu excepția corespondenței). Contractele succesive de gestionare încheiate între stat și La Poste au prevăzut, prin urmare, compensații periodice plătite de către stat pentru a acoperi costurile nete generate de SIEG (în afara corespondenței), cu excepția obligației de serviciu universal”.

În schimb, o dispoziție legală specifică reglementează separat posibilitatea sarcinii reprezentate de obligația de serviciu universal, până în prezent prin crearea unui posibil fond de compensare și, din 2011, prin posibilitatea de a acorda o subvenție directă conformă cu condițiile prevăzute în anexa I la Directiva 97/67/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2008/6/CE. Totuși, acest fond de compensare nu a fost niciodată constituit, iar statul belgian nu a acordat nicio subvenție directă pentru obligația de serviciu universal în pierdere.

33. Clauzele care stabilesc serviciile care beneficiază de ajutor sunt prevăzute în contractele de gestionare: articolul 7 din al doilea contract de gestionare, articolul 15 din al treilea contract și articolele 12 și 13 din al patrulea contract de gestionare.

(242) Serviciul poștal universal, în schimb, nu beneficiază de nicio compensație în temeiul contractelor de gestionare, cu excepția primului.

(243) Costurile și veniturile aferente serviciului poștal universal nu sunt, prin urmare, luate în considerare în calculul supracompensației, exceptând, dacă este cazul, profitul excedentar care provine din sectorul rezervat ⁽¹⁾.

6.3.3.2. Calculul supracompensației

(244) Din cauza diferențelor între mandatele de serviciu public vizate la considerentele 239-243, eventuala supracompensație se calculează diferit pentru primul contract de gestionare și cele trei contracte de gestionare care au urmat.

Profitul rezonabil

(245) În plus față de acoperirea costurilor ocazionate de îndeplinirea obligațiilor de serviciu public, cadrul privind SIEG prevede, de asemenea, compensarea unei rate a rentabilității rezonabile ⁽²⁾.

(246) Punctul 18 din cadrul privind SIEG prevede că profitul rezonabil „trebuie înțeles ca fiind o rată a rentabilității propriilor capitaluri care trebuie să ia în considerare riscul sau absența riscului, asumat de întreprindere datorită intervenției statului membru, în special în cazul în care acesta din urmă acordă drepturi exclusive sau speciale. Această rată nu trebuie, în mod normal, să depășească rata medie pentru sectorul în cauză din ultimii ani. În sectoarele în care nu există nicio întreprindere comparabilă cu întreprinderea căreia i s-a încredințat gestionarea serviciului de interes economic general, se poate face o comparație cu întreprinderile din alte state membre sau, dacă este necesar, din alte sectoare, cu condiția să se ia în considerare caracteristicile specifice ale fiecărui sector. La stabilirea profitului rezonabil, statul membru poate introduce criterii de stimulare privind, printre altele, calitatea serviciului prestat și creșterea productivității.”

(247) Nivelul relevant al profitului rezonabil trebuie ales, în consecință, ținând seama de diferiți parametri, inclusiv

rata medie pentru sectorul în cauză, riscul asociat activităților întreprinderii și, după caz, criteriile de stimulare legate de întreprinderea în cauză.

(248) Pentru a stabili un nivel al profitului rezonabil, Comisia s-a bazat pe mai multe studii de specialitate, prezentate în detaliu în continuare. Pe baza studiilor și a nivelului de risc al fiecărui contract de gestionare, Comisia a stabilit o serie de niveluri ale profitului rezonabil pentru DPLP privind, pe de o parte, livrarea de corespondență și, pe de altă parte, distribuția de presă pentru fiecare dintre cele patru contracte de gestionare. Aceste studii au în comun faptul că încearcă să definească grupurile de întreprinderi comparabile în mod suficient în ceea ce privește activitățile și profilul de risc cu operatorul poștal istoric în cauză și să stabilească un nivel al profitului de referință pentru acesta din urmă bazat pe profiturile observate la aceste întreprinderi comparabile.

(249) În ceea ce privește în special riscul, Comisia dorește să sublinieze că DPLP, pe parcursul întregii perioade examinate, s-a confruntat cu o concurență redusă sau inexistentă pentru majoritatea activităților, fie pentru că se bucura de un monopol protejat prin lege (această situație este valabilă pentru majoritatea serviciilor de livrare de corespondență), fie pentru că deținea o poziție dominantă caracterizată prin cote de piață foarte mari și bariere de intrare create de subvenționarea unor prețuri inferioare costurilor (distribuția de presă, de exemplu). Potrivit Comisiei, acest aspect trebuie luat în considerare în toate studiile comparative realizate cu întreprinderi care, prin asigurarea unor servicii similare celor ale DPLP, trebuiau să își desfășoare activitatea într-un mediu competitiv.

(250) În plus, gradul de expunere la risc al unui operator poștal istoric depinde, în principal, de caracteristicile mecanismului de reglementare pus în aplicare de autoritatea publică.

(251) În ceea ce privește livrarea de corespondență, sectorul în care obligația de serviciu universal a DPLP era finanțată în principal prin prețurile timbrelor ⁽³⁾, Comisia consideră că riscul este considerabil diferit în funcție de măsura în care prețurile timbrelor erau adaptate mai mult sau mai puțin frecvent de autoritatea de reglementare (de exemplu, la începutul fiecărui an sau, pur și simplu, ori de câte ori era necesar) pentru a acoperi costurile nete ale obligației de serviciu universal în mod constant sau în funcție de măsura în care prețurile la timbre ⁽⁴⁾ erau stabilite în avans pentru o perioadă lungă de timp (de exemplu, patru sau cinci ani) în cadrul unui contract

⁽¹⁾ A se vedea considerentul 349 și următoarele.

⁽²⁾ Punctul 17 din cadrul privind SIEG prevede următoarele: „Veniturile care se iau în considerare trebuie să cuprindă cel puțin toate veniturile obținute din serviciului de interes economic general. În cazul în care întreprinderea implicată deține drepturi speciale sau exclusive legate de un serviciu de interes economic general care generează profituri care depășesc profitul rezonabil sau care beneficiază de alte avantaje acordate de stat, acestea trebuie luate în considerare indiferent de calificarea acestora în sensul articolului 87 din Tratatul CE și se adaugă veniturilor sale.”

⁽³⁾ În temeiul primului contract de gestionare, DPLP primea și compensații financiare.

⁽⁴⁾ Sau evoluția acestor prețuri.

pe termen lung⁽¹⁾. Prima metodă de reglementare a prețurilor tinde să prezinte un risc relativ scăzut pentru întreprinderea în cauză, în măsura în care prețurile timbrelor sunt adaptate cu o anumită frecvență pentru a menține un echilibru financiar constant între venituri și cheltuieli. Acest tip de reglementare protejează marjele de profit ale societății de incertitudini. A doua metodă prezintă un risc mai crescut, deoarece expune operatorul la consecințele variațiilor de cheltuieli și venituri pe o perioadă lungă de timp.

- (252) În mod similar, în ceea ce privește distribuția de presă (obligație de serviciu universal finanțată prin compensații financiare), diferența este semnificativă în funcție de măsura în care compensarea se bazează pe costuri nete efective (costurile nete suportate efectiv) sau pe costuri nete prevăzute pe termen lung. Astfel, o compensație plătită sub forma unei sume forfetare ce acoperă costurile nete estimate pe termen lung expune operatorul la toate variațiile de venituri și cheltuieli. Operatorul se confruntă, astfel, cu un risc mai mare decât în cazul compensării integrale pe baza costurilor și veniturilor determinate *a posteriori*.
- (253) În cazul în care contractul încheiat între operator și autoritățile publice este de așa natură încât serviciul public prezintă un anumit grad de risc, de exemplu, deoarece expune operatorul istoric la variații semnificative ale veniturilor și cheltuielilor, profitul rezonabil la care are drept operatorul istoric trebuie să fie proporțional cu nivelul corespunzător de risc suportat. În schimb, în cazul în care contractul încheiat între operatorul istoric și autoritățile publice este de așa natură încât serviciul public nu prezintă un risc substanțial, profitul rezonabil autorizat trebuie să fie, la rândul lui, modest.
- (254) Comisia observă, în plus, că nivelul de risc suportat de întreprindere și nivelul compensațiilor la care aceasta din urmă are dreptul pentru creșterea eficienței sunt strâns legate. Astfel, autoritățile publice pot stabili în prealabil un nivel fix de compensare, care anticipează și integrează creșterile de eficiență pe care întreprinderea ar trebui, în mod normal, să le realizeze pe durata mandatului. Astfel, prin expunerea întreprinderii la toate variațiile de costuri și venituri, contractul reprezintă o stimulare pentru creșterea performanței și îmbunătățirea raportului cost-eficiență. În paralel, întreprinderea este expusă unui risc mai mare. Într-o anumită măsură, riscul și stimulentele în ceea ce privește eficiența sunt corelate. În mod similar, un plafon de preț stabilit *a priori* pe termen lung încurajează, în mod normal, mai mult o creștere a eficienței, însă este, de asemenea, mai riscant pentru întreprinderea în cauză.

(1) Există numeroase lucrări economice privind proprietățile în materie de risc și stimulente ale contractelor de reglementare a politicii comerciale a întreprinderilor. Cf. J.J. Laffont și J. Tirole, *A theory of incentives in regulation and procurement*, MIT Press, 1993.

Studiu comparativ privind profitul rezonabil

- (255) Pentru a examina problema ratei de profit rezonabil pentru DPLP, Comisia se bazează pe mai multe studii de specialitate:
- (256) Studiul WIK: în cazul C 36/07, referitor la o procedură de ajutor de stat privind operatorul poștal german Deutsche Post AG (denumit în continuare „DP”), Comisia a solicitat WIK Consult să realizeze un studiu privind nivelul corespunzător de profit rezonabil pentru operatorii poștali istorici⁽²⁾ (denumit în continuare „studiul WIK”). Aspectele relevante ale studiului WIK au fost comunicate Belgiei la 25 martie 2010 și la 7 februarie 2011. Comisia a primit observațiile Belgiei cu privire la studiul WIK la 23 aprilie 2010 și la 1 martie 2011.
- (257) Studiul Deloitte: la 23 aprilie 2010, Comisia a primit un studiu realizat de biroul Deloitte⁽³⁾ (denumit în continuare „studiul Deloitte”) în care acesta din urmă își prezenta opinia cu privire la nivelul de profit rezonabil care trebuie adoptat pentru serviciile universale ale DP. Acest studiu a fost trimis Belgiei la 9 decembrie 2011. Comisia a primit observațiile Belgiei cu privire la studiul Deloitte la 26 decembrie 2011.
- (258) Studiul CRA: la 1 martie 2011, Belgia a prezentat un studiu efectuat de Charles Rivers Associates⁽⁴⁾ (denumită în continuare „CRA”) care contesta studiul WIK.

Studiul WIK

- (259) În acest studiu, WIK stabilește un profit rezonabil de referință pentru DP. Concret, WIK analizează mai întâi misiunile și riscul specific DP și ajunge la concluzia că aceasta din urmă asigură, în principal, misiuni de rutină și se confruntă cu un risc antreprenorial limitat⁽⁵⁾. Pe baza acestei analize, WIK alege întreprinderile pentru comparație, cu alte cuvinte, determină alcătuirea grupurilor de referință care vor permite determinarea profitului rezonabil de referință. În general, WIK

(2) WIK Consult, *Benchmarking of Cost and Profit Accounting of Certain Services Provided by DP AG (DPAG)*, Bad Honnef, octombrie 2009. WIK Consult este o filială a Wissenschaftliches Institut für Kommunikationsdienste (Institutul Științific de Servicii de Comunicare).

(3) Deloitte, *Profit Benchmarking for DP AG – Final Report*, 22 aprilie 2010.

(4) CRA, *Estimating a reasonable profit margin for DPLP's provision of letter services*, 1 martie 2011.

(5) În acest sens, WIK consideră ca fiind importante drepturile de monopol acordate DP, precum și particularitățile mecanismului de reglementare a prețurilor la care aceasta se supune.

subliniază că procedura de evaluare adoptată reia principiile metodologiei standard utilizate pentru valorile de referință ale rentabilității privind prețurile de transfer ⁽¹⁾. Această metodă nu se aplică numai în reglementările naționale privind prețurile de transfer, ci și în principiile OCDE privind prețurile de transfer (denumite în continuare principiile OCDE ⁽²⁾).

(260) WIK reține mai multe instrumente de măsurare a rentabilității și realizează o distincție între rata internă de rentabilitate (RIR), bazată pe fluxurile de numerar și considerată ca fiind instrumentul teoretic corect de măsurare a rentabilității unei activități, și alți indicatori rezultați din datele contabile (rata de remunerare), cum ar fi rentabilitatea capitalului angajat (RCA), rentabilitatea capitalurilor proprii (RCP), rentabilitatea activelor (RA) și marja de exploatare (MDE) ⁽³⁾. Astfel cum s-a explicat la capitolul 5 al studiului, WIK propune, în cazul de față, utilizarea MDE ca indicator al rentabilității. Unul dintre avantajele acestui instrument este acela că depinde numai de datele contabile privind profiturile (EBIT ⁽⁴⁾) și vânzările, două posturi ușor observabile în contabilitatea societății. În plus, utilizarea MDE evită estimarea și alocarea de active între diferite servicii, ceea ce ar fi necesar pentru un indicator de referință bazat pe capitaluri, precum RCP și RCA, și constituie, în mod normal, un exercițiu dificil. WIK semnalează, de asemenea, că un indicator de referință bazat pe MDE este recomandat în cazul în care întreprinderile utilizate pentru comparare și întreprinderea care face obiectul studiului comparativ aparțin aceleiași ramuri/aceluiași sector industrial, ceea ce asigură omogenitatea structurii EBIT și a vânzărilor.

(261) În ceea ce privește componența grupului de referință, concluzia WIK se referă la necesitatea de a ajunge la un compromis între comparabilitatea întreprinderilor din eșantion și dimensiunea acestuia. WIK se opune includerii în eșantion a operatorilor poștali istorici europeni, deoarece prețurile acestora au fost reglementate pe o piață închisă concurenței în majoritatea țărilor pe parcursul întregii perioade examinate. Din același motiv, numărul întreprinderilor aflate în concurență directă cu operatorii poștali istorici este destul de limitat. În principal, acestea sunt întreprinderi de dimensiuni mai mici. Pentru a obține un grup echilibrat de întreprinderi comparabile, WIK include atât concurenții direcți de pe piețele naționale, cât și marii jucători multinaționali, cum ar fi societățile internaționale de coletărie expres (UPS, FedEx, DHL), care desfășoară activități mult mai riscante și la o intensitate a capitalului mai ridicată decât un operator poștal istoric prezent pe o piață națională protejată.

⁽¹⁾ A se vedea, de exemplu, secțiunea 5.1.4 din studiul WIK.

⁽²⁾ A se vedea principiile OCDE privind prețurile de transfer pentru întreprinderile multinaționale și administrațiile fiscale (1995) (denumite în continuare principiile OCDE); principii administrative – sistemul german; articolul 482 din IRS Tax Code din Statele Unite ale Americii.

⁽³⁾ RCA reprezintă raportul EBIT/capital angajat, RA reprezintă raportul EBIT/active totale, RCP reprezintă raportul EBIT/capitaluri proprii, iar MDE reprezintă raportul EBIT/cifra de afaceri (a se vedea, de asemenea, secțiunea 5.1.5 din studiul WIK).

⁽⁴⁾ EBIT corespunde profiturilor înainte de deducerea dobânzilor și a impozitelor. Marja EBIT este echivalentă cu RV.

(262) În ceea ce privește compromisul între comparabilitatea și dimensiunea eșantionului, WIK prevede trei grupuri de referință: (i) primul grup de referință sau sectorul restrâns al coletelor, care include întreprinderi care funcționează în primul rând ca furnizori de servicii de coletărie (10 întreprinderi considerate în mare măsură comparabile cu prestatorii de serviciu poștal universal); (ii) al doilea grup de referință sau sectorul extins al coletăriei, care include întreprinderi a căror activitate principală ar putea viza alte servicii, cum ar fi serviciile de curierat (26 de întreprinderi care prezintă un nivel de comparabilitate ușor inferior); și (iii) al treilea grup de referință, care include și întreprinderi din sectorul transportului terestru (1 163 de întreprinderi care prezintă un nivel scăzut de comparabilitate) ⁽⁵⁾. Potrivit WIK, această abordare sporește valabilitatea statistică a studiului comparativ final.

(263) Unul dintre criteriile de selecție aplicate tuturor grupurilor de referință se referă la dimensiunea întreprinderii; doar întreprinderile ale căror venituri depășesc 3 milioane EUR sunt luate în considerare ⁽⁶⁾. În ceea ce privește perioada acoperită de date, numai pentru perioada 1998-2007 au fost disponibile date fiabile, iar pentru perioada 1990-1997 ⁽⁷⁾ au fost utilizate interpolarări retroactive.

(264) În plus, WIK reia analiza adoptată în prețurile de transfer bazându-se pe conceptul de interval intercuartilic ⁽⁸⁾ pentru a atenua efectul valorilor extreme și pentru a defini un nivel al profitului rezonabil.

(265) WIK obține următoarele rezultate pentru perioada 1998-2007:

(a) primul grup de referință: percentila 25 egală cu – 0,42 %, percentila 75 egală cu 6,72 % și mediana (percentila 50) egală cu 3,86 %;

(b) al doilea grup de referință: percentila 25 egală cu 0,45 %, percentila 75 egală cu 6,77 % și mediana (percentila 50) egală cu 3,48 %;

⁽⁵⁾ Cele trei eșantioane au fost constituite prin relaxarea progresivă a anumitor criterii asociate nivelului de comparabilitate a activităților întreprinderilor selecționate față de cele ale DP.

⁽⁶⁾ Potrivit WIK, acest criteriu ar trebui să asigure un minim de economii de scară (a se vedea, de exemplu, tabelul 7, p. 76).

⁽⁷⁾ WIK prezintă rezultatele separat pentru aceste două perioade pentru a arăta că datele care se raportează la perioada anterioară anului 1998 „trebuie tratate cu atenție”.

⁽⁸⁾ Intervalul intercuartilic este intervalul cuprins între percentila 25 și percentila 75 a distribuției, percentilele 25 și 75 fiind nivelurile sub care figurează 25 % și, respectiv, 75 % dintre observațiile din seturile de date. Cu alte cuvinte, intervalul intercuartilic nu include 25 % cele mai mici și 25 % cele mai mari dintre date. Un concept conexe utilizat în studiul WIK este percentila 50, sau mediana, care este egală cu punctul distribuției față de care jumătatea observațiilor au o valoare inferioară, iar cealaltă jumătate, o valoare superioară.

(c) al treilea grup de referință: percentila 25 egală cu 0,64 %, percentila 75 egală cu 5,57 % și mediana (percentila 50) egală cu 2,59 %.

- (266) WIK concluzionează că sectorul extins al colectării, sau al doilea grup de referință, reprezintă cel mai adecvat grup de referință, deoarece rezultatele obținute sunt relativ stabile în timp comparativ cu celălalt grup de referință (sectorul restrâns al expedierii de colete) și deoarece acest sector este mai apropiat din punct de vedere funcțional de activitățile de curierat și colectare decât celălalt grup de referință (sectorul transportului terestru).
- (267) S-a realizat o ajustare suplimentară pentru a obține o limită superioară a profitului rezonabil DP bazată pe analiza riscului antreprenorial cu care se confruntă întreprinderea în raport cu grupul de referință. Pe această bază, WIK propune ca limită superioară a profitului rezonabil al DP valoarea de 3,48 %, corespunzătoare MDE mediane a celui de al doilea grup de referință. Prin alegerea mediane, și nu a percentilei 75 ca valoare superioară a profitului rezonabil, WIK dorește să reflecte faptul că întreprinderile prezente în eșantion își asumă un risc mai mare decât operatorii poștali istorici, având în vedere că acestea nu beneficiază de niciun drept special.

Observațiile autorităților belgiene cu privire la studiul WIK

Observații privind studiul WIK

- (268) Autoritățile belgiene au estimat că metodologia utilizată în raportul WIK este incorectă și au prezentat mai multe documente (scrisori, documente de poziție și rapoarte), la 23 aprilie 2010, 1 martie 2011, 14 iunie 2011, 5 august 2011, 10 august 2011, 14 decembrie 2011 și 19 decembrie 2011, prin care resping abordarea din raportul WIK și prezintă propria metodă de estimare a unui profit rezonabil de referință.
- (269) Într-un document de poziție trimis la 5 august 2011, autoritățile belgiene au afirmat, în esență, că eșantionul utilizat în studiul WIK nu este reprezentativ pentru activitatea, dimensiunea, profilul de risc și perioada de referință. Belgia afirmă, astfel, că este foarte dificilă justificarea eșantionului pe baza criteriilor stabilite la punctul 18 din cadrul privind SIEG.
- (270) În același document de poziție, Belgia susține, de asemenea, că ar fi logic să se facă distincție între marjele de profit ale activităților care prezintă niveluri de risc foarte diferite: în cazul în care distribuția de presă și livrarea de corespondență sunt activități cu un profil de risc diferit, potrivit autorităților belgiene, ar fi oportun să se utilizeze niveluri diferite ale profitului rezonabil.
- (271) În plus, autoritățile belgiene afirmă că activitățile DPLP beneficiază de creșteri ale productivității și că Comisia ar trebui să ia în considerare acest aspect la stabilirea ratei de remunerare rezonabile, astfel cum se prevede la punctul 18 din cadrul privind SIEG. Autoritățile belgiene subliniază că DPLP a devenit profitabilă în urma mai multor reforme și după o foarte lungă perioadă în care a fost neprofitabilă. Costurile DPLP au

fost reduse, în special, datorită închiderii de oficii poștale. Cota de 50 % deținută de investitorii privați începând cu anul 2006 a determinat crearea unei noi culturi axate pe eficiență. Potrivit autorităților belgiene, aceste creșteri de eficiență ar trebui luate în considerare la determinarea ratei de remunerare rezonabile care poate fi acordată DPLP.

Studiul realizat de Charles River Associates

- (272) La 1 martie 2011, autoritățile belgiene au transmis Comisiei un raport întocmit de Charles River Associates (CRA), care critică studiul WIK și propune o altă metodă de evaluare a profitului rezonabil al DPLP.
- (273) În ceea ce privește structura eșantionului, CRA susține că cele trei eșantioane WIK includ numeroase întreprinderi mici, ale căror profiluri de risc nu sunt comparabile cu cel al unui mare operator poștal. În consecință, CRA contestă concluziile WIK, afirmând că prestarea serviciilor de livrare a corespondenței de către operatorul poștal istoric în cauză implică un risc scăzut și că întreprinderile incluse în grupurile de referință permit efectuarea unor comparații adecvate.
- (274) CRA atrage atenția în special asupra corelării între structura costurilor unei întreprinderi (în ceea ce privește ponderile costurilor fixe și variabile) și riscul comercial suportat. CRA susține că un operator poștal care își asumă o obligație de serviciu universal se confruntă cu costuri fixe mai mari și este, prin urmare, mai expus la o scădere a cererii decât o întreprindere ale cărei costuri fixe sunt mai reduse. În plus, CRA subliniază diferența în ceea ce privește MDE între întreprinderile mici și întreprinderile mari din cadrul grupurilor alcătuite de WIK ⁽¹⁾, ceea ce implică, în opinia sa, existența unor diferențe sistematice între întreprinderile mici de colectare și întreprinderile mai mari, cum ar fi UPS și FedEx, care s-ar putea explica prin structura diferită a costurilor.
- (275) De asemenea, CRA analizează în detaliu caracteristicile unora dintre întreprinderile mici de colectare incluse în eșantionul primului grup de referință WIK și constată că profilul de risc al acestora nu este comparabil cu cel al unui mare operator poștal. CRA consideră, de asemenea, că nu este necesară creșterea dimensiunii acestui eșantion, deja dificil de comparat, prin adăugarea unor întreprinderi și mai puțin comparabile.
- (276) CRA respinge argumentul WIK potrivit căruia operatorii poștali istorici europeni nu ar trebui incluși în eșantion, deoarece profiturile acestora nu au fost stabilite de concurență, ci prin reglementarea prețurilor, existând riscul ca acești operatori poștali istorici, grație reglementării prețurilor, să fi putut acumula profituri excesive. CRA susține că, prin respingerea altor operatori poștali istorici în scopul realizării comparației, WIK se bazează pe ipoteza teoretică potrivit căreia acești operatori istorici ar fi putut practica prețuri excesive, însă

⁽¹⁾ În cazul de față, dimensiunea se deduce din numărul de angajați. A se vedea tabelul 1 de la p. 7 și discuția de la punctul 26.

nu avansează dovezi empirice în sprijinul acesteia. În acest sens, CRA subliniază că, având în vedere mecanismele de reglementare a prețurilor practicate în mai multe state membre, cum ar fi plafonarea prețurilor⁽¹⁾, profiturile semnificative observate s-ar datora, mai curând, unor creșteri ale productivității decât unor prețuri ridicate.

- (277) CRA susține că metoda firească de calculare a unei marje de profit rezonabile pentru DPLP cu privire la obligațiile sale de serviciu public ar consta în utilizarea datelor disponibile cu privire la marjele de profit realizate cu privire la activitățile de curierat ale altor operatori poștali din Europa Occidentală. Această metodă este cu atât mai firească, cu cât serviciile publice în cauză sunt în primul rând servicii de corespondență, iar datele cu privire la marjele de profit realizate cu privire la operațiunile legate de corespondență ale altor operatori poștali din Europa Occidentală sunt direct accesibile și nu indică nicio reglementare prea blândă a prețurilor.
- (278) CRA afirmă, în special, că analiza ar trebui să se bazeze pe marjele EBIT (MDE) realizate cu privire la activitățile de corespondență ale operatorilor poștali din Europa Occidentală care comunică informații sectoriale privind marjele EBIT ale activităților lor de corespondență sau (dacă informațiile sectoriale privind marjele EBIT nu sunt comunicate) pe marjele EBIT generale ale operatorilor poștali din Europa Occidentală care realizează peste 75 % din venituri din servicii de corespondență. CRA exclude din eșantion operatorii din Europa de Est din cauza ineficienței lor relative în comparație cu operatorii poștali din Europa Occidentală.
- (279) În consecință, analiza CRA se bazează pe un eșantion de 11 operatori poștali din Europa Occidentală pentru perioada 2002-2009 (73 de observații în total). Marja de exploatare medie pentru acest eșantion este de [...] %, mediana este de [...] % și percentila 75 este egală cu [...] %⁽²⁾. De asemenea, CRA calculează media trunchiată ([...] %) și media conform metodei Winsor ([...] %), care, la fel ca mediana, nu sunt afectate de valorile extreme⁽³⁾.
- (280) În ceea ce privește definiția unei valori de referință pentru marja de profit rezonabilă, CRA susține că utilizarea unor valori medii ridică probleme metodologice. CRA explică faptul că, din cauza variațiilor marjelor de profit observate în eșantion, pragul critic care definește o rentabilitate excesivă ar trebui să fie superior mediei sau oricărei alte măsuri de tendință centrală și ar putea fi

egal, de exemplu, cu percentila 75. Potrivit CRA, această abordare s-ar alătura metodei utilizate în cadrul anchetelor privind prețurile de transfer care constă în utilizarea unui interval (de exemplu, un interval intercuartilic sau alte percentile).

Document prezentat de autoritățile belgiene la 14 decembrie 2011 – Demonstrarea dreptului DPLP de a percepe o primă de risc privind un profit rezonabil pentru perioada 1992-2010

- (281) La 14 decembrie 2011, autoritățile belgiene au prezentat Comisiei un document care reia poziția DPLP cu privire la riscurile suportate de operatorii poștali și propune o metodologie pentru elaborarea unui instrument de măsurare a primei de risc care, adăugat la marja de exploatare fără risc, ar asigura un nivel rezonabil al marjei de exploatare.
- (282) Documentul nu explică modul în care marja de exploatare fără risc (exprimată ca MDE) ar putea fi definită în cazul de față și nu se pronunță în mod clar asupra a ceea ce ar trebui să fie exact marja rezonabilă de exploatare pe baza metodologiei propuse. Analiza pune mai mult accentul pe evaluarea diferitelor riscuri și pe calcularea unei prime de risc care să reflecte toate tipurile de risc.
- (283) Autoritățile belgiene evidențiază în special trei mari categorii de risc – riscul sectorial, riscul asociat serviciului și riscul contractual – și tipurile obișnuite de risc, pentru fiecare categorie, la care operatorii poștali sunt expuși. Metodologia de evaluare a primei de risc prevede: (i) definirea unei „prime de risc maximal”⁽⁴⁾; (ii) divizarea perioadei avute în vedere în perioade contractuale pentru a identifica riscurile asociate fiecărui contract; (iii) utilizarea unei scări simple pentru evaluarea fiecărui risc pentru fiecare perioadă contractuală (scăzut, mediu sau ridicat); (iv) transformarea scorurilor atribuite fiecărui risc într-un scor general pentru fiecare dintre cele trei mari categorii de risc; și (v) transformarea scorurilor generale în prime de risc, a căror sumă reprezintă prima de risc totală.
- (284) În plus, sunt prezentate exemple menite să demonstreze că DPLP își asumă riscuri peste medie. Astfel, autoritățile belgiene susțin că DPLP se confruntă cu un risc mai ridicat în ceea ce privește volumele, deoarece realizează o parte mai importantă din venituri din activitatea sa de „corespondență” și prezintă o mai mare rigiditate a costurilor din cauza unei proporții a costurilor fixe peste medie. Un alt tip de risc considerat mai ridicat

⁽¹⁾ A se vedea tabelul 3, p. 20.

⁽²⁾ Comisia a calculat că percentila 25 era echivalentă cu [...] %.

⁽³⁾ Media trunchiată se calculează prin excluderea a 10 % reprezentând observații superioare și a 10 % reprezentând observații inferioare (eșantionul conținând 73 de observații, aceasta înseamnă că primele șapte și ultimele șapte observații sunt excluse). Media calculată conform metodei Winsor se obține prin înlocuirea primelor șapte și a ultimelor șapte observații cu observațiile superioare și, respectiv, inferioare următoare.

⁽⁴⁾ Analiza nu precizează modalitatea de definire a primei de risc maximal.

pentru DPLP este riscul privind securitatea. Potrivit analizei, acesta este cauzat de faptul că DPLP este unul dintre rarii operatori poștali europeni care distribuie la domiciliu indemnizațiile de pensie în numerar.

- (285) Pe baza evaluării diferitelor riscuri, autoritățile belgiene concluzionează că al patrulea contract de gestionare prezintă un nivel ridicat al celor trei tipuri de risc, în timp ce primele trei contracte se caracterizează printr-un nivel mediu de risc (singura excepție fiind riscul sectorial, considerat scăzut în cazul primului contract). Autoritățile belgiene oferă alte exemple de metode de transformare în primă de risc a clasificării de mai sus a diferitelor riscuri, bazându-se pe valori diferite pentru „prima de risc maximal”.

Studiul Deloitte

- (286) Studiul Deloitte menționat la considerentul 257 de mai sus se aseamănă cu studiul WIK în mai multe privințe:

1. ambele utilizează aceeași metodologie de cercetare a întreprinderilor comparabile din punctul de vedere al funcțiilor și riscurilor în bazele de date financiare;
2. ambele propun utilizarea MDE ca cea mai relevantă măsură de referință pentru definirea profitului de referință (din cauza lipsei de date, diferenței de tratament contabil între diferitele întreprinderi);
3. în cele din urmă, prestatorii de serviciu poștal universal sunt excluși din grupul întreprinderilor comparabile, deoarece își desfășoară activitatea, în principal, pe piețe reglementate și beneficiază de drepturi exclusive.

- (287) În ceea ce privește grupul de întreprinderi comparabile, principala diferență dintre studiul WIK și studiul Deloitte constă în dimensiunea întreprinderilor luate în considerare. Deloitte nu include în eșantionul său decât întreprinderi ale căror venituri anuale depășesc 100 de milioane EUR ⁽¹⁾. Această restricție se explică prin analiza caracteristicilor activităților legate de prestarea serviciului universal și de riscurile comerciale și de piață aferente acestora ⁽²⁾.

- (288) Deloitte consideră, în special, că întreprinderile din sectorul poștal și al coletăriei care operează rețele vaste și complexe de colectare și distribuție pot fi comparate

într-o manieră rezonabilă cu DP. Având în vedere economiile de scară, al căror domeniu de aplicare și a căror densitate predomină în rețelele poștale, și ponderea mare a costurilor de exploatare în raport cu costurile de capital, precum și riscurile asociate (cum ar fi riscul legat de volume, riscul înlocuirii cu poșta electronică), întreprinderile mari cu produse multiple din sectorul poștal și al coletăriei se pretează mai mult la o comparație decât micile întreprinderi de distribuție a corespondenței. Întreprinderile de transport de mărfuri și de logistică ar putea, de asemenea – într-o mai mică măsură –, să contribuie la comparație, întrucât utilizează aceleași active.

- (289) Pentru a ilustra importanța pe care o are dimensiunea întreprinderilor, Deloitte își compară eșantionul cu al doilea grup de referință WIK. Deloitte remarcă faptul că MDE medie în eșantionul WIK diferă semnificativ între grupurile de întreprinderi de dimensiune diferită (respectiv, număr de angajați) ⁽³⁾. Deloitte afirmă că, în eșantionul său (bazat pe întreprinderi mai mari), nu există, din contră, nicio legătură strânsă între scară și MDE.

- (290) La finalul procedurii de selecție a eșantionului, Deloitte își întemeiază analiza pe șapte întreprinderi poștale și de coletărie, 18 întreprinderi de logistică și 19 întreprinderi de transport de mărfuri. În ceea ce privește sectorul poștal și de coletărie, micul grup de șapte întreprinderi comparabile include mari operatori multinaționali de coletărie expres, cum ar fi UPS, FedEx și TNT Express, precum și alți câțiva operatori poștali originari, în principal, din Statele Unite ale Americii și Regatul Unit ⁽⁴⁾. În principiu, setul de date acoperă perioada 1990-2007, însă datele pentru primii ani sunt, totuși, foarte limitate, iar Deloitte consideră, în consecință, că rezultatele pentru acești ani sunt mai puțin fiabile ⁽⁵⁾.

- (291) Deloitte analizează, de asemenea, avantajele și dezavantajele mai multor alte instrumente de măsurare a rentabilității. Aceasta respinge utilizarea RIR în cazul de față din cauza dificultăților practice legate de obținerea de date adecvate privind fluxurile de numerar. Acesta respinge și utilizarea RCA sau a RCP, de exemplu, din cauza diferențelor existente între întreprinderi în ceea ce privește tratamentul contabil al costurilor și structura capitalului (aceasta din urmă fiind importantă pentru RCP). RA este, de asemenea, considerată inadecvată, întrucât se axează pe activele totale. Deloitte propune, așadar, alegerea MDE, însă subliniază că, din moment ce aceasta nu măsoară în mod direct rentabilitatea capitalului, poate fi utilizată în scopuri de studiu comparativ în măsura în care întreprinderile comparate prezintă o intensitate similară a capitalului.

⁽¹⁾ Mai precis, numai întreprinderile care numără peste 1 000 de angajați și cele care totalizează peste 100 de milioane EUR venituri sau active sunt incluse în eșantion.

⁽²⁾ Deloitte estimează că există particularități comerciale care decurg din obligația făcută unui prestator de serviciu universal de a exploata o rețea complexă de colectare și distribuție.

⁽³⁾ A se vedea tabelul 6, p. 36.

⁽⁴⁾ Lista întreprinderilor de referință în fiecare dintre cele trei sectoare este prezentată în tabelul 3, p. 31.

⁽⁵⁾ Trebuie reținut că această problemă vizează, în mod deosebit, eșantionul serviciilor poștale și de coletărie, pentru care, conform tabelului 5, p. 35, numărul de observații pe an este cuprins între 2 și 4 pentru perioada 1990-1997, față de 5-7 pentru perioada 1998-2007.

- (292) Cu toate acestea, Deloitte calculează RCA (precum și RCA la valoarea de piață și RA) pentru un mic eșantion secundar de șase întreprinderi, însă constată că intervalul și variația RCA ar putea reflecta diverși factori, ceea ce necesită o interpretare prudentă și afectează utilitatea sa ca indicator de referință. Printre acești factori, Deloitte subliniază importanța intensității capitalului. Deloitte afirmă că, în ceea ce privește intensitatea capitalului, serviciul universal al DP se apropie mai mult de cel al UPS și FedEx, de exemplu, decât de cel al operatorilor de transport de mărfuri precum Kühne&Nagel sau Wincanton.
- (293) Deloitte subliniază, de asemenea, diferențele semnificative de rentabilitate ale întreprinderilor în timp, precum și în cadrul diferitelor sectoare și între acestea. În opinia Deloitte, aceste diferențe ar justifica utilizarea unor intervale de profit rezonabil, mai curând decât a unei valori medii unice. O astfel de abordare ar fi, de asemenea, oportună, având în vedere necesitatea de a evita penalizarea rezultatelor peste medie obținute prin creșteri de eficiență.
- (294) Rezultatele colectate de Deloitte, pentru fiecare sector și pentru toate sectoarele, sunt rezumate în tabelul 22 al studiului Deloitte. Astfel:
- (a) pentru sectorul poștal și de coletărie, pentru perioada 1998-2007, media marjelor de exploatare medii anuale este de 8,1 %, media marjelor de exploatare mediane anuale este de 7,4 %, media percentilei 25 anuale este de 4,8 % și media percentilei 75 anuale este de 12 %;
- (b) pentru toate sectoarele, pentru perioada 1990-2007, media marjei de exploatare medii anuale este de 6 %, media MDE mediane anuale este de 5,4 %, media percentilei 25 anuale este de 3,6 % și media percentilei 75 anuale este de 8,1 % ⁽¹⁾.
- (295) Ca indicator de referință, Deloitte propune o valoare bazată pe media marjelor de exploatare anuale cu 7,9 % ⁽²⁾; pentru a reflecta diferența observată între MDE, Deloitte identifică, de asemenea, un interval pentru marja corespunzătoare a de exploatare bazată pe intervalele intercuartile anuale ⁽³⁾.
- (1) Calculele Comisiei indică faptul că rezultatele eșantionului care include toate sectoarele nu variază semnificativ atunci când se consideră numai perioada 1998-2007.
- (2) Pentru a deduce MDE medie anuală a sectorului poștal și de coletărie pentru perioada anterioară anului 1997, Deloitte utilizează media MDE a tuturor sectoarelor în cursul acestei perioade ajustată în plus prin diferența între MDE a sectorului poștal și de coletărie și MDE a tuturor sectoarelor pentru perioada 1998-2007.
- (3) Deloitte deduce intervalul marjei rezonabile de exploatare, bazându-se pe intervalele intercuartile anuale ale eșantionului sectorului poștal și de coletărie pentru perioada 1998-2007 și ale eșantionului tuturor sectoarelor pentru perioada 1990-1997. Deloitte nu oferă informații cu privire la calcule, însă prezintă valorile anuale ale limitei superioare și inferioare a intervalului (a se vedea, de exemplu, figura 1). Media limitei superioare a intervalului este 11,7 %, iar media limitei inferioare a intervalului este 6,1 %. Dacă aceleași calcule sunt efectuate pe eșantionul care include toate sectoarele, rezultatele sunt următoarele: media limitei superioare a intervalului este 10,6 %, iar media limitei inferioare a intervalului este 6,1 %.
- Evaluarea studiului comparativ
- Profitul rezonabil (intervalul implicit)
- (296) Alegerea unui eșantion adecvat de întreprinderi comparabile pentru operatorii poștali istorici este o sarcină complexă. Este de la sine înțeles că cea mai mare atenție trebuie acordată alegerii unui grup de întreprinderi care să poată servi drept referință pentru activitățile comerciale și risc.
- (297) Studiile realizate de WIK și Deloitte au în comun faptul că vizează societățile comerciale cu activități comparabile celor ale DPLP, excluzând, în același timp, operatorii poștali istorici din eșantionul de comparare. În schimb, CRA utilizează un eșantion de comparare alcătuit în întregime din alți operatori poștali istorici europeni.
- (298) Comisia este de acord cu opinia WIK și Deloitte potrivit căreia profiturile operatorilor poștali istorici (utilizate de CRA în studiul său comparativ) nu sunt rezultatul unor condiții normale de piață, ci decurg în mare măsură din alegerile făcute de alte state membre în materie de reglementare. Prin urmare, este posibil ca acestea să nu reflecte în mod corespunzător remunerarea de referință. Totodată, având în vedere că eșantionul CRA vizează operatorii poștali istorici din alte țări europene, acesta pare să constituie eșantionul de întreprinderi care se apropie cel mai mult de DPLP. De aceea, Comisia consideră că ar trebui să se țină pe deplin seama de eșantionul CRA, în special pentru a verifica încrucișat nivelurile de referință ale profitului rezonabil (MDE) definite pe baza studiilor WIK și Deloitte.
- (299) Atât studiul WIK, cât și studiul Deloitte recunosc necesitatea de a dispune de un eșantion de dimensiuni suficiente pentru a formula concluzii semnificative pentru studiul comparativ. În acest sens, acestea se bazează pe un eșantion (relativ) restrâns de întreprinderi din sectorul poștal și de coletărie și pe eșantioane mai mari care includ întreprinderi din sectoare ca logistica și transportul de mărfuri. Comisia recunoaște importanța de a dispune de un eșantion de dimensiuni suficiente în scopuri statistice. În ceea ce privește poziția CRA în această privință, care contestă utilitatea creșterii dimensiunii eșantionului prin adăugarea de întreprinderi mai puțin similare, Comisia consideră că eșantioanele mai mari definite de WIK și, în special, de Deloitte pe baza metodelor adoptate de selecție a eșantioanelor sunt suficient de similare pentru a servi drept grupuri de referință semnificative în scopul evaluării profitului DPLP.

- (300) Studiul WIK încearcă să definească o MDE de referință pe baza a trei grupuri constituite în scopul realizării comparației. Cu toate acestea, Comisia consideră, de asemenea, că studiul WIK poate fi atacat în ceea ce privește două aspecte diferite, deși legate între ele ⁽¹⁾: (i) utilizarea de către WIK a unor eșantioane care includ și un număr mare de întreprinderi mai mici ⁽²⁾ care, în mod evident, nu pot fi comparate cu operatori poștali istorici precum DPLP; și (ii) ipotezele WIK privind nivelul de risc cu care se confruntă operatorul poștal care face obiectul investigației.
- (301) Comisia consideră că amploarea activităților, precum și structura costurilor operatorilor poștali istorici, cum ar fi DPLP (împreună cu tipul de mecanism de reglementare instituit), constituie elemente esențiale pentru evaluarea studiului comparativ privind nivelurile de profit.
- (302) În primul rând, în cazul în care costurile fixe sunt ridicate (și se referă, de exemplu, la costurile de capital și alte costuri fixe legate de rețea), întreprinderile mai mari beneficiază într-o mai mare măsură de economiile de scară și de densitate decât întreprinderile mici. Comparând MDE medie a întreprinderilor mari și mici din eșantionul WIK, studiul Deloitte-II poate demonstra că marja de exploatare medie crește odată cu dimensiunea întreprinderilor (măsurată în funcție de numărul de angajați) ⁽³⁾. Într-adevăr, valoarea medie a primei quartile (Q1) este foarte scăzută în cele trei eșantioane WIK (de exemplu, doar 0,75 % pentru eșantionul WIK II în perioada 1998-2007) ⁽⁴⁾, ceea ce ar putea justifica o anumită suprareprezentare a întreprinderilor (mai mici) care înregistrează pierderi și depun eforturi deosebite pentru a rămâne pe piață. Prin includerea multor întreprinderi mici în eșantioane (inclusiv în eșantionul său principal din al doilea grup de referință), WIK a subevaluat, probabil, MDE de referință care s-ar aplica într-o mai mare măsură întreprinderilor mai mari și mai stabile ca DP sau DPLP.
- (303) În al doilea rând, deși WIK menționează, în mod justificat, profilul de risc scăzut al operatorului din cauza caracterului de monopol al activităților sale, nu pare să fi luat în considerare suficient costurile fixe semnificative (în raport cu costurile variabile) generate de obligația de serviciu universal, nici evoluția profilului de risc, care ar fi putut determina modificările regimului de reglementare experimentate de operator de-a lungul timpului, mai ales între diferitele perioade de reglementare (de exemplu, diversele contracte de gestionare în cazul DPLP).
- (304) Ponderea costurilor fixe poate fi ridicată nu doar din cauza intensității sporite a capitalului unei întreprinderi (una dintre explicațiile curente ale caracterului ridicat al costurilor fixe), ci și pentru că întreprinderea nu își poate adapta costurile generale, având în vedere obligația sa (legată de obligația de serviciu universal) de a menține o rețea extinsă de distribuție și pentru că nu este în măsură să diminueze costurile forței de muncă din cauza contractelor de muncă existente. Ponderea ridicată a costurilor fixe ⁽⁵⁾ readuce mai mult în discuție includerea întreprinderilor mici a căror structură a costurilor (raportul costuri fixe/costuri variabile) pare să difere semnificativ ⁽⁶⁾.
- (305) Astfel cum s-a menționat în introducere, Comisia consideră, de asemenea, că gradul de expunere la risc a unui operator poștal istoric depinde în mare măsură de caracteristicile mecanismului de reglementare pus în aplicare de autoritățile publice pentru finanțarea obligației de serviciu universal. Trecerea la un sistem de plafonare a prețurilor pe termen mai lung pentru prețul timbrelor (astfel cum s-a întâmplat cu DPLP în 2006) determină, în special, o creștere semnificativă a importanței riscului asociat volumelor. Existența unui astfel de risc subminează ipoteza WIK cu privire la riscul intrinsec scăzut al activităților DPLP, cel puțin pentru perioada caracterizată printr-un sistem de plafonare a prețurilor.
- (306) Având în vedere argumentele prezentate la considerentele 286-295, Comisia consideră că, pentru a evalua profitul DPLP, eșantioanele Deloitte constituie o îmbunătățire față de eșantioanele WIK, deoarece acestea se limitează la întreprinderile cu o dimensiune minimă mai mare (cifra de afaceri anuală depășind 100 de milioane EUR).
- (307) În paralel, trebuie remarcat, totuși, că, sub diferite aspecte, abordarea Deloitte prezintă și o serie de deficiențe potențiale, iar concluziile sale trebuie interpretate cu precauție.
- (308) Eșantioanele Deloitte par să includă, în special, numeroase întreprinderi a căror intensitate a capitalului este mai mare decât cea care se aplică în cazul operatorilor poștali ⁽⁷⁾. Din punct de vedere metodologic, utilizarea MDE ca instrument de evaluare a profitului necesită un eșantion comparativ de întreprinderi care prezintă niveluri similare de intensitate a capitalului (definit aici ca fiind raportul capital/vânzări). Ipoteza de lucru este aceea că întreprinderile cu aceeași MDE vor avea o rentabilitate a capitalului angajat [RCA ⁽⁸⁾] invers proporțională cu raportul lor capital/vânzări. Prin urmare,

⁽¹⁾ Aceste obiecții au fost exprimate și în studiile Deloitte-II și CRA.

⁽²⁾ WIK include întreprinderi a căror cifră de afaceri se ridică la 3 milioane EUR.

⁽³⁾ Studiul Deloitte, p. 36-37.

⁽⁴⁾ Studiul WIK, p. 87.

⁽⁵⁾ CRA, p. 8. Potrivit DPLP, 66 % din costurile sale sunt fixe (a se vedea *Demonstration of DPLP's entitlement to a risk premium on reasonable profit for the period 1992-2010*, diapozitivul 8).

⁽⁶⁾ Conform analizei CRA a eșantionului întreprinderilor incluse în primul grup de referință al studiului WIK. A se vedea secțiunea 3.2 din studiul CRA.

⁽⁷⁾ Acest lucru este valabil, în special, pentru grupul restrâns de întreprinderi poștale și de coletărie al Deloitte.

⁽⁸⁾ RCA se poate înțelege ca o valoare de înlocuire contabilă (imperfectă) a performanței economice în cauză, TRI privind capitalul investit.

utilizarea MDE ca indicator de referință al rentabilității presupune o intensitate a capitalului identică pentru întreprinderile incluse în grupul de referință. Deși este dificilă obținerea unor estimări fiabile ale intensității capitalului ⁽¹⁾, s-ar părea că activitățile de livrare a corespondenței și de distribuție a presei prezintă o intensitate a capitalului mai mică decât activitățile de coletărie expres ale marilor multinaționale precum UPS, TNT, FedEx și DHL ⁽²⁾. Prin urmare, este posibil ca indicatorul de profit rezonabil stabilit pe baza eșantioanelor Deloitte să supraevalueze profitul de referință care ar trebui să se aplice unor întreprinderi cu aceeași structură de capital ca DPLP ⁽³⁾.

- (309) Având în vedere numeroasele incertitudini care însoțesc acest exercițiu de evaluare, Comisia consideră că se justifică definirea unui interval rezonabil al MDE pe baza estimărilor Deloitte cu privire la MDE mediană pentru eșantionul mai amplu al tuturor sectoarelor (5,4 %), precum și MDE mediană pentru eșantionul întreprinderilor care funcționează în sectorul poștal și de coletărie (7,4 %) ⁽⁴⁾. Intervalul astfel obținut [5,4 %-7,4 %] ar constitui, în opinia Comisiei, „un interval implicit” al profitului rezonabil, cel puțin pentru perioadele în care DPLP s-a confruntat cu un grad semnificativ de risc, având în vedere contractul de compensare în vigoare, și cu importante măsuri de stimulare pentru creșterea eficienței ⁽⁵⁾.
- (310) Comisia consideră că intervalul [5,4 %-7,4 %] este adecvat ca valoare implicită, atât pentru activitățile DPLP de livrare a corespondenței, cât și pentru cele de distribuție a presei, dat fiind că este vorba despre activități strâns legate între ele, ce prezintă caracteristici comerciale foarte asemănătoare.
- (311) Este adevărat că DPLP s-a confruntat cu o concurență slabă sau inexistentă în domeniile de activitate în cauză (livrarea de corespondență și distribuția de presă). Pe această bază, se ridică problema necesității evaluării profitului său pe baza profitului median al eșantioanelor întreprinderilor care se confruntă efectiv cu concurența și dacă o valoare de referință mai restrictivă (adică mai

scăzută), cum ar fi prima cuartilă (percentila 25) nu ar fi suficientă pentru o întreprindere aflată în poziția DPLP. Cu toate acestea, Comisia consideră că o astfel de abordare nu ar recunoaște în mod suficient existența unei variații semnificative a nivelurilor de profit, atât între întreprinderi, cât și în timp. În plus, ar trebui evitată orice eliminare nejustificată a unor potențiale creșteri de eficiență prin impunerea unui plafon la fel de strict în ceea ce privește MDE obținută a posteriori de întreprindere.

- (312) În cazul de față, Comisia consideră, de asemenea, nepotrivit să se bazeze pe măsuri care depășesc media, cum ar fi cuartila a treia ⁽⁶⁾. Având în vedere că abordarea reținută definește deja un interval între diferite eșantioane, valoarea adăugată determinată de luarea în calcul, în scopuri statistice, a intervalelor de o parte și de alta a medianei în eșantioane (intervalul intercuartilic utilizat în mod normal în prețurile de transfer) pare oarecum limitată ⁽⁷⁾. Prin urmare, Comisia ia în considerare variația medianei în cadrul diferitelor grupuri de referință, mai curând decât variația din jurul medianei într-un anumit eșantion ⁽⁸⁾.
- (313) În primul rând, însă, având în vedere că sectorul de „corespondență” al DPLP prezintă o intensitate a capitalului mai mică decât operatorii de curierat rapid ⁽⁹⁾, s-ar părea că utilizarea medianei acestui ultim eșantion oferă deja, în sine, o anumită marjă de manevră care permite identificarea variației nivelurilor de profit în jurul medianei pentru întreprinderile cu o intensitate mai redusă a capitalului, la fel ca DPLP, și recompensarea într-o manieră suficientă a creșterilor de eficiență, dacă este cazul.
- (314) Mai multe controale încrucișate de coerență pot fi realizate prin compararea intervalului implicit menționat la considerentul 309 cu alte estimări disponibile ale profitului rezonabil. Astfel cum s-a precizat la începutul prezentei subsecțiuni, este util să se procedeze la o verificarea încrucișată cu MDE mediană din studiul CRA, care este de [...] % ⁽¹⁰⁾. MDE mediană, calculată pe baza eșantionului celui de al doilea grup de referință WIK, limitat la întreprinderile a căror cifră de afaceri depășește 100 de milioane EUR, oferă o MDE

⁽¹⁾ A se vedea Oxera (2003), Damodaran (2007).

⁽²⁾ O verificare a rapoartelor anuale ale Deutsche Post sugerează că intensitatea capitalului (raportul între activele sectoriale și totalul veniturilor sectoriale ca valoare de înlocuire) în cazul DHL, filiala sa de coletărie expres, este mai mare decât cea a activităților DP de corespondență (a se vedea Raportul anual pe 2004, p. 90, tabelul 9, *Segment Reporting*).

⁽³⁾ A se vedea, de asemenea, scrisoarea WIK din data de 5 noiembrie 2010.

⁽⁴⁾ În opinia Comisiei, este preferabil ca în cazul de față să se considere MDE mediană mai curând decât MDE medie, deoarece prima este mai puțin expusă la valori extreme decât ultima. Comisia constată că atât mediana, cât și media sunt măsuri de tendință centrală și sunt utilizate în mod obișnuit atunci când este vorba despre caracterizarea „mediei”.

⁽⁵⁾ Trebuie remarcat faptul că cele trei rapoarte de specialitate au propus valori de referință invariabile în timp pentru MDE rezonabilă, adică valori de referință uniforme aplicabile pe parcursul întregii perioade examinate. Propunerea Comisiei nu se referă la luarea în considerare a factorului timp, în sine, ci la operarea unei distincții între diferitele perioade de reglementare, ceea ce, teoretic, este diferit.

⁽⁶⁾ Astfel cum sugerează, de exemplu, CRA, a se vedea considerentul 280 de mai sus.

⁽⁷⁾ În realitate, această ultimă abordare ar putea fi mai adecvată în cazul în care Comisia ar dispune de un eșantion relevant de întreprinderi comparabile cu DPLP, iar întrebarea ar fi dacă un anumit nivel de profit observat pentru DPLP ar fi, din punct de vedere statistic, foarte diferit de media eșantionului.

⁽⁸⁾ În acest context, Comisia constată că estimarea cuartilei a treia făcută de Deloitte, în special pentru eșantionul restrâns al serviciilor poștale și de coletărie, poate fi deosebit de sensibilă la dimensiunea modestă a eșantionului.

⁽⁹⁾ A se vedea considerentul 308.

⁽¹⁰⁾ Rezultatele prezentate în studiul CRA se bazează pe eșantionul general (regrupat) și nu reprezintă, la fel ca rezultatele Deloitte sau WIK, medii ale estimărilor anuale. Din motive de coerență, Comisia a calculat media medianelor anuale pornind de la eșantionul CRA și rezultatul (6,7 %) nu diferă semnificativ de mediana generală prezentată în studiul CRA (6,6 %).

de 7,1 %. Comisia concluzionează că aceste cifre sunt incluse în intervalul [5,4 %-7,4 %], ceea ce întărește afirmația potrivit căreia acest interval poate fi considerat rezonabil.

- (315) În general, Comisia concluzionează că o marjă implicită inclusă în intervalul [5,4 %-7,4 %] pare să constituie o marjă de referință adecvată pentru profit, cel puțin pentru perioadele în care DPLP s-a confruntat cu un grad sporit de risc și cu importante stimulente privind eficiența.

O marjă de profit rezonabilă în absența unui risc semnificativ asociat contractului

- (316) În general, Comisia consideră că, atunci când contractul încheiat între operatorul istoric și autoritățile publice este de așa natură încât serviciul public implică un grad ridicat de risc, profitul rezonabil acordat operatorului istoric trebuie să fie proporțional cu nivelul corespunzător de risc suportat. În schimb, atunci când contractul implică un risc scăzut, nivelul de profit rezonabil va trebui să fie scăzut.

- (317) În secțiunea anterioară, Comisia a explicat demersul său de a stabili un interval implicit de profit rezonabil de [5,4 %-7,4 %], considerat adecvat pentru contractele cu un nivel de risc semnificativ. Este dificil de cuantificat valoarea de referință corespunzătoare în ceea ce privește intervalul MDE rezonabilă în caz de risc scăzut, însă este evident că un astfel de interval al MDE ar trebui să se situeze în partea inferioară a distribuției în eșantionul nivelurilor de profit observate. În acest sens, Comisia consideră justificată adoptarea unei marje pentru profitul rezonabil bazate pe prima cuartilă (percentila 25), și nu pe mediană.

- (318) Utilizarea percentilei 25 ca valoare de referință pentru contractele cu risc scăzut are ca rezultat un interval al MDE rezonabile [3,6 %-4,8 %], pe baza diferitelor eșantioane Deloitte.

- (319) Din nou, o comparație cu rezultatele CRA privind operatorii poștali istorici poate constitui o altă verificare încrucișată utilă. Media percentilei 25 anuale calculată de Comisie este egală cu [...] %. Comisia concluzionează că aceste cifre se încadrează în intervalul [3,6 %-4,8 %], ceea ce întărește afirmația potrivit căreia acest interval poate fi considerat rezonabil.

- (320) În general, Comisia concluzionează că o marjă implicită inclusă în intervalul [3,6 %-4,8 %] pare să constituie o marjă de referință adecvată a profitului pentru perioadele în care DPLP s-a confruntat cu un grad scăzut de risc.

Evaluarea riscurilor inerente contractelor încheiate de DPLP

- (321) Astfel cum s-a explicat în introducerea prezentei secțiuni, riscul suportat de DPLP depinde de mecanismul de compensare aplicat de Belgia. Acest mecanism este prevăzut în diferitele contracte de gestionare între DPLP și statul belgian și variază de-a lungul timpului. Prin urmare, este oportun să se ia în considerare diferitele intervale pentru „MDE rezonabilă” conform mecanismului de compensare aplicat, care determină nivelul de risc cu care s-a confruntat DPLP, dar și măsura în care DPLP a fost stimulată în sensul îmbunătățirii productivității sale.

- (322) În acest context, Comisia dorește să sublinieze că o caracterizare a riscului în contracte nu depinde de simpla prezență a riscului în contractele de gestionare ale DPLP, chiar și de gradul absolut de risc, ci mai curând de măsura în care riscul este mai mare sau mai mic decât cel cu care se confruntă întreprinderile din aceleași grupuri de eșantionare. Acest lucru este valabil și pentru intensitatea măsurilor de stimulare a DPLP în ceea ce privește creșterea eficienței. Având în vedere că aceste grupuri de eșantionare sunt compuse din întreprinderi care își desfășoară activitatea într-un mediu competitiv, acestea se confruntă, în mod normal, cu un risc semnificativ și cu stimulente puternice privind creșterea eficienței.

- (323) Comisia consideră că al patrulea contract de gestionare (2006-2010) prevede în mod clar mecanisme care includ angajamente pe termen lung privind prețurile și finanțarea bazate pe parametri *ex ante*. Acest lucru este valabil pentru activitățile DPLP în ceea ce privește atât livrarea corespondenței, cât și distribuția de presă.

- (324) Mai precis, în ceea ce privește distribuția presei, articolul 9 din al patrulea contract de gestionare prevede că, pe durata contractului (perioada standard de 5 ani), media ponderată a tarifelor pentru prestarea de servicii aparținând „coșului micilor utilizatori” nu va crește mai rapid decât o permite un mecanism de plafonare a prețurilor bazat pe indicii de sănătate (un indice specific al prețurilor de consum) și o bonificație de calitate ce reflectă procentul corespondenței individuale distribuite în timp. În opinia Comisiei, stabilirea în acest fel a tarifelor pentru întreaga perioadă a contractului prezintă toate caracteristicile unui contract de stimulare, care expune întreprinderea la un nivel de risc semnificativ.

- (325) În ceea ce privește distribuția presei, articolul 2 din al patrulea contract de gestionare prevede că, pe perioada contractului, tarifele de distribuție a presei nu pot crește mai rapid decât indicii de sănătate. Pentru acoperirea costurilor nete de distribuție a presei, ținând seama

de eficiențele preconizate, articolul 13 alineatul (2) stabilește compensația anuală la care DPLP are dreptul la valoare de 290 613 000 EUR (suma ajustată pentru a lua în considerare inflația) ⁽¹⁾. Articolul 13 alineatul (5) prevede că, atunci când conținutul sau condițiile SIEG se modifică sau atunci când costurile DPLP înregistrează o evoluție semnificativă pe care DPLP nu o poate controla, părțile vor analiza dacă valoarea compensației trebuie adaptată pentru a urmări această evoluție a costurilor. Această adaptare se supune deciziei Consiliului de miniștri. Comisia recunoaște că această ultimă clauză ar putea fi interpretată ca o clauză de siguranță ce reintroduce anumite elemente *ex post* în contract (care protejează DPLP împotriva riscului). Cu toate acestea, Comisia consideră că termenii utilizați de autoritățile publice sunt suficient de evazivi și că DPLP nu poate, din acest motiv, să se bazeze pe utilizarea acestuia. În general, Comisia consideră că dispozițiile adoptate pentru activitățile DPLP legate de distribuția presei DPLP implică un angajament pe termen lung la nivelul compensării.

(326) Prin urmare, în opinia Comisiei, nu se poate considera că al patrulea contract de gestionare (2006-2010) induce un risc scăzut, ci, mai degrabă, că implică un grad semnificativ de risc. În general, intervalul implicit de [5,4 %-7,4 %] pare să se potrivească cu ambele tipuri de activități prevăzute de al patrulea contract de gestionare.

(327) În schimb, contractele de gestionare anterioare (până în 2005) păreau să se bazeze în mare parte pe mecanisme de preț și de compensare ce implică un grad scăzut de risc pentru DPLP.

(328) În ceea ce privește stabilirea prețurilor la timbre, Comisia observă că primele trei contracte de gestionare nu aplică niciun mecanism de plafonare a prețurilor de tipul celui utilizat în al patrulea contract de gestionare (care prevede un angajament pe termen lung privind prețurile). Aceste contracte se referă mai curând, într-o manieră destul de

generală, la tarife bazate pe costurile efective, determinate pe baza unor principii contabile adecvate ⁽²⁾.

(329) În mod similar, în ceea ce privește distribuția de presă, Comisia observă că primele trei contracte de gestionare nu prevăd niciun buget fix care să acopere perioada contractuală la fel ca în al patrulea contract de gestionare ⁽³⁾. Acestea fac, mai curând, referire la compensațiile bazate pe costurile efective ⁽⁴⁾. Comisia constată că al doilea contract stabilea, în plus, un plafon general de compensare, însă sumele compensatorii efective observate în cursul perioadei par să readucă în discuție caracterul realmente obligatoriu al plafonului ⁽⁵⁾. Primul contract de gestionare stabilea, de asemenea, o subvenție anuală (compensație), însă Comisia observă că, în același timp, acesta nu stabilea un plafon pe termen lung pentru tarifele distribuției de presă.

(330) Prin urmare, Comisia consideră că intervalul de [3,6 %-4,8 %], considerat rezonabil în absența unui risc semnificativ asociat contractului, trebuie aplicat atât în cazul distribuției de presă, cât și al livrării de corespondență pentru perioada corespunzătoare primelor trei contracte de gestionare.

(331) Comisia constată că o abordare bazată pe contracte este propusă și de autoritățile belgiene în documentul pe care acestea l-au prezentat la 14 decembrie 2011. Deși metodologia propusă ridică mai multe probleme în ceea ce privește factorii de risc și metoda de ponderare a acestora ⁽⁶⁾, o analiză în funcție de perioada contractuală, care clasifică, în esență, riscul cu care se confruntă DPLP pe o scară cu trei niveluri (scăzut, mediu, ridicat), este, în general, în conformitate cu abordarea adoptată de Comisie. În general, clasificarea relevantă realizată de DPLP a contractelor în funcție de riscul implicat pare a fi în concordanță cu analiza Comisiei, având în vedere că autoritățile belgiene consideră, la rândul lor, că al patrulea contract este, în general, mai riscant decât primele trei.

⁽¹⁾ „Pe baza unei analize a cheltuielilor și veniturilor menționate la punctul 1 și realizate de IBPT în colaborare cu Colegiul comisarilor La Poste, și având în vedere măsurile de economisire prevăzute de conducerea La Poste în scopul alinierii structurii costurilor La Poste la media europeană a sectorului, intervenția financiară a statului menționată la punctul 1 este stabilită la un quantum anual de 290 613 000 EUR, pentru fiecare dintre perioadele 24.9.05-23.9.06, 24.9.06-23.9.07, 24.9.07-23.09.08, 24.9.08-23.9.09, 24.9.09-23.9.10.”

⁽²⁾ Astfel, articolul 3 din al doilea contract de gestionare (1997-2001) prevede: „Prețurile trebuie să se bazeze pe costurile reale. Aceste costuri sunt determinate în funcție de normele contabile aplicabile întreprinderilor comerciale și ale căror principii contabile sunt conforme cu cele acceptate de Curtea de conturi.” Aceeași terminologie se utilizează în primul și al treilea contract de gestionare.

⁽³⁾ Acest punct de vedere privind al doilea și al treilea contract de gestionare figurează în documentul prezentat de autoritățile belgiene la 14 decembrie. Diapozitivul 29 al acestei prezentări indică faptul că, în al doilea și al treilea contract de gestionare, compensația era bazată pe costurile reale (și nu pe sume forfetare).

⁽⁴⁾ Astfel, articolul 3 din al doilea contract de gestionare (1997-2001) prevede: „La Poste facturează periodic către stat, pe baza costurilor reale, prestațiile furnizate la un preț mai mic decât prețul de cost.”

⁽⁵⁾ A se vedea considerentul 38.

⁽⁶⁾ Prezentarea nu oferă nicio indicație în ceea ce privește ponderile relative ale diferiților factori de risc.

Concluzie cu privire la nivelul profitului rezonabil

- (332) Comisia a ajuns la concluzia că un interval implicit al marjei de exploatare (MDE) cuprins între [5,4 %-7,4 %] constituie un interval de referință adecvat pentru stabilirea profitului rezonabil pentru perioadele în care DPLP trebuia să suporte un risc semnificativ și să țină seama de unele stimulente puternice privind eficiența.
- (333) Comisia concluzionează, de asemenea, că un interval al MDE cuprins între [3,6 %-4,8 %] constituie un interval de referință adecvat pentru stabilirea profitului rezonabil pentru perioadele în care DPLP nu se confrunta cu un risc semnificativ.
- (334) Pentru a ține seama de eforturile pe care, potrivit autorităților belgiene, DPLP le-a depus pentru a realiza creșteri de eficiență, Comisia a decis să dea dovadă de prudență în utilizarea limitelor superioare ale acestor două intervale pentru determinarea profitului rezonabil care să fie inclus în costurile serviciilor publice. Această abordare este, de asemenea, evidențiată în studiul Deloitte (a se vedea considerentul 293), potrivit căruia utilizarea intervalelor ar fi oportună, având în vedere necesitatea de a nu penaliza rezultatele peste medie obținute grație creșterilor de eficiență.
- (335) Comisia consideră că primele trei contracte de gestionare (1992-1996, 1997-2002 și 2003-2005) prezintă un risc redus și că un nivel de profit rezonabil corespunzător unei MDE de 4,8 % poate fi aplicat atât în cazul livrării corespondenței, cât și în cazul distribuției de presă. Aceasta consideră, în schimb, că al patrulea contract de gestionare (2006-2010) implică un risc cu mult mai semnificativ, astfel că un nivel de profit rezonabil corespunzător unei MDE de 7,4 % poate fi aplicat atât în cazul livrării corespondenței, cât și în cazul distribuției de presă.

Controlul supracompensației pentru perioada acoperită de primul contract de gestionare (1992-1996)

- (336) Primul contract de gestionare specifică faptul că plata anuală compensatorie efectuată de stat este destinată misiunilor de serviciu public în ansamblu.
- (337) Eventuala supracompensație trebuie, prin urmare, să fie calculată prin însumarea costurilor și veniturilor totale ale tuturor misiunilor de serviciu public.
- (338) Compensația anuală plătită de stat pentru misiunile de serviciu public trebuie inclusă în venituri. Compensațiile anuale primite de DPLP în temeiul primului contract de gestionare se ridică la 1,5 miliarde EUR.
- (339) În plus, măsurile de ajutor de mai jos trebuie luate în considerare:

Transferul de proprietăți imobiliare

- (340) Primul contract de gestionare prevedea, de asemenea, un transfer de proprietăți imobiliare de la stat către DPLP. Acest transfer al dreptului de proprietate asupra imobilelor în valoare de 112,2 milioane EUR, fără o

contrapartidă, trebuie inclus în veniturile DPLP în scopul calculării supracompensației pentru perioada acoperită de primul contract de gestionare. DPLP nu a achitat nicio contrapartidă statului pentru utilizarea clădirilor în cursul perioadei anterioare transferului.

Compensație amânată a SIEG pentru anul 1996, în valoare de 62 de milioane EUR, plătită sub formă de injecție de capital în 1997

- (341) În anul 1997, statul a plătit DPLP o sumă de 62 de milioane EUR, contabilizată de aceasta din urmă ca injecție de capital. Autoritățile belgiene au recunoscut ulterior că acest transfer corespundea, de fapt, plății amânate a soldului compensației anuale prevăzute pentru anul 1996 în primul contract de gestionare.
- (342) Inițial, cuantumul în cauză nu a fost plătit la timp către DPLP în anul 1996, astfel încât compensația statului era inferioară cuantumului anual prevăzut în contractul de gestionare pentru anul în cauză.
- (343) În scopul controlului supracompensației, plata a 62 de milioane EUR este inclusă în compensația pentru SIEG pentru perioada acoperită de primul contract de gestionare.
- (344) Calculul supracompensației pentru primul contract de gestionare poate fi rezumat după cum urmează:

– Costurile nete (costuri – venituri) ale tuturor misiunilor de serviciu public, inclusiv obligația de serviciu universal (OSU)

– Profitul rezonabil autorizat pentru SIEG

+ Compensațiile anuale pentru SIEG

+ Transferul de proprietăți imobiliare

+ Injecțiile de capital din anul 1997

= Supracompensație

Controlul supracompensației pe perioada acoperită de următoarele trei contracte de gestionare (1997-2010)

- (345) Pentru următoarele trei contracte de gestionare, calculul supracompensației nu va lua în considerare decât cheltuielile și veniturile SIEG care, în conformitate cu prevederile contractelor respective, pot face obiectul unei compensări de serviciu public. Costurile și veniturile corespunzătoare celorlalte SIEG care, în conformitate cu dispozițiile contractelor de gestionare, nu sunt eligibile pentru ajutor, nu sunt luate în considerare. Deoarece serviciul poștal universal nu face parte din activitățile care beneficiază de ajutor, costul său net potențial nu va fi luat în considerare și trebuie finanțat în totalitate de DPLP din resurse proprii, în conformitate cu mandatul

de serviciu public stabilit prin contractele de gestionare. Activitățile care, conform contractelor de gestionare, beneficiază de cuantumul compensației indicat în acestea, includ mai ales distribuția de presă (cotidiene și periodice) și celelalte servicii publice enumerate la considerentul 33.

- (346) Având în vedere tarifele reduse practicate pentru distribuția de presă, SIEG care beneficiază de un ajutor sunt, în ansamblu, în pierdere.
- (347) În măsura în care eventuala supracompensare a unui anumit serviciu poate fi utilizată pentru a finanța costurile nete ocazionate de alte misiuni de serviciu public subcompensate, toate cheltuielile și veniturile în legătură cu SIEG care sunt eligibile pentru un ajutor în temeiul contractelor de gestionare vor fi adăugate pentru calcul.
- (348) Compensațiile anuale primite de DPLP în temeiul acestor trei contracte de gestionare sunt în valoare totală de 3,5 miliarde EUR.

Luarea în considerare a profiturilor excedentare provenind din sectorul rezervat

- (349) În plus față de compensațiile prevăzute în contractele de gestionare, DPLP a beneficiat, pe parcursul întregii perioade acoperite de investigație, de drepturi exclusive acordate de stat pentru prestarea de servicii poștale rezervate. Deși eventualele excedente nete din acest sector rezervat nu constituie resurse de stat în scopul controlului ajutoarelor de stat și, prin urmare, nu pot face obiectul unui ordin de recuperare în caz de supra-compensare, acestea pot și trebuie luate în considerare, în cadrul aplicării normelor privind ajutoarele de stat, în evaluarea necesității și proporționalității oricărui alt ajutor public acordat operatorului respectiv cu titlu de compensație pentru obligația de serviciu public. Prin urmare, atunci când evaluează compatibilitatea compensației acordate DPLP în cadrul diferitelor contracte de gestionare în temeiul articolului 106 alineatul (2) din TFUE, profiturile excedentare realizate de operatorul poștal belgian în acest sector rezervat vor fi deduse din costurile pentru SIEG în legătură cu care s-ar putea solicita o compensație de serviciu public în conformitate cu dispozițiile contractelor respective.
- (350) Trebuie remarcat în această privință că acest principiu este consacrat în cadrul privind SIEG, care prevede că „în cazul în care întreprinderea implicată deține drepturi speciale sau exclusive legate de un serviciu de interes economic general care generează profituri care depășesc profitul rezonabil sau care beneficiază de alte avantaje acordate de stat, acestea trebuie luate în considerare indiferent de calificarea acestora în sensul articolului 87 din

Tratatul CE și se adaugă veniturilor sale”⁽¹⁾. Acest principiu reflectă cerința de necesitate și de proporționalitate inerentă articolului 106 alineatul (2) din TFUE. Într-adevăr, ajutorul pentru SIEG, în plus față de profiturile excedentare care rezultă din dreptul special sau exclusiv acordat operatorului și sunt suficiente, în sine, pentru a acoperi costurile unui alt SIEG, nu este necesar pentru prestarea serviciului respectiv de interes economic general. Operatorul care realizează aceste profituri excedentare este deja beneficiarul unei măsuri publice care îi permite să asigure SIEG în condiții de echilibru economic, astfel încât nicio compensație suplimentară nu este necesară.

- (351) Prin urmare, orice profit excedentar în sectorul rezervat care rezultă din dreptul exclusiv acordat trebuie luat în considerare în evaluarea necesității compensațiilor pentru SIEG în cauză acordate DPLP.
- (352) În consecință, orice profit generat de sectorul rezervat (OSU R) care depășește nivelul de profit rezonabil este luat în considerare în analiza supracompensării SIEG.
- (353) Cu toate acestea, sectorul rezervat fiind utilizat în principal pentru finanțarea serviciului universal, orice pierdere înregistrată în alte domenii ale serviciului universal reduce contribuția sectorului rezervat la costurile altor SIEG conexe.

Costuri asociate constrângerilor legate de obligația de serviciu universal

- (354) În plus, pentru a stabili profitul excedentar generat efectiv de sectorul rezervat, este necesar să se ia în considerare costurile asociate obligației de serviciu universal, dar care sunt suportate de activități din afara cadrului serviciului universal. Conform jurisprudenței Chronopost, costurile rețelei de vânzare cu amănuntul sunt distribuite în contabilitatea analitică a DPLP între activitățile care necesită utilizarea rețelei, care includ produse ce se încadrează în serviciul universal, dar nu numai. În special, obligația impusă DPLP de a menține o rețea de vânzare cu amănuntul de o anumită dimensiune și densitate, pentru a furniza un serviciu poștal universal la un nivel de calitate suficient stabilit de autoritățile belgiene cauzează pierderi pentru activitățile comerciale care nu fac parte din serviciul universal, deoarece o parte din costurile rețelei de vânzare cu amănuntul sunt, potrivit jurisprudenței Chronopost, imputate produselor comerciale care folosesc rețeaua de vânzare cu amănuntul.
- (355) Constrângere de rețea impusă de contractele de gestionare: constrângerile impuse de stat se referă la densitatea și tipul de puncte de serviciu poștal (oficii

⁽¹⁾ Punctul 17 din Cadrul privind SIEG.

poștale și/sau puncte poștale), care constituie rețeaua de vânzare cu amănuntul. Acestea sunt definite în contractele de gestionare succesive. Astfel, al patrulea contract de gestionare (2005-2010) prevede:

- (a) obligația generală de a menține o rețea care să permită prestarea serviciului universal și a altor servicii publice încredințate DPLP ⁽¹⁾;
 - (b) obligația de a menține cel puțin 1 300 de puncte de serviciu poștal [oficii poștale și puncte poștale ⁽²⁾];
 - (c) obligația de a menține cel puțin 589 de oficii poștale;
 - (d) mai mult, distanța rutieră maximă între fiecare punct de serviciu poștal care oferă o gamă de servicii de bază și un oficiu poștal care oferă o gamă completă de servicii nu poate depăși 10 km.
- (356) Autoritățile belgiene consideră că cerințele specifice privind numărul și tipul de puncte de serviciu poștal care alcătuiesc rețeaua de vânzare cu amănuntul a DPLP constituie o obligație separată de prezență teritorială, impuse de către stat în afara cerințelor în legătură cu obligația de serviciu universal (OSU). Din acest motiv,

Belgia consideră că toate costurile nete corespunzătoare acestei obligații specifice de prezență teritorială ar trebui să fie compensate de către stat.

- (357) Cuantificarea constrângerii de rețea: pentru a determina costurile nete pe care obligația de menținere a unei rețele de vânzare cu amănuntul care să numere cel puțin 1 300 de puncte de serviciu poștal, dintre care minimum 589 de oficii poștale, le implică pentru DPLP, autoritățile belgiene au comparat rețeaua efectivă de vânzare cu amănuntul, a cărei densitate și al cărei tip de puncte de serviciu poștal sunt impuse de către stat, cu o rețea ipotetică de vânzare cu amănuntul pe care DPLP ar exploata-o în cazul în care nu ar trebui să țină cont de aceste constrângeri specifice. Cu alte cuvinte, rețeaua ipotetică de vânzare cu amănuntul este cea pe care DPLP ar fi ales-o pentru exploatare în condiții comerciale, dacă statul nu i-ar fi impus obligații de serviciu public.
- (358) Autoritățile belgiene consideră că această rețea ipotetică ar consta numai în puncte poștale. Oficiile poștale ar dispărea. Cu toate acestea, pentru a continua să deservească același volum total de clienți, DPLP ar trebui să crească în mod semnificativ numărul de puncte poștale.

Comparație între rețeaua actuală de vânzare cu amănuntul a DPLP și o rețea ipotetică în absența unor obligații impuse de către stat

	Numărul total de puncte de serviciu poștal Oficii poștale (a) + puncte poștale (b)	(a) Numărul de oficii poștale (puncte de serviciu poștal dedicate, administrate de DPLP însăși)	(b) Numărul de puncte poștale (puncte de serviciu situate în sediile terților)
Rețeaua efectivă de vânzare cu amănuntul a DPLP (sfârșitul anului 2009)	1 401 =	713 +	688
Rețea ipotetică de vânzare cu amănuntul în lipsa unor constrângeri impuse de stat (potrivit autorităților belgiene)	[...] =	[...] +	[...]
Obligația de rețea de vânzare cu amănuntul impusă de către stat	Minimum 1 300	Minimum 589	Nicio obligație

- (359) După cum reiese din tabelul de mai sus, rețeaua efectivă de vânzare cu amănuntul a DPLP îndeplinește cerințele statului: numărul total de puncte de serviciu poștal și numărul de oficii poștale sunt ambele peste nivelul impus. În schimb, rețeaua ipotetică pe care DPLP ar

opera-o în cazul în care ar fi autorizată să își aleagă rețeaua de vânzare cu amănuntul pe baza unor considerente pur comerciale ar fi foarte diferită: numărul total de puncte poștale ar crește, însă oficiile poștale administrate de DPLP ar dispărea.

⁽¹⁾ Articolul 19: „Poșta va menține o infrastructură de bază pentru rețeaua de colectare, sortare, transport și distribuție corespunzătoare pentru a-și îndeplini obligațiile în ceea ce privește prestarea serviciului universal și alte misiuni de serviciu public prevăzute la articolul 2 din prezentul contract de gestionare.”

⁽²⁾ Oficiile poștale sunt puncte de serviciu poștal autonome operate de personalul DPLP, în timp ce punctele poștale sunt puncte de serviciu situate în sediile terților, cum ar fi supermarketuri și librării, care nu sunt operate de personalul DPLP. În cazul în care toate costurile oficiilor poștale sunt suportate de DPLP, terții care găzduiesc un punct poștal primesc o simplă plată de serviciu pentru operațiunile poștale efectuate acolo. Rezultă că punctele poștale costă DPLP semnificativ mai puțin decât oficiile poștale separate și autonome.

- (360) Realitatea constrângerii de rețea: trebuie precizat că această constrângere impusă de stat DPLP nu este clar stabilă.

- (361) În primul rând, rețeaua menținută efectiv de DPLP este mai importantă decât ceea ce impune statul. Atât numărul total de puncte de serviciu poștal, cât și numărul de oficii poștale sunt mai mari decât minimumul cerut de stat, ceea ce ar putea indica faptul că obligațiile pe care aceasta trebuie să le respecte nu afectează DPLP, care menține în mod voluntar o rețea de dimensiunea actuală.

- (362) Autoritățile belgiene explică acest surplus de oficii poștale prin condiția distanței de 10 km, prin nevoia de a dispune de o marjă de siguranță pentru a face față închiderii neașteptate de puncte poștale și prin intenția lor de a crește numărul minim impus de oficii poștale la 650 în următorul contract de gestionare, astfel încât ar fi contraproductivă alinierea la numărul actual stabilit prin închiderea oficiilor poștale pentru a le redeschide după o anumită perioadă. Autoritățile belgiene susțin că, din aceste motive, DPLP nu a putut reduce și mai mult numărul de oficii poștale pentru a-l apropia de nivelul minim necesar de 589. Potrivit acestora, în pofida surplusului nominal de puncte de serviciu poștal, configurația actuală a rețelei, care numără 713 oficii poștale, este, de fapt, dictată de cerințele statului.
- (363) În al doilea rând, metoda adoptată de autoritățile belgiene se bazează pe proiecția retrogradă a costurilor rețelei de vânzare cu amănuntul din anul 2009 până în anul 1992. Această proiecție retrogradă antrenează, inevitabil, incertitudini metodologice. Modelul comercial al punctelor poștale nu este neapărat disponibil din anul 1992. În plus, în trecut, personalul DPLP era alcătuit, în principal, din agenți statutari ale căror costuri salariale erau foarte rigide. Întrucât punctele poștale nu erau administrate de personalul DPLP, agenții statutari care nu erau repartizați unor oficii poștale ar fi continuat să fie remunerați de DPLP. Prin urmare, este puțin probabil ca închiderea potențială a oficiilor poștale la începutul perioadei acoperite de investigație să fi putut determina o reducere directă a costurilor salariale. În schimb, acest tip de economii s-ar fi putut realiza, într-o oarecare măsură, în 2009, personalul numărând mai mulți agenți contractuali. Având în vedere tranziția treptată la un personal cu statut mai puțin rigid și îmbunătățirile succesive ale sistemului de contabilitate a costurilor, se poate considera că datele contabile privind exercițiile recente nu conțin astfel de denaturări. Cu toate acestea, dat fiind că peste 20 000 de funcționari lucrează încă pentru bpost și că nu pot fi nici angajați în punctele poștale, nici concediați, înlocuirea tuturor oficiilor poștale cu puncte poștale rămâne, chiar și în prezent, o opțiune teoretică și nerealistă.
- (364) Autoritățile belgiene subliniază, totuși, că, în trecut, costurile potențiale de concediere ar fi fost compensate prin economiile de costuri de exploatare și vânzarea clădirilor devenite inutile. În ceea ce privește fiabilitatea datelor pentru perioada 1992-2002, autoritățile belgiene afirmă că, de fapt, costurile rețelei de vânzare cu amănuntul au fost probabil subevaluate, deoarece anumite elemente care ar fi putut fi considerate costuri de rețea au fost regrupate în alte centre de costuri. Prin urmare, deficiențele metodei de proiecție retrogradă ar fi fost remediate prin celelalte ipoteze, conservatoare, reținute, de autoritățile belgiene pentru calculul costurilor exercițiilor anterioare.
- (365) Existența unei obligații specifice de prezență teritorială: presupunând chiar existența unei constrângeri de rețea, afirmația autorităților belgiene că această constrângere este asociată unei misiuni distincte de prezență teritorială nu pare justificată. Se pare că, în realitate, contractele de gestionare nu conțin dispoziții specifice care să definească o obligație reală de prezență teritorială, care să fie distinctă și să depășească cerințele privind obligațiile de serviciu universal și alte obligații de serviciu public. Dimpotrivă, contractele de gestionare încheiate între DPLP și statul belgian specifică faptul că unicul scop al constrângerii de rețea este acela de a asigura serviciul universal și celelalte SIEG (distribuția de cotidene și periodice, conturi și mandate poștale etc.) și costurile de rețea necesare în acest scop sunt contabilizate *a priori* în conturile acestor servicii diferite⁽¹⁾. În plus, contractele de gestionare nu prevăd niciun mecanism de compensare a costurilor unei obligații de prezență teritorială. Comisia constată că obligația de a stabili în prealabil parametrii de calcul al compensației a fost introdusă în cadrul privind SIEG din 2005 și a fost constatată o supracompensație pentru costurile SIEG suportate de DPLP pentru perioada ulterioară anului 2005 (a se vedea considerentul 386).
- (366) Trebuie remarcat faptul că, în conformitate cu articolul 3 din Directiva 97/67/CE, statele membre sunt obligate să impună operatorilor lor poștali istorici obligația de a furniza un serviciu universal la un nivel de calitate corespunzător, în special în ceea ce privește acoperirea geografică. Însă această acoperire teritorială, care există în prezentul caz privind Belgia, este doar unul dintre multiplele aspecte ale obligației de serviciu universal. În contractele de gestionare prin care se încredințează DPLP misiunea de serviciu universal, Comisia constată că nu se face referire la nicio misiune suplimentară care să oblige operatorul poștal istoric să mențină o rețea mai importantă, care să numere mai multe birouri decât cele impuse de acoperirea teritorială prevăzută de obligația de serviciu public și celelalte servicii publice conexe și care să răspundă la o logică de coeziune sau de dezvoltare teritorială. Nu există nicio îndoială că fiecare oficiu poștal operat de DPLP pentru a asigura serviciul universal contribuie la coeziunea teritorială⁽²⁾, însă, din punct de vedere juridic, obligația de a păstra acest oficiu poștal este legată de necesitatea de a garanta un serviciu poștal universal și alte servicii conexe de o calitate suficientă. În conformitate cu jurisprudența aplicabilă, pentru a invoca o misiune teritorială complementară, ar trebui ca DPLP să fie însărcinată cu misiunea distinctă și clar definită de menținere a birourilor în plus față de rețeaua poștală a cărei mărime a fost stabilită pentru serviciul universal. Acest mandat ar trebui să specifice obligațiile, costurile rezultate din acestea, precum și sistemul de finanțare a costurilor nete ale misiunii teritoriale suplimentare.

⁽¹⁾ Primul contract de gestionare: articolul 1 din amendamentul din 10.5.1995; al doilea contract de gestionare: articolul 4; al treilea contract de gestionare: articolul 22; și al patrulea contract de gestionare: articolul 19.

⁽²⁾ Directiva 2002/39/CE, considerentul 6, și Directiva 2008/6/CE, considerentele 18-22.

- (367) Comisia nu găsește niciunul dintre aceste elemente în contractele de gestionare încheiate între stat și DPLP. Autoritățile belgiene și DPLP încearcă, de fapt, să justifice *a posteriori* și în mod artificial existența unei misiuni teritoriale distincte, afirmând că acoperirea teritorială stabilită în contractele de gestionare are un scop dublu: rezultă în același timp din misiunea de serviciu universal și dintr-o pretinsă misiune teritorială care depășește sfera obligației de serviciu universal. Cu toate acestea, contractele corespunzătoare nu conțin nicio dispoziție care să indice o presupusă misiune teritorială distinctă care să oblige DPLP să mențină o rețea mai importantă decât se prevede în scopul furnizării serviciului universal.
- (368) Trebuie remarcat că natura artificială a afirmațiilor autorităților belgiene și ale DPLP rezultă, de asemenea, din propriul lor raționament. Pentru a reduce nivelul unei eventuale supracompensații, autoritățile belgiene ar dori ca diferența dintre costul efectiv al unui birou poștal complet și cel al unui punct poștal ipotetic care l-ar înlocui să fie considerată de către Comisie drept costuri generate de o misiune teritorială suplimentară care depășește obligația de serviciu universal. Acest raționament nu se bazează pe o rețea ipotetică mai vastă pe care DPLP ar menține-o pentru a atinge obiectivele teritoriale. El se limitează doar la a evidenția costul suplimentar generat de acoperirea serviciului universal, care, în conformitate cu contractele de gestionare, nu determină niciun ajutor. Această absență a obiectivului teritorial este confirmată de faptul că autoritățile belgiene ar trebui să crească în mod semnificativ numărul punctelor poștale pentru furnizarea serviciului universal, deoarece este imposibil să îl asigure cu același număr de puncte poștale.
- (369) Cu toate acestea, se poate observa că, deși nu pare posibil să se accepte afirmația autorităților belgiene care invocă o obligație reală și distinctă de prezență teritorială, constrângerea de rețea impusă de statul belgian, care presupune menținerea unei rețele care să permită asigurarea serviciului universal și a altor servicii publice, nu vizează exclusiv aceste servicii; aceasta suportă, de asemenea, costuri suplimentare pentru serviciile comerciale.
- (370) În conformitate cu contabilitatea în funcție de activități și conform jurisprudenței Chronopost, toate activitățile care utilizează rețeaua de vânzare cu amănuntul contribuie la costurile comune ale acesteia, după cum se explică la considerentul 354. Prin urmare, toate produsele, inclusiv produsele comerciale, contribuie la costurile de rețea. Costurile care rezultă din obligația impusă de stat de a menține oficii poștale exercită o presiune asupra produselor comerciale, care par să genereze în mod constant pierderi, chiar dacă sunt vândute la prețul pieței. DPLP propune serviciile sale comerciale prin intermediul rețelei pentru că acestea finanțează o parte din costurile fixe ale acesteia și, astfel, contribuie indirect la serviciul universal.
- (371) Din punct de vedere economic, ar părea logic să se țină seama, în momentul evaluării supracompensării DPLP, de

pierderile înregistrate de produsele comerciale, care sunt incluse de obligațiile de serviciu universal și de alte servicii publice. În cazul în care DPLP este interesată din punct de vedere economic să utilizeze rețeaua de vânzare cu amănuntul pentru a vinde produse comerciale, acest lucru are drept consecință, în ceea ce privește contabilitatea analitică, faptul că o parte din costurile de rețea, care, altfel, ar fi fost imputată serviciului public, este imputată produselor comerciale care par, prin urmare, deficitare.

Sistemul de calcul al supracompensației

- (372) Prin urmare, calculul supracompensației în cazul de față poate fi rezumat după cum urmează:

- Costul net (cheltuieli – venituri) al SIEG
- Profitul rezonabil autorizat pentru SIEG
- + Compensațiile anuale pentru SIEG
- + Profit suplimentar excedentar provenind din sectorul rezervat al serviciului universal (după finanțarea serviciului universal, inclusiv costul suplimentar de rețea pe care îl suportă pentru serviciile comerciale)

= Supracompensație

Compatibilitatea injecțiilor de capital

- (373) Compatibilitatea injecției de capital din 1997 trebuie evaluată în continuare în contextul evaluării compatibilității compensațiilor anuale pentru SIEG, deoarece nu este vorba despre o recapitalizare separată, ci despre o plată legată de compensația acordată pentru misiunile de serviciu public pentru perioada 1992-1996.

- (374) Întrucât injecția de capital din 2003 nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, nu se ridică problema compatibilității ajutorului.
- (375) Întrucât injecția de capital din 2006 nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, nu se ridică problema compatibilității ajutorului.

Incompatibilitatea garanției de stat

- (376) Trebuie remarcat faptul că garanția de stat nu apare în contractul de gestionare ca o compensație a obligațiilor de serviciu public, astfel încât compatibilitatea acesteia nu poate fi evaluată în conformitate cu articolul 106 alineatul (2) din TFUE. Întrucât autoritățile belgiene nu au invocat niciun alt temei pe care să se bazeze pentru stabilirea compatibilității, iar Comisia nu a găsit niciunul, măsura constituie ajutor pentru funcționare incompatibil cu piața internă și, prin urmare, trebuie recuperat.

Măsurile fiscale

- (377) Astfel cum s-a precizat deja, scutirea de la plata impozitului pe profit nu a conferit niciun avantaj DPLP și, prin urmare, nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

- (378) Scutirile de la plata impozitului pe proprietate și a taxelor locale constituie ajutoare de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, însă trebuie considerate drept ajutoare existente, deoarece au fost puse în aplicare înainte de intrarea în vigoare a Tratatului. De asemenea, trebuie remarcat faptul că aceste măsuri fiscale nu figurează în contractele de gestionare drept compensație pentru obligațiile de serviciu public.
- (379) În consecință, scutirile fiscale nu afectează calculul supra-compensației, care se bazează pe costurile suportate efectiv de DPLP (care includ deja efectele acestor scutiri fiscale).
- (380) Astfel, scutirile fiscale vor fi tratate în cadrul unei proceduri separate privind autoarele existente, în conformitate

cu articolele 17-19 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE ⁽¹⁾.

6.3.3.3. Calculul cuantumului supra-compensației

- (381) Cuantumul supra-compensației poate fi calculat pe baza evaluării prezentate la subsecțiunea 6.3.3.2. În conformitate cu mecanismul de finanțare a serviciului public stabilit de autoritățile belgiene în contractele de gestionare, supra-compensația va fi calculată separat pentru fiecare perioadă de mandat.

Primul contract de gestionare: 1992-1996

		(în mii EUR)	
-	Costuri nete de serviciu public :	-	[...]
-	Costuri de rețea suportate :	-	[...]
-	Profit rezonabil autorizat :	-	[...] (marja de exploatare de 4,8 %)
+	Compensații plătite de stat :	+	[...]
+	Injecții de capital (1997) :	+	62 000 (compensație SIEG amânată)
+	Transfer de proprietăți imobiliare :	+	112 209
<hr/>		<hr/>	
=	Supracompensație	=	[...]

Al doilea contract de gestionare: 1997-2002

Calculul profiturilor suplimentare excedentare provenind din sectorul rezervat al serviciului universal (OSU R)

		(în mii EUR)	
+	Profituri excedentare OSU R :	+	[...] (profituri OSU R ce depășesc o marjă de exploatare de 4,8 %)
	Costuri de rețea suportate de OSU :		[...]
	Cost net OSU NR :		[...] (OSU NR în pierdere)
	Profit rezonabil OSU NR :		[...] (marjă de exploatare 4,8 %)
<hr/>		<hr/>	
=	Costuri ale serviciului universal care vor trebui finanțate de sectorul rezervat	=	[...]
	Profituri suplimentare excedentare generate de sectorul rezervat și care reduc costurile nete ale SIEG	=	[...]

Calculul supra-compensației:

		(în mii EUR)	
-	Costuri nete de serviciu public :	-	[...]
-	Profit rezonabil autorizat :	-	[...] (marjă de exploatare 4,8 %)

⁽¹⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

+ Compensații plătite de stat :	+ 1 286 461
+ Profituri suplimentare excedentare OSU R	+ [...]
<hr/>	
= Supracompensație	= [...]

Al treilea contract de gestionare: 2003-2005

Calculul profiturilor suplimentare excedentare provenind din sectorul rezervat al serviciului universal (OSU R)

	(în mii EUR)	
- Profituri excedentare OSU R :	+ [...]	(profituri OSU R ce depășesc o marjă de exploatare de 4,8 %)
Costuri de rețea suportate de OSU :	[...]	
Cost net OSU NR :	- [...]	(OSU NR beneficiar)
Profit rezonabil OSU :	[...]	(marjă de exploatare 4,8 %)
<hr/>		
= Costuri ocazionate de OSU care trebuie finanțate de sectorul rezervat	= [...]	(fără pierderi de finanțat)
Profituri suplimentare excedentare generate de sectorul rezervat și care reduc costurile nete ale SIEG	= [...]	

Calculul supracompensației:

	(în mii EUR)	
- Costuri nete de serviciu public :	- [...]	
- Profit rezonabil autorizat :	- [...]	(marjă de exploatare 4,8 %)
+ Compensații plătite de stat :	+ 677 985	
+ Profituri suplimentare excedentare OSU R :	+ [...]	
<hr/>		
= Supracompensație	= [...]	

Al patrulea contract de gestionare: 2006-2010

Calculul profiturilor suplimentare excedentare provenind din sectorul rezervat al serviciului universal (OSU R)

	(în mii EUR)	
+ Profituri excedentare OSU R :	+ [...]	(profituri OSU R ce depășesc o marjă de exploatare de 7,4 %)
Costuri de rețea suportate de OSU :	[...]	
Cost net OSU NR :	[...]	(OSU NR beneficiar)
Profit rezonabil OSU :	[...]	(marjă de exploatare 7,4 %)
<hr/>		
= Costuri ocazionate de OSU care trebuie finanțate de sectorul rezervat	= [...]	(fără pierderi de finanțat)
Profituri suplimentare excedentare generate de sectorul rezervat și care reduc costurile nete ale SIEG	= [...]	

Calculul supracompensației:

	(în mii EUR)
- Costuri nete de serviciu public :	- [...]
- Profit rezonabil autorizat :	- [...] (marjă de exploatare 7,4 %)
+ Compensații plătite de stat :	+ 1 568 787
+ Profituri suplimentare excedentare OSU R :	+ [...]
<hr/>	<hr/>
= Supracompensație	= [...]

Alte măsuri

Garanție de stat	(în mii EUR)
Garanție acordată de stat în 2004:	1 500
<hr/>	<hr/>
=	1 500

Intervalul de timp luat în considerare pentru calcularea supracompensației

- (382) Astfel cum s-a convenit cu autoritățile belgiene⁽¹⁾, metoda „cea mai obiectivă și cea mai echilibrată” pentru definirea intervalului de timp care trebuie luat în considerare la calcularea supracompensației totale, în cazul de față, este cea „contract cu contract”. Comisia nu are nicio obiecție în a accepta cererea autorităților belgiene. Într-adevăr, această metodă oferă părților o mai mare predictibilitate și certitudine juridică și, astfel, tinde să reducă riscul supracompensării. Fiecare perioadă va fi, deci, examinată separat, și nicio subcompensație sau supracompensație nu se va raporta de la o perioadă la alta.
- (383) Autoritățile belgiene susțin, cu toate acestea, că, înainte de intrarea în vigoare a cadrului privind SIEG în 2005, Comisia aplica, în mod constant, o metodă globală de calcul al sub-/supracompensației. Pe această bază, autoritățile belgiene au solicitat în mod special regruparea anilor anteriori anului 2005⁽²⁾, pentru un calcul global al sub-/supracompensației.
- (384) Comisia observă că, deși pentru cele trei contracte de gestionare aplicabile înainte de 2005 a fost stabilită o subcompensație, regruparea tuturor anilor nu ar afecta în niciun fel cuantumul supracompensației de recuperat.
- (385) În plus, Comisia remarcă faptul că, de la adoptarea cadrului privind SIEG în 2005, „parametrii de calcul, control și revizuire a compensației” trebuie stabiliți în prealabil în actul sau actele de încredințare a mandatului⁽³⁾. Deoarece al patrulea contract de gestionare nu prevedea nicio compensație pentru costurile, indiferent de tipul acestora, suportate în afara perioadei de valabilitate a acestuia (2006-2010), subcompensarea constatată

pentru perioadele care nu intră sub incidența contractului respectiv nu poate fi compensată printr-o eventuală supracompensare plătită DPLP.

Rezultatul calculului supracompensației

- (386) Comisia concluzionează că DPLP a primit o supracompensație în valoare de 415 milioane EUR pentru îndeplinirea misiunii sale de serviciu public, în special în perioada de valabilitate a celui de al patrulea contract de gestionare. Întrucât supracompensația constituie ajutor incompatibil, acesta trebuie recuperată.
- 7. CONCLUZIE**
- (387) Sprijinul pentru plata pensiilor, transferurile publice anuale, transferurile de proprietăți imobiliare, injecția de capital din 1997, scutirile fiscale și garanția de stat constituie măsuri de ajutor în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, deoarece au reprezentat pentru DPLP o scutire de la asumarea unor costuri pe care întreprinderile private trebuie, în mod normal, să și le asume.
- (388) Injecțiile de capital din 2003 și 2006 nu constituie ajutoare în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, deoarece statul a acționat în conformitate cu principiul investitorului în economia de piață.
- (389) Comisia constată că Belgia a pus în aplicare măsurile în mod ilegal, cu încălcarea articolului 108 alineatul (2) din TFUE, cu excepția injecției de capital din 2003, care a fost notificată în mod corespunzător Comisiei înainte de a fi pusă în aplicare, și a scutirilor fiscale, care constituie un ajutoare existente.

⁽¹⁾ Scrisoarea autorităților belgiene din data de 20 decembrie 2011.

⁽²⁾ Autoritățile belgiene consideră, mai precis, că adoptarea unei abordări globale pentru perioadele anterioare anului 2006 a fost confirmată prin Decizia 2011/747/a Comisiei din 24 mai 2011 privind ajutorul de stat C 88/97 pus în aplicare de Republica Franceză în favoarea Crédit mutuel (JO L 309, 24.11.2011, p. 23).

⁽³⁾ Cadrul privind SIEG, punctul 12 litera (d).

- (390) Sprijinul pentru plata pensiilor nu a plasat DPLP într-o situație mai favorabilă decât cea a concurenților săi în ceea ce privește contribuțiile de securitate socială. Prin urmare, măsura poate fi declarată compatibilă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE.

- (391) Compensațiile anuale acordate în cadrul celui de al patrulea contract de gestionare constituie ajutoare incompatibile în conformitate cu articolul 106 alineatul (2) din TFUE în măsura în care a existat o supracompensație pentru DPLP.
- (392) Garanția acordată de stat este un ajutor incompatibil.
- (393) Scutirea de la plata impozitului pe proprietate și de la plata taxelor locale constituie ajutoare existente și vor fi tratate separat, în cadrul unei proceduri privind ajutoarele existente, în conformitate cu articolele 17-19 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999.
- (394) În conformitate cu punctul 5 din cadrul privind SIEG, prezenta decizie nu aduce atingere dispozițiilor Uniunii în vigoare în domeniul achizițiilor publice și al concurenței,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul de stat sub forma unei gestionări a pensiilor, acordat De Post-La Poste (DPLP, în prezent bpost) și pus în aplicare de Belgia, este compatibil cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 2

Ajutorul de stat sub forma unei compensații a costurilor de serviciu public, acordat De Post-La Poste (DPLP, în prezent bpost) și pus în aplicare în mod ilegal de Belgia, cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, este incompatibil cu piața internă.

Articolul 3

Injecțiile de capital efectuate în beneficiul De Post-La Poste (DPLP, în prezent bpost) de Belgia în anul 2003 și în anul 2006 nu constituie ajutor în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 4

Ajutorul de stat sub forma unei garanții de stat, acordat întreprinderii De Post-La Poste (DPLP, în prezent bpost) și pus în aplicare în mod ilegal de Belgia, în încălcarea articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, este incompatibil cu piața internă.

Articolul 5

(1) Belgia recuperează ajutoarele incompatibile acordate în cadrul măsurilor prevăzute la articolele 2 și 4.

(2) Sumele care trebuie recuperate sunt purtătoare de dobândă de la data la care au fost puse la dispoziția beneficiarului până la recuperarea lor efectivă.

(3) Dobânda este calculată pe o bază compusă, în conformitate cu capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei⁽¹⁾ și cu Regulamentul (CE) nr. 271/2008 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 794/2004.

(4) Belgia anulează toate plățile în așteptare ale ajutoarelor acordate în cadrul măsurilor menționate la articolele 2 și 4, de la data adoptării prezentei decizii.

Articolul 6

(1) Recuperarea ajutoarelor acordate în cadrul măsurilor menționate la articolele 2 și 4 este imediată și efectivă.

(2) Belgia asigură punerea în aplicare a prezentei decizii în termen de patru luni de la data notificării acesteia.

Articolul 7

(1) În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, Belgia comunică următoarele informații Comisiei:

(a) valoarea totală (principal și dobândă) care trebuie recuperată de la beneficiar;

(b) o descriere detaliată a măsurilor deja adoptate și planificate pentru respectarea prezentei decizii;

(c) documentele care demonstrează că beneficiarul a fost somat să ramburseze ajutorul.

(2) Belgia informează Comisia cu privire la evoluția măsurilor naționale adoptate pentru punerea în aplicare a prezentei decizii până la recuperarea integrală a ajutoarelor acordate în cadrul măsurilor menționate la articolele 2 și 4. Aceasta transmite imediat, la cererea Comisiei, orice informații privind măsurile deja adoptate și planificate pentru a se conforma prezentei decizii și prezintă, de asemenea, informații detaliate cu privire la cuantumul ajutoarelor și dobânzilor deja recuperate de la beneficiar.

Articolul 8

Prezenta decizie se adresează Regatului Belgiei.

Adoptată la Bruxelles, 25 ianuarie 2012.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte

⁽¹⁾ JO L 140, 30.4.2004, p. 1.